

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

L 307

Izdevums
latviešu valodā

Tiesību akti

57. sējums

2014. gada 28. oktobris

Saturs

I *Leģislatīvi akti*

DIREKTĪVAS

- ★ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/94/ES (2014. gada 22. oktobris) par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu ⁽¹⁾ 1

II *Neleģislatīvi akti*

REGULAS

- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1134/2014 (2014. gada 23. oktobris), ar ko nosaka aizliegumu Beļģijas karaļa kuģiem zvejot pikšu VIIb-k, VIII, IX un X zonā un Savienības ūdeņos CECAF 34.1.1. zonā 21
- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1135/2014 (2014. gada 24. oktobris) par atļaujas piešķiršanu veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras attiecas uz slimības riska samazināšanu ⁽¹⁾ 23
- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1136/2014 (2014. gada 24. oktobris), ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 283/2013 attiecībā uz pārejas posma pasākumiem, ko piemēro procedūrām, kas saistītas ar augu aizsardzības līdzekļiem ⁽¹⁾ 26
- ★ Komisijas Regula (ES) Nr. 1137/2014 (2014. gada 27. oktobris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004 III pielikumu attiecībā uz konkrētu subproduktu apstrādi, kas iegūti no dzīvniekiem, kas paredzēti lietošanai pārtikā ⁽¹⁾ 28
- ★ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1138/2014 (2014. gada 27. oktobris) par atļauju lietot no *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu kā barības piedevu sīvēnmātēm (atļaujas turētājs *Adisseo France S.A.S.*) ⁽¹⁾ 30

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

LV

Tiesību akti, kuru virsraksti ir gaišajā drukā, attiecas uz kārtējiem jautājumiem lauksaimniecības jomā un parasti ir spēkā tikai ierobežotu laika posmu.

Visu citu tiesību aktu virsraksti ir tumšajā drukā, un pirms tiem ir zvaigznīte.

★ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1139/2014 (2014. gada 27. oktobris), ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011 par apjomiem, kuri iedarbina papildu nodokļu uzlikšanas mehānismu attiecībā uz artišokiem, kabačiem, apelsīniem, klementīniem, mandarīniem, sacumām, citroniem, āboliem un bumbieriem	34
Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1140/2014 (2014. gada 27. oktobris), ar kuru nosaka standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai	36

LĒMUMI

2014/738/ES:

★ Komisijas Īstenošanas lēmums (2014. gada 9. oktobris), ar ko pieņem labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (LPTP) secinājumus par minerāleļļas un gāzes pārstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (<i>izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 7155</i>) ⁽¹⁾	38
---	----

⁽¹⁾ Dokuments attiecas uz EEZ

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2014/94/ES**(2014. gada 22. oktobris)****par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Komisija 2010. gada 3. marta paziņojumā “Eiropa 2020 – Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” ir noteikusi mērķi palielināt konkurētspēju un energoapgādes drošību, efektīvāk izmantojot resursus un enerģiju.
- (2) Komisijas 2011. gada 28. marta Baltajā grāmatā “Ceļvedis uz Eiropas vienoto transporta telpu – virzība uz konkurētspējīgu un resursefektīvu transporta sistēmu” tika aicināts samazināt transporta atkarību no naftas. Tas jāpanāk, izmantojot politikas iniciatīvu kopumu, tostarp izstrādājot ilgtspējīgu alternatīvo degvielu stratēģiju, kā arī izveidojot atbilstošo infrastruktūru. Komisijas Baltajā grāmatā tika arī ierosināts transporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas līdz 2050. gadam samazināt par 60 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.
- (3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/28/EK ⁽⁴⁾ ir noteikts mērķis – transportlīdzekļu degvielu jomā atjaunojamo energoresursu tirgus daļa ir 10 %.
- (4) Pamatojoties uz apspriešanos ar ieinteresētajām personām un valstu ekspertiem, kā arī uz zinātību, kas atspoguļota Komisijas 2013. gada 24. janvāra paziņojumā “Nepiesārņojoša enerģija transportam – Eiropas alternatīvo degvielu stratēģija”, kā galvenie alternatīvo degvielu veidi, kas potenciāli varētu ilgtermiņā aizstāt naftu, pašreiz ir apzināti elektroenerģija, ūdeņradis, biodegvielas, dabasgāze un sašķidrinātā naftas gāze (LPG), ņemot vērā arī iespējas minētos degvielu veidus izmantot vienlaikus un kombinēti, piemēram, ar divu degvielu tehnoloģijas sistēmu.

⁽¹⁾ OV C 271, 19.9.2013., 111. lpp.⁽²⁾ OV C 280, 27.9.2013., 66. lpp.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2014. gada 15. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2014. gada 29. septembra lēmums.⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/28/EK (2009. gada 23. aprīlis) par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.).

- (5) Ar enerģijas avotiem saprot visus alternatīvos enerģijas avotus transportlīdzekļiem, piemēram, elektrība un ūdeņradis, kuri nav jāatbrīvo, izmantojot degšanu vai ar degšanu nesaistītu oksidēšanos.
- (6) Sintētiskās degvielas, kas aizstāj dīzeļdegvielu, benzīnu un reaktīvo dzinēju degvielu, var ražot no dažādām izejvielām, pārvēršot biomasu, gāzi, akmeņogles vai plastmasas atkritumus šķidrās degvielās, metānā un dimetilēterī (DME). Sintētiskās parafīna dīzeļdegvielas, tādas kā hidroģenētās augu eļļas (HVO) un Fischer-Tropsch sintēzes dīzeļdegviela, ir savstarpēji aizvietošanas, un tās var iekļaut fosilajā dīzeļdegvielā ļoti augstās piejaukuma proporcijās vai izmantot neatšķaidītā veidā visos esošajos vai nākotnes dīzeļdegvielas transportlīdzekļos. Tāpēc minētās degvielas var izplatīt, uzglabāt un izmantot ar esošās infrastruktūras palīdzību. Sintētiskās degvielas, ar ko aizstāj benzīnu, tādas kā metanols un citi alkoholi, var sajaukt ar benzīnu, un tehniski ir iespējams tās izmantot ar pašreizējām transportlīdzekļu tehnoloģijām, veicot nelielus pielāgojumus. Metanolu var izmantot arī iekšzemes navigācijā un tuvsatiksmes kuģniecībā. Ar sintētiskām un parafīna degvielām pastāv iespēja samazināt naftas avotu lietošanu transportlīdzekļu apgādē ar enerģiju.
- (7) LPG jeb autogāze ir alternatīva degviela, kuru iegūst, pārstrādājot dabasgāzi un rafinējot naftu, un kurai ir mazāka oglekļa emisiju ietekme un ievērojami mazāk piesārņojošo vielu emisiju nekā tradicionālajām degvielām. Pareizs, ka bioloģiskā LPG, kas iegūta no dažādiem biomasas avotiem, vidējā termiņā un ilgtermiņā attīstīsies kā dzīvotspējīga tehnoloģija. LPG var izmantot autotransportā (vieglajiem un kravas automobiļiem) visos attālumos. To var izmantot arī iekšzemes navigācijā un tuvsatiksmes kuģniecībā. LPG infrastruktūra ir samērā labi attīstīta – Savienībā jau darbojas ievērojams skaits uzpildes staciju (apmēram 29 000). Tomēr minēto uzpildes staciju sadalījums ir nevienmērīgs, un vairākās valstīs tās ir maz izplatītas.
- (8) Neskarot šīs direktīvas alternatīvo degvielu definīciju, būtu jāuzsver, ka pastāv papildu nepiesārņojošas degvielas veidi, kas var būt iespējama alternatīva fosilajām degvielām. Izraugoties jaunus alternatīvo degvielu veidus, būtu jāņem vērā daudzsoļošie pētniecības un attīstības rezultāti. Būtu jāizstrādā standarti un tiesību akti, nedodot priekšroku kāda konkrēta veida tehnoloģijai, lai neaizkavētu alternatīvo degvielu un energoiesēju turpmāko attīstību.
- (9) CARS 21 augsta līmeņa grupas 2012. gada 6. jūnija ziņojumā tika norādīts, ka Savienības mēroga saskaņotas alternatīvo degvielu infrastruktūras trūkums ir šķērslis alternatīvo degvielu transportlīdzekļu ieviešanai tirgū un kavē šo degvielu sniegto vides priekšrocību gūšanu. Komisija 2012. gada 8. novembra paziņojumā "CARS 2020: rīcības plāns konkurētspējīgai un ilgtspējīgai Eiropas autobūves nozarei" iestrādāja galvenos CARS 21 augsta līmeņa grupas ziņojumā sniegtos ieteikumus un piedāvāja rīcības plānu, kura pamatā ir minētie ieteikumi. Šī direktīva ir viens no galvenajiem pasākumiem attiecībā uz alternatīvo degvielu infrastruktūru, par ko paziņojusi Komisija.
- (10) Būtu jāizvairās no iekšējā tirgus sadrumstalotības nesaskaņotas alternatīvo degvielu ieviešanas tirgū dēļ. Tāpēc saskaņotiem visu dalībvalstu politikas regulējumiem būtu jāsniedz ilgtermiņa drošība, kas ir vajadzīga, lai panāktu privātā un publiskā sektora ieguldījumus transportlīdzekļu un degvielu tehnoloģijās un infrastruktūras izbūvē nolūkā kalpot diviem mērķiem – līdz minimumam samazināt atkarību no naftas un mazināt transporta ietekmi uz vidi. Tāpēc dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar reģionālajām un vietējām iestādēm un attiecīgās nozares pārstāvjiem, vienlaikus ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu vajadzības, būtu jāizstrādā valsts politikas regulējums, kurā norādīti valsts uzdevumi un mērķi, un atbalsta pasākumi tirgus attīstībai attiecībā uz alternatīvām degvielām, tostarp vajadzīgās izveidojamās infrastruktūras ieviešanai. Vajadzības gadījumā dalībvalstīm būtu jāsadarbjas ar citām kaimiņos esošajām dalībvalstīm reģionālā vai makroreģionālā līmenī, veicot apspriešanos vai izmantojot vienotus politikas regulējumus, it īpaši gadījumos, kad ir jānodrošina alternatīvo degvielu infrastruktūras pārrobežu pārklājums vai jāizbūvē jauna infrastruktūra valstu robežu tuvumā, tostarp paredzot dažādas iespējas attiecībā uz nediskriminējošu piekļuvi uzlādes un uzpildes punktiem. Minēto valsts politikas regulējumu koordinācija un saskaņotība Savienības līmenī būtu jāatbalsta, dalībvalstīm sadarbojoties un Komisijai veicot novērtējumu un sniedzot ziņojumu. Lai dalībvalstīm būtu vieglāk sniegt I pielikumā noteikto informāciju, Komisijai būtu jāpieņem nesaistošas pamatnostādnes.
- (11) Ir vajadzīga koordinēta pieeja visu transporta veidu ilgtermiņa enerģijas vajadzību apmierināšanai. Politikas pamatā jo īpaši vajadzētu būt alternatīvo degvielu izmantošanai, koncentrējot uzmanību uz katra transporta veida konkrētajām vajadzībām. Izstrādājot valsts politikas regulējumu būtu jāņem vērā attiecīgās dalībvalsts teritorijā esošo dažādo transporta veidu vajadzības, tostarp to transporta veidu vajadzības, kuriem ir pieejamas tikai nedaudzas alternatīvas fosilajām degvielām.
- (12) Komisijai būtu jāatvieglina valsts politikas regulējuma izstrāde un īstenošana, apmainoties ar informāciju un paraugpraksi starp dalībvalstīm.

- (13) Lai veicinātu alternatīvo degvielu izmantošanu un izstrādātu attiecīgu infrastruktūru, valsts politikas regulējumus var veidot vairāki plāni, stratēģijas vai citi plānošanas dokumenti, kas izstrādāti atsevišķi vai integrētā veidā, vai citā formā un administratīvā līmenī, par ko nolēmušas dalībvalstis.
- (14) Lai publiskā sektora atbalstu mērķtiecīgi ieguldītu iekšējā tirgus koordinētas attīstības sekmēšanā ar nolūku panākt Savienības mēroga mobilitāti alternatīvo degvielu transportlīdzekļu un kuģu izmantošanas jomā, tām degvielām, kas ir ietvertas valsts politikas regulējumos, vajadzētu būt tiesīgām uz Savienības un valstu pasākumiem alternatīvo degvielu infrastruktūras atbalstam.
- (15) Šīs direktīvas mērķis nav papildu finanšu sloga radīšana dalībvalstīm vai reģionālajām un vietējām iestādēm. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai īstenot šo direktīvu, izmantojot plašu normatīvu un nenormatīvu stimulu un pasākumu klāstu un cieši sadarbojoties ar privātā sektora dalībniekiem, kuriem būtu jāspēlē svarīga loma alternatīvo degvielu infrastruktūras attīstības atbalstīšanā.
- (16) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013 ⁽¹⁾ jaunu tehnoloģiju un inovācijas attīstība, jo īpaši saistībā ar transporta dekarbonizāciju, ir tiesīga saņemt Savienības finansējumu. Minētajā regulā paredzēta arī papildu finansējuma piešķiršana pasākumiem, kas balstīti uz sinerģijām starp vismaz divām tajā ietvertajām nozarēm (proti, transports, enerģētika un telesakari). Visbeidzot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (CEF) koordinēšanas komiteja palīdz Komisijai koordinēt darba programmas, lai ļautu izvērst daudznozaru uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus nolūkā pilnībā izmantot iespējamās sinerģijas starp minētajām nozarēm. Tādējādi CEF sniegtu ieguldījumu alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanā.
- (17) Arī pamatprogramma "Apvārsnis 2020", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽²⁾, sniegs atbalstu pētniecībai un inovācijai attiecībā uz alternatīvo degvielu transportlīdzekļiem un ar tiem saistīto infrastruktūru, jo īpaši īstenojot prioritātes "Sabiedrības problēmu risināšana" mērķi "Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports". Minētajam konkrētajam finansējuma avotam būtu jāveicina arī alternatīvo degvielu infrastruktūras attīstība, un tas būtu pilnībā jāuzskata par papildu iespēju nodrošināt ilgtspējīgu mobilitātes tirgu visā Savienībā.
- (18) Lai veicinātu ieguldījumus ilgtspējīgā transportā un atbalstītu nepārtraukta alternatīvo degvielu infrastruktūras tīkla ieviešanu Savienībā, Komisijai un dalībvalstīm būtu jāatbalsta valsts un reģionāli attīstības pasākumi šajā jomā. Tām būtu jāveicina paraugprakses apmaiņa starp vietējām un reģionālām attīstības iniciatīvām attiecībā uz alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un pārvaldību un šajā sakarā jāsekmē Eiropas strukturālo un investīciju fondu, jo īpaši Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda, izmantošana.
- (19) Pasākumi alternatīvo degvielu infrastruktūras atbalstam būtu jāīsteno saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) ietvertajiem noteikumiem par valsts atbalstu. Dalībvalstis var uzskatīt par nepieciešamu sniegt atbalstu operatoriem, uz kuriem attiecas šī direktīva, saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem par valsts atbalstu. Visi valstu pasākumi, kas paredzēti alternatīvo degvielu infrastruktūras atbalstam un par ko ir paziņots Komisijai, būtu jāizvērtē bez kavēšanās.
- (20) Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamatnostādņēs atzīts, ka alternatīvas degvielas vismaz daļēji kalpo kā fosilās naftas avotu aizstājējs transporta apgādē ar enerģiju, veicina transporta dekarbonizāciju un uzlabo transporta nozares ekoloģiskos rādītājus. TEN-T pamatnostādņēs attiecībā uz jaunām tehnoloģijām un inovāciju ir prasīts, lai TEN-T veicinātu visu transporta veidu dekarbonizāciju, stimulējot energoefektivitāti, kā arī ieviešot alternatīvu dzinēju sistēmas un nodrošinātu attiecīgu infrastruktūru. TEN-T pamatnostādņēs arī prasīts, lai ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1315/2013 ⁽³⁾ noteiktā pamattīkla ("TEN-T pamattīkls") iekšzemes un jūras ostās, lidostās un uz ceļiem tiek nodrošināta alternatīvu degvielu pieejamība. CEF ar TEN-T finansēšanas instrumentu ir noteikts, ka saistībā ar minēto jauno tehnoloģiju un inovāciju, tostarp alternatīvu nepiesārņojošu

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (CEF), groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1291/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK (OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1315/2013 (2013. gada 11. decembris) par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

degvielu infrastruktūras, ieviešanu TEN-T pamattīklā ir tiesības uz dotācijām. Turklāt alternatīvu nepiesārņojošu degvielu infrastruktūras ieviešana plašākā visaptverošā tīklā varēs saņemt finansiālu palīdzību no CEF iepirkuma un finanšu instrumentu veidā, piemēram, projektu obligāciju veidā.

- (21) Biodegvielas, kā definēts Direktīvā 2009/28/EK, šobrīd ir vissvarīgākais alternatīvo degvielu veids, un 2011. gadā tās veidoja 4,7 % no Savienības transporta degvielu kopējā patēriņā daudzuma. Tās var arī sekmēt CO₂ kopējo emisiju ievērojamu samazinājumu, ja tās ražo ilgtspējīgā veidā. Tās varētu nodrošināt nepiesārņojošu enerģiju visiem transporta veidiem.
- (22) Tas, ka alternatīvo degvielu infrastruktūra Savienības mērogā netiek attīstīta saskaņoti, liedz panākt apjomradītus ietaupījumus piedāvājuma pusē un Savienības mēroga mobilitāti pieprasījuma pusē. Ir jāizbūvē jauni infrastruktūras tīkli, piemēram, elektroenerģijai, dabasgāzei (sašķidrinātā dabasgāze (LNG) un saspiestā dabasgāze (CNG)) un attiecīgos gadījumos ūdeņradim. Ir svarīgi atzīt katras degvielas tehnoloģijas un ar to saistītās infrastruktūras attīstības dažādos posmus, tostarp uzņēmējdarbības modeļu briedumu saistībā ar privātajiem ieguldījumiem un alternatīvo degvielu pieejamību un pieņemamību lietotājiem. Būtu jānodrošina tehnoloģiskā neitralitāte, un valsts politikas regulējumos būtu pienācīgi jāņem vērā prasība atbalstīt alternatīvo degvielu komerciālo attīstību. Turklāt, izstrādājot valsts politikas regulējumus, būtu jāņem vērā arī apdzīvotība un ģeogrāfiskās īpatnības.
- (23) Elektroenerģija var palielināt autotransporta energoefektivitāti un palīdzēt samazināt CO₂ emisijas transporta nozarē. Tas ir neaizvietojamais enerģijas avots elektrotansportlīdzekļu, tostarp L kategorijas transportlīdzekļu, ieviešanai, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/46/EK ⁽¹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 168/2013 ⁽²⁾, ar kuru palīdzību var uzlabot gaisa kvalitāti un samazināt troksni pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka publiski pieejami uzlādes punkti tiek izbūvēti, nodrošinot pienācīgu pārklājumu, lai elektrotansportlīdzekļi varētu cirkulēt vismaz pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās, un attiecīgos gadījumos dalībvalstu noteiktos tīklos. Šādu uzlādes punktu skaits būtu jānosaka, ņemot vērā aplēses par to, cik elektrotansportlīdzekļu līdz 2020. gada beigām būs reģistrēti katrā dalībvalstī. Kā norāde – atbilstošam uzlādes punktu vidējam skaitam vajadzētu būt vienādam ar vismaz vienu uzlādes punktu uz 10 automašīnām, ņemot vērā arī automašīnu veidu, uzlādes tehnoloģiju un pieejamos privātos uzlādes punktus. Atbilstošs skaits publiski pieejamu uzlādes punktu būtu jāierīko jo īpaši sabiedriskā transporta stacijās, piemēram, ostu pasažieru termināļos, lidostās vai dzelzceļa stacijās. Elektrotansportlīdzekļu privātpašnieki lielā mērā ir atkarīgi no uzlādes punktu pieejamības kopējās autostāvvietās, piemēram, pie daudzdzīvokļu namiem, birojiem un uzņēmējdarbības vietām. Publiskajām iestādēm būtu jāveic pasākumi, lai palīdzētu šādu transportlīdzekļu lietotājiem, gādājot par to, ka nekustamo īpašumu attīstītāji un pārvaldnieki nodrošina atbilstošo infrastruktūru ar pietiekamu skaitu elektrotansportlīdzekļu uzlādes punktu.
- (24) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek izbūvēta publiski pieejama infrastruktūra elektropadevei mehāniskajiem transportlīdzekļiem. Lai savā valsts politikas regulējumā noteiktu atbilstošu skaitu publiski pieejamu uzlādes punktu, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ņemt vērā esošo publiski pieejamo uzlādes punktu skaitu savā teritorijā un to specifikācijas un nolemt, vai ieviešanas centienus vērst uz parastās vai lieljaudas uzlādes punktiem.
- (25) Elektromobilitāte ir joma, kas strauji attīstās. Pašreizējās uzlādes saskarnes tehnoloģijās tiek izmantoti kabeļu savienotāji, taču ir jāapsver arī tādas nākotnes saskarnes tehnoloģijas kā bezvadu uzlāde vai akumulatoru apmaiņa. Ar tiesību aktiem ir jānodrošina, ka tiek sekmēta tehnoloģiju inovācija. Tādēļ šī direktīva vajadzības gadījumā būtu jāatjaunina, lai ņemtu vērā jaunus tehnoloģiju standartus, piemēram, bezvadu uzlādi un akumulatoru apmaiņu.
- (26) Publiski pieejams uzlādes vai uzpildes punkts var ietvert, piemēram, privātā īpašumā esošus uzlādes vai uzpildes punktus vai ierīces, kas publiski ir pieejami ar reģistrācijas kartēm vai par maksu, uzlādes vai uzpildes punktus automobiļu koplietošanas sistēmām, kas abonementu veidā sniedz piekļuvi trešo pušu lietotājiem, vai uzlādes vai uzpildes punktus publiskās stāvvietās. Uzlādes vai uzpildes punkti, kas privātiem lietotājiem ar atļauju vai abonementu sniedz fizisku piekļuvi, būtu jāuzskata par publiski pieejamiem uzlādes un uzpildes punktiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/46/EK (2007. gada 5. septembris), ar ko izveido sistēmu mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju, kā arī tādiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisku vienību apstiprināšanai (pamatdirektīva) (OV L 263, 9.10.2007., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 52. lpp.).

- (27) Elektroenerģija un ūdeņradis ir enerģijas avoti, kas īpaši piemēroti izmantošanai elektriskiem/degvielas elementu transportlīdzekļiem un L kategorijas transportlīdzekļiem pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās; tie var palīdzēt uzlabot gaisa kvalitāti un samazināt troksni. Elektromobilitāte ir svarīgs līdzeklis, lai sasniegtu Savienības vērienīgos mērķus klimata pārmaiņu un enerģijas jomā 2020. gadam. Tik tiešām Direktīvā 2009/28/EK, kuru dalībvalstis transponēja līdz 2010. gada 5. decembrim, visām dalībvalstīm tika noteikti obligāti mērķi attiecībā uz tādas enerģijas īpatsvaru, kas saražota no atjaunojamajiem energoresursiem, lai līdz 2020. gadam sasniegtu Savienības mērķi, proti, no atjaunojamajiem energoresursiem saražota enerģija ir vismaz 20 %, un 10 % no atjaunojamajiem energoresursiem izmanto konkrēti transporta nozare.
- (28) Elektrotransportlīdzekļu uzlādei uzlādes punktus, ja tas ir tehniski iespējams un finansiāli pamatoti, būtu jāizmanto viedo mēraparātu sistēmas, lai uzlabotu elektroenerģijas sistēmas stabilitāti, to akumulatorus uzlādējot no tīkla laikposmos, kad vispārējais pieprasījums pēc elektroenerģijas ir zems, un lai nodrošinātu datu drošu un elastīgu apstrādi. Ilgtermiņā tas arī varētu ļaut elektrotransportlīdzekļiem ielādēt enerģiju no akumulatoriem atpakaļ tīklā laikposmos, kad vispārējais pieprasījums pēc elektroenerģijas ir augsts. Viedo mēraparātu sistēmas, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/27/ES ⁽¹⁾, ļauj sniegt reāllaika datus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu tīkla stabilitāti un lai mudinātu uzlādes pakalpojumus izmantot racionāli. Viedo mēraparātu sistēmas sniedz precīzu un pārredzamu informāciju par uzlādes pakalpojumu izmaksām un pieejamību, tādējādi mudinot uzlādi veikt mazāk noslogotā laikā, proti, tad, kad ir mazs vispārējais pieprasījums pēc elektroenerģijas un zemas enerģijas cenas. Viedo mēraparātu sistēmu izmantošana optimizē uzlādi, sniedzot priekšrocības gan elektroenerģijas sistēmai, gan patērētājiem.
- (29) Attiecībā uz tiem elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktiem, kuri nav publiski pieejami, dalībvalstīm būtu jātiecas izpētīt, vai tehniski un finansiāli ir iespējamas sinerģijas ar plāniem ieviest viedos mēraparātus saskaņā ar pienākumiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/72/EK ⁽²⁾ I pielikuma 2. punktam. Sadales sistēmu operatoriem ir būtiska nozīme saistībā ar uzlādes punktiem. Pilnveidojot savus uzdevumus, sadales sistēmu operatoriem, no kuriem daži var būt daļa no vertikāli integrēta uzņēmuma, kam pieder vai kas ekspluatē uzlādes punktus, būtu nediskriminējošā veidā jāsadarbojas ar jebkuriem citiem uzlādes punktu īpašniekiem vai operatoriem, jo īpaši sniedzot tiem informāciju, kas vajadzīga, lai piekļuve sistēmai un tās izmantošana būtu efektīva.
- (30) Attīstot elektrotransportlīdzekļu infrastruktūru, šīs infrastruktūras mijiedarbībai ar elektroenerģijas sistēmu, kā arī Savienības elektroenerģijas politikai būtu jāatbilst Direktīvā 2009/72/EK noteiktajiem principiem. Elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu izveide un ekspluatēšana būtu jāattīsta kā konkurences tirgus, kurā brīvi var iesaistīties visas personas, kas ieinteresētas izvērst vai ekspluatēt uzlādes infrastruktūru.
- (31) Savienības elektroenerģijas piegādātāju piekļuvei uzlādes punktiem nevajadzētu skart atkāpes, kas paredzētas saskaņā ar Direktīvas 2009/72/EK 44. pantu.
- (32) Komisija 2010. gadā Eiropas standartizācijas iestādēm (ESO) sniedza mandātu (M468) pieņemt jaunus standartus vai pārskatīt esošos ar mērķi nodrošināt elektropadeves punktu un elektrotransportlīdzekļu lādētāju savstarpēju savietojamību un savienojamību. CEN/CENELEC izveidoja mērķgrupu, kura 2011. gada oktobrī publicēja ziņojumu. Lai gan ziņojumā tika ietverti vairāki ieteikumi, netika panākta vienprātība vienas standarta saskarnes izvēlei. Tāpēc ir jāveic papildu politikas pasākumi, lai rastu nepatentētu risinājumu savstarpējas savietojamības nodrošināšanai visā Savienībā.
- (33) Elektrotransportlīdzekļu uzlādes saskarnē varētu būt vairākas kontaktligzdas vai transportlīdzekļu savienotāji, ja vismaz viens no tiem atbilst šajā direktīvajā noteiktajām tehniskajām specifikācijām, lai varētu veikt vairākstāvēšanu uzlādē. Tomēr šajā direktīvā izdarītajai izvēlei par visā Savienībā kopīgiem elektrotransportlīdzekļu savienotājiem (2. tipa un *Combo 2*), nevajadzētu atstāt negatīvu ietekmi uz dalībvalstīm, kas jau ir ieguldījušas citu standartizētu tehnoloģiju izvietojšanā uzlādes punktos, un tam nevajadzētu ietekmēt jau esošus uzlādes punktus, kas ir izvietoti pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Elektrotransportlīdzekļus, kas jau ir konstruēti tā, lai tos uzlādētu tādos uzlādes punktos, kuri neatbilst šajā direktīvā noteiktajām tehniskajām specifikācijām. Parastas un lieljaudas uzlādes punktu izvēlētajām ierīcēm būtu jāatbilst konkrētajām drošības prasībām, kas ir spēkā valsts līmenī.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/72/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.).

- (34) Krasta elektroenerģijas objekti var nodrošināt nepiesārņojošas enerģijas piegādi jūras un iekšzemes ūdensceļu transportlīdzekļiem, jo sevišķi jūras un iekšzemes kuģniecības ostās, kur ir slihta gaisa kvalitāte vai augsts trokšņa līmenis. Krasta elektroenerģija var palīdzēt samazināt jūras kuģu un iekšzemes ūdensceļu kuģu ietekmi uz vidi.
- (35) Krasta elektropadeves standartizācijai nevajadzētu kavēt tādu sistēmu izmantošanu, kas jau darbojas pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Konkrēti – dalībvalstīm vajadzētu ļaut veikt esošo sistēmu apkopi un modernizāciju, lai nodrošinātu to efektīvu izmantošanu visā to darbības laikā, neprasot pilnīgu atbilstību šajā direktīvā izklāstītajām tehniskajām specifikācijām.
- (36) Elektropadeve lidostās stacionētām lidmašīnām var samazināt degvielas patēriņu un troksni, uzlabot gaisa kvalitāti un samazināt klimata pārmaiņu ietekmi. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka valsts politikas regulējumos tiek ņemta vērā vajadzība ierīkot elektropadevi lidostās.
- (37) Šobrīd ar ūdeņradi darbināmu mehānisku transportlīdzekļu – tostarp ar ūdeņradi darbināmu L kategorijas transportlīdzekļu – izplatība tirgū ir ļoti maza, taču pietiekamas ūdeņraža uzpildes infrastruktūras izbūve ir būtiska, lai ar ūdeņradi darbināmus mehāniskus transportlīdzekļus varētu ieviest lielākā mērogā.
- (38) Dalībvalstīm, kas izlemj savos valsts politikas regulējumos iekļaut ūdeņraža uzpildes punktus, būtu jānodrošina, ka tiek izbūvēta publiski pieejama infrastruktūra mehānisko transportlīdzekļu apgādei ar ūdeņradi, nodrošinot ar ūdeņradi darbināmu mehānisku transportlīdzekļu kustību dalībvalstu noteiktos tīklos. Attiecīgos gadījumos būtu jāņem vērā pārrobežu savienojumi, lai ar ūdeņradi darbināmu mehānisku transportlīdzekļu kustība varētu notikt visā Savienības teritorijā.
- (39) Savienībā pašlaik darbojas aptuveni 3 000 dabasgāzes transportlīdzekļu uzpildes punktu. Varētu izveidot papildu uzpildes punktus un tiem piegādāt dabasgāzi no jau šobrīd labi attīstītās teritorijas, ko aptver Savienības dabasgāzes sadales tīkli, ar noteikumu, ka šīs gāzes kvalitāte ir piemērota tās izmantošanai esošo un jaunāko tehnoloģiju gāzes transportlīdzekļos. Pašreizējo dabasgāzes sadales tīklu varētu papildināt ar vietējiem uzpildes punktiem, izmantojot vietējā ražojuma biometānu.
- (40) Kopējai dabasgāzes infrastruktūrai ir vajadzīgas kopējas tehniskās specifikācijas gan aparatūrai, gan gāzes kvalitātei. Savienībā izmantotās dabasgāzes kvalitāte ir atkarīga no tās izcelsmes, tās sastāvdaļām, piemēram, biometāna, kas iejaukts dabasgāzē, un no tā, kādā veidā dabasgāzi apstrādā izplatīšanas ķēdē. Tādēļ dažādu tehnisko parametru klāsts varētu traucēt motoru optimālu izmantošanu un samazināt to energoefektivitāti. Šajā sakarā Tehniskā komiteja "CEN/TC 408 – Projektu komiteja" izstrādā kvalitātes specifikāciju kopumu dabasgāzei, ko izmanto transportā, un attiecībā uz biometāna ievadīšanu dabasgāzes tīklā.
- (41) Dalībvalstīm ar savu valsts politikas regulējumu būtu jānodrošina, ka tiek izbūvēts atbilstošs skaits publiski pieejamu uzpildes punktu mehānisko transportlīdzekļu apgādei ar CNG vai saspiesto biometānu, lai panāktu, ka CNG mehāniskie transportlīdzekļi var cirkulēt pilsētu/pielikums aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās, kā arī visā Savienībā, vismaz pastāvošajā TEN-T pamattīklā. Veidojot CNG piegādes tīklus mehāniskajiem transportlīdzekļiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka publiski pieejami uzpildes punkti tiek izbūvēti, ņemot vērā CNG mehānisko transportlīdzekļu minimālo darbības diapazonu. Kā norāde – vidējam attālumam starp uzpildes punktiem vajadzētu būt aptuveni 150 km. Lai nodrošinātu tirgus darbību un savstarpēju savietojamību, visos mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzētajos CNG uzpildes punktos būtu jānodrošina tādas kvalitātes gāze, kāda nepieciešama izmantošanai esošo un jaunāko tehnoloģiju CNG transportlīdzekļos.
- (42) LNG ir piemērota alternatīvā degviela kuģiem, lai varētu izpildīt prasības samazināt sēra saturu flotes degvielās SO_x emisiju kontroles zonās, kuras attiecas uz pusi kuģu, kas Eiropā nodarbojas ar tuvsatiksmes kuģniecību, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2012/33/ES⁽¹⁾. LNG uzpildes punktu pamattīklam jūras un iekšzemes ostās vajadzētu būt pieejamam vēlākais līdz attiecīgi 2025. un 2030. gada beigām. LNG uzpildes punkti ir *inter alia* LNG termināļi, cisternas, pārvietojami konteineri, kuģi-bunkurētāji un liellaivas. Tam, ka uzmanība sākotnēji jākoncentrē uz pamattīklu, nebūtu jānozīmē, ka ilgākā termiņā LNG nekļūs pieejama arī ostās ārpus pamattīkla, jo īpaši tajās ostās, kas ir svarīgas kuģiem, kuri neveic pārvadājumus. Lēmums par LNG uzpildes punktu izvietojumu ostās būtu jāpamato ar izmaksu un ieguvumu analīzi, tostarp ieguvumu vides jomā pārbaudi.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/33/ES (2012. gada 21. novembris), ar ko groza Padomes Direktīvu 1999/32/EK attiecībā uz sēra saturu flotes degvielā (OV L 327, 27.11.2012., 1. lpp.).

Būtu jāņem vērā arī piemērojamie noteikumi drošības jomā. Šajā direktīvā paredzētajai LNG infrastruktūras ieviešanai nevajadzētu kavēt citu potenciāli jaunu energoefektīvu alternatīvo degvielu attīstību.

- (43) Komisijai un dalībvalstīm būtu jācenšas grozīt Eiropas valstu nolīgumu par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvaļumiem pa iekšzemes ūdensceļiem, kas noslēgts Ženēvā 2000. gada 26. maijā, ar grozījumiem (ADN), lai ļautu pārvaļāt lielus apjomus LNG pa iekšzemes ūdensceļiem. Šādi grozījumi būtu jāattiecinā uz visiem transporta veidiem Savienībā, pielāgojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/68/EK ⁽¹⁾ III pielikuma III.1. sadaļu. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/87/EK ⁽²⁾ vajadzības gadījumā būtu jāgroza, lai ļautu efektīvi un droši izmantot LNG kuģu piedziņai pa iekšzemes ūdensceļiem. Ierosinātajiem grozījumiem nevajadzētu būt pret-runā noteikumiem ADN, kas piemērojams Savienības teritorijā saskaņā ar Direktīvas 2008/68/EK III pielikuma III.1. sadaļu.
- (44) Dalībvalstīm būtu jānodrošina pienācīga sadales sistēma starp uzglabāšanas stacijām un LNG uzpildes punktiem. Attiecībā uz autotransportu LNG autocisternu uzpildes punktu pieejamība un ģeogrāfiskais izvietojums ir būtisks, lai attīstītu ekonomiski ilgtspējīgu LNG mobilitāti.
- (45) LNG, tostarp šķidrīnāts biometāns, arī varētu būt izmaksu ziņā efektīva tehnoloģija, kas lielas celtspejas/kravne-sības transportlīdzekļiem ļautu ievērot Euro VI standartu stingrās piesārņotāju emisiju robežvērtības, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 595/2009 ⁽³⁾.
- (46) TEN-T pamattīklam vajadzētu būt LNG infrastruktūras ieviešanas pamatā, jo tas aptver galvenās satiksmes plūsmas un ļauj izmantot priekšrocības, ko sniedz tīkls. Veidojot savus LNG piegādes tīklus lielas celtspejas/kravne-sības mehāniskajiem transportlīdzekļiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka publiski pieejami uzpildes punkti – vismaz pastāvošajā TEN-T pamattīklā – tiek izbūvēti pienācīgos attālumos, ņemot vērā LNG lielas celtspejas/kravne-sības mehānisko transportlīdzekļu minimālo darbības diapazonu. Kā norāde – vidējam attālumam starp uzpildes punktiem vajadzētu būt aptuveni 400 km.
- (47) Gan LNG, gan CNG uzpildes punktu izbūvei vajadzētu būt pienācīgi saskaņotai ar TEN-T pamattīkla īstenošanu.
- (48) Atbilstošs skaits publiski pieejamu LNG un CNG uzpildes punktu būtu jāizbūvē līdz 2025. gada 31. decembrim – vismaz līdz minētajam datumam pastāvošajā TEN-T pamattīklā un pēc minētā datuma – pārējās TEN-T pamattīkla vietās, kur tās padarītas pieejamas transportlīdzekļiem.
- (49) Ņemot vērā mehānisko transportlīdzekļu degvielu veidu aizvien lielāko daudzveidību un iedzīvotāju aizvien pieaugošo mobilitāti pa autoceļiem visā Savienībā, ir jāsniedz skaidra un viegli saprotama informācija transportlī-dzekļu lietotājiem par degvielu pieejamību uzpildes stacijās un par viņu transportlīdzekļu saderību ar dažādajām degvielām vai uzlādes punktiem Savienības tirgū, neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/30/EK ⁽⁴⁾. Dalībvalstīm būtu jāspēj nolemt šādus informēšanas pasākumus īstenot arī attiecībā uz transportlīdzekļiem, kas jau ir aprīti.
- (50) Kamēr konkrētai alternatīvai degvielai nav Eiropas standarta, būtu jāļauj dalībvalstīm izmantot citus standartus lietotāju informēšanai un marķēšanai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/68/EK (2008. gada 24. septembris) par bīstamo kravu iekšzemes pārvaļumiem (OV L 260, 30.9.2008., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/87/EK (2006. gada 12. decembris), ar ko nosaka tehniskās prasības attiecībā uz iekšējo ūdensceļu kuģiem un atceļ Padomes Direktīvu 82/714/EEK (OV L 389, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 595/2009 (2009. gada 18. jūnijs) par mehānisko transportlīdzekļu un motoru tipa apstiprinājumu attiecībā uz lielas celtspejas/kravnesības transportlīdzekļu radītām emisijām (Euro VI), par piekļuvi transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes informācijai, par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 715/2007 un Direktīvā 2007/46/EK un par Direktīvu 80/1269/EEK, 2005/55/EK un 2005/78/EK atcelšanu (OV L 188, 18.7.2009., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/30/EK (2009. gada 23. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 98/70/EK attiecībā uz benzīna, dīzeļdegvielas un gāzeļļas specifikācijām un ievieš mehānismu autotransporta līdzekļos lietojamās degvielas radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas kontrolei un samazināšanai, groza Padomes Direktīvu 1999/32/EK attiecībā uz tās degvielas specifikācijām, kuru lieto iekšējo ūdensceļu kuģos, un atceļ Direktīvu 93/12/EEK (OV L 140, 5.6.2009., 88. lpp.).

- (51) Vienkārša un viegli salīdzināma informācija par dažādu degvielu cenām varētu būt svarīga, lai transportlīdzekļu lietotāji labāk varētu izvērtēt tirgū pieejamo atsevišķo degvielu relatīvās izmaksas. Tādēļ, degvielas uzpildes stacijā norādot degvielu cenas, jo īpaši dabasgāzei un ūdeņradim, informācijas nolūkā vajadzētu būt iespējai norādīt vienības cenu salīdzinājumā ar tradicionālajām degvielām, piemēram, "1 benzīna litra ekvivalents" veidā.
- (52) Ņemot vērā to, ka mehānisko transportlīdzekļu degvielu dažādība arvien palielinās, transportlīdzekļu lietotāji ir jāapgādā ar informāciju par to alternatīvo degvielu publiski pieejamo uzpildes un uzlādes punktu ģeogrāfisko izvietojumu, uz kurām attiecas šī direktīva. Tādēļ minētajai informācijai, kad to sniedz uzņēmumi vai interneta vietnes, vajadzētu būt pieejamai atklātā un nediskriminējošā veidā visiem lietotājiem.
- (53) Uz faktiem balstītas politikas veidošanā jo īpaši svarīgi ir visos līmeņos apkopot paraugpraksi un koordinētus datus, izmantojot uzraudzības pasākumus, piemēram, nepiesārņojošo transportlīdzekļu portālu un Eiropas Elektromobilitātes novērošanas centru.
- (54) Svarīga informācija par uzlādes un uzpildes punktu pieejamību un jebkura cita informācija, kas vajadzīga Savienības mēroga mobilitātei, attiecīgā gadījumā būtu jāiekļauj satiksmes un ceļošanas informācijas pakalpojumos kā daļa no intelektiskās transporta sistēmas.
- (55) Lai nodrošinātu šīs direktīvas noteikumu pielāgošanu tirgus un tehnoloģiskajai attīstībai, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz uzlādes un uzpildes punktu tehniskajām specifikācijām un attiecīgajiem standartiem. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, ievērotu savu ierasto praksi un rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.
- (56) Starptautiskā Jūrniecības organizācija (IMO) izstrādā vienotus un starptautiski atzītus drošības un vides standartus jūras transportam. Būtu jāizvairās no nonākšanas pretrunā starptautiskiem standartiem, ņemot vērā jūras transporta globālo raksturu. Tādēļ Savienībai būtu jānodrošina, lai saskaņā ar šo direktīvu pieņemtās tehniskās specifikācijas attiecībā uz jūras transportu atbilstu IMO pieņemtajiem starptautiskajiem standartiem.
- (57) Tehniskās specifikācijas uzlādes un uzpildes punktu savstarpējas savietojamības nodrošināšanai būtu jānosaka Eiropas vai starptautiskos standartos. ESO būtu jāpieņem Eiropas standarti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1025/2012 ⁽¹⁾ 10. pantu, un minēto standartu pamatā vajadzētu būt pašreizējiem starptautiskajiem standartiem vai – attiecīgā gadījumā – standartizācijas jomā norītošajam starptautiskajam darbam. Attiecībā uz vēl nepieņemtiem standartiem darba pamatā vajadzētu būt standartiem, kas ir izstrādes procesā: "Pamatnostādnes attiecībā uz sistēmām un iekārtām apgādei ar LNG kā kuģu degvielu" (ISO/DTS 18683), "Dabasgāzes uzpildes stacijas – LNG stacijas transportlīdzekļu uzpildei" (ISO/DIS 16924) un "Dabasgāzes uzpildes stacijas – CNG stacijas transportlīdzekļu uzpildei" (ISO/DIS 16923). Komisija būtu jāpilnvaro atjaunināt atsauci uz Eiropas vai starptautiskos standartos noteiktajām tehniskajām specifikācijām, izmantojot deleģētos aktus.
- (58) Piemērojot šo direktīvu, Komisijai būtu jāapspriežas ar attiecīgajām ekspertu grupām, tostarp vismaz ar Eiropas ekspertu grupu transportlīdzekļu nākotnes degvielu jomā, ko veido nozares un pilsoniskās sabiedrības eksperti, kā arī ar Apvienoto transporta un vides ekspertu grupu, kas apvieno ekspertus no dalībvalstīm.
- (59) Komisija izveidoja ekspertu grupu "Eiropas Ilgtspējīgas kuģniecības forums" (ESSF), lai tā palīdzētu Komisijai īstenot Savienības darbības jūras transporta ilgtspējības jomā. ESSF paspārnē tika izveidota apakšgrupa saistībā ar LNG lietošanu jūras transporta jomā, un tai ir pilnvaras ierosināt ESSF izstrādāt standartus vai noteikumus attiecībā uz to, ka jūras transporta jomā LNG izmanto kā kuģu degvielu, ietverot tajos LNG bunkurēšanas tehniskos, darbības, drošības, drošuma, apmācības un vides aspektus. Tika izveidota arī Tehnisko standartu izstrādes

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

komiteja (CESTE), lai strādātu ar tehniskajiem standartiem iekšējo ūdensceļu kuģošanas jomā. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar ekspertiem, tostarp ESSF un CESTE, pirms tiek pieņemti deleģētie akti par LNG bunkurēšanas prasībām, tostarp ar to saistītajiem drošības aspektiem.

- (60) Reinas kuģniecības centrālā komisija (CCNR) ir starptautiska organizācija, kas risina visas problēmas saistībā ar kuģošanu iekšējos ūdensceļos. Donavas komisija ir starptautiska organizācija, kura nodrošina un attīsta brīvu kuģošanu pa Donavu. Ir īpaši svarīgi, lai Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar ekspertiem, tostarp CCNR un Donavas komisiju, pirms tiek pieņemti deleģētie akti par kuģošanu iekšējos ūdensceļos.
- (61) Ja jautājumus, kas saistīti ar šo direktīvu, bet neattiecas uz īstenošanu vai pārkāpumiem, izskata eksperti, tādējādi darbojoties kā ekspertu grupas, Eiropas Parlamentam būtu jāsaņem pilnīga informācija un dokumentācija un attiecīgā gadījumā uzaicinājums piedalīties konkrētās sanāksmēs.
- (62) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai noteikt kopējas procedūras un specifikācijas. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ⁽¹⁾.
- (63) Lai gādātu par to, ka alternatīvās degvielas transportam ir tādā kvalitātē, kāda vajadzīga lietošanai esošo un jaunāko tehnoloģiju motoros, un ka tās sniedz augsta līmeņa vides rezultātus saistībā ar CO₂ un citu piesārņotāju emisijām, Komisijai būtu jāuzrauga to ieviešana tirgū. Tādēļ Komisijai attiecīgos gadījumos būtu jāierosina vajadzīgie juridiskie pasākumi, lai nodrošinātu saskaņoti augstu degvielas kvalitātes līmeni visā Savienībā.
- (64) Lai panāktu iespējami plašāku alternatīvo degvielu lietojumu transportam, vienlaikus nodrošinot tehnoloģisku neitralitāti, un veicinātu ilgtspējīgu elektrisko mobilitāti visā Savienībā, Komisijai, ja tā uzskata, ka tas ir vajadzīgs, būtu jāveic atbilstoši pasākumi, piemēram, būtu jāpieņem rīcības plāns, lai īstenotu stratēģiju, kas izklāstīta paziņojumā "Nepiesārņojoša enerģija transportam – Eiropas alternatīvo degvielu stratēģija". Šajā nolūkā Komisija varētu ņemt vērā dalībvalstu konkrētās tirgus vajadzības un attīstību.
- (65) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, sekmēt plašu tirgus attīstību alternatīvo degvielu jomā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet, tā kā ir vajadzīga rīcība, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc alternatīvo degvielu transportlīdzekļu "kritiskās masas" un ļautu Eiropas rūpniecības nozarei veikt izmaksu ziņā efektīvu izstrādi, un lai nodrošinātu alternatīvo degvielu transportlīdzekļiem mobilitāti visā Savienībā, minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo direktīvu izveido vienotu pasākumu sistēmu alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanai Savienībā, lai līdz minimumam samazinātu transporta atkarību no naftas un mazinātu transporta ietekmi uz vidi. Ar šo direktīvu nosaka minimālās prasības alternatīvo degvielu infrastruktūras, tostarp elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu un dabasgāzes (LNG un CNG) un ūdeņraža uzpildes punktu, izbūvei, kuras īstenojamas ar dalībvalstu valsts politikas regulējumu, kā arī kopējas tehniskās specifikācijas attiecībā uz šādiem uzlādes un uzpildes punktiem, un prasības attiecībā uz lietotāju informēšanu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “alternatīvās degvielas” ir degvielas vai enerģijas avoti, ar kuriem vismaz daļēji aizvieto fosilās naftas avotus transportlīdzekļu apgādē ar enerģiju un kuriem ir potenciāls veicināt transporta dekarbonizāciju un uzlabot transporta nozares ekoloģiskos rādītājus. Tās *inter alia* ietver:
 - elektrību,
 - ūdeņradi,
 - biodegvielas, kā definēts Direktīvas 2009/28/EK 2. panta i) punktā,
 - sintētiskās un parafīna degvielas,
 - dabasgāzi, tostarp biometānu, gāzveida agregātstāvoklī (saspīestā dabasgāze (CNG)) un šķidrā agregātstāvoklī (sašķidrinātā dabasgāze (LNG)) un
 - sašķidrināto naftas gāzi (LPG);
- 2) “elektrotransportlīdzeklis” ir mehānisks transportlīdzeklis, kurš aprīkots ar spēka piedziņu, kas ietver vismaz vienu neperiferālu elektrisku mehānismu kā enerģijas pārveidotāju ar elektrisku uzlādējamu enerģijas uzkrāšanas sistēmu, kuru iespējams uzlādēt ārēji;
- 3) “uzlādes punkts” ir saskarne, kas spēj vienā reizē uzlādēt vienu elektrotransportlīdzekli vai spēj vienā reizē apmainīt akumulatoru vienam elektrotransportlīdzeklim;
- 4) “parastas jaudas uzlādes punkts” ir uzlādes punkts, ar kuru elektrotransportlīdzeklim var nodrošināt elektropadevi ar jaudu, kas ir mazāka par vai vienāda ar 22 kW, izņemot ierīces, kuru jauda ir mazāka par vai vienāda ar 3,7 kW un kuras ir uzstādītas privātās mājāsaimniecībās, vai kuru galvenais pielietojums nav elektrotransportlīdzekļu uzlādēšana un kuras nav publiski pieejamas;
- 5) “lieljaudas uzlādes punkts” ir uzlādes punkts, ar kuru elektrotransportlīdzeklim var nodrošināt elektropadevi ar jaudu, kas ir lielāka par 22 kW;
- 6) “krasta elektropadeve” ir krasta elektroenerģijas nodrošināšana jūras kuģiem vai iekšzemes ūdensceļu kuģiem pietātnē, izmantojot standartizētu saskarni;
- 7) “publiski pieejams uzlādes vai uzpildes punkts” ir uzlādes vai uzpildes punkts apgādei ar alternatīvu degvielu, kuram lietotāji visā Savienībā var piekļūt nediskriminējošā veidā. Nediskriminējoša piekļuve var ietvert dažādus autentifikācijas, izmantošanas un maksāšanas nosacījumus;
- 8) “uzpildes punkts” ir uzpildes iekārta jebkādas degvielas, izņemot LNG, nodrošināšanai, izmantojot fiksētu vai pārvietojamu aprīkojumu;
- 9) “LNG uzpildes punkts” ir uzpildes iekārta LNG nodrošināšanai, kas sastāv vai nu no fiksēta, vai pārvietojama aprīkojuma, iekārtas atklātos ūdeņos vai citas sistēmas.

3. pants

Valsts politikas regulējums

1. Katra dalībvalsts pieņem valsts politikas regulējumu alternatīvo degvielu tirgus attīstībai transporta nozarē un attiecīgās infrastruktūras ieviešanai. Tajā iekļauj vismaz šādus elementus:
 - novērtējumu par pašreizējo situāciju tirgū attiecībā uz alternatīvajām degvielām transporta nozarē un tā turpmāko attīstību, tostarp, ņemot vērā arī iespējas minētās degvielas izmantot vienlaikus un kombinēti, un par alternatīvo degvielu infrastruktūras attīstību, apsverot – ja iespējams – pārrobežu nepārtrauktību,

- valsts uzdevumus un mērķus attiecībā uz alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu – atbilstīgi 4. panta 1. punktam, 4. panta 3. punktam, 4. panta 5. punktam, 6. panta 1. punktam, 6. panta 2. punktam, 6. panta 3. punktam, 6. panta 4. punktam, 6. panta 6. punktam, 6. panta 7. punktam, 6. panta 8. punktam un attiecīgā gadījumā 5. panta 1. punktam. Minētos valsts uzdevumus un mērķus nosaka un var pārskatīt, pamatojoties uz valsts, reģionāla vai Savienības mēroga pieprasījuma novērtējumu, vienlaikus nodrošinot šajā direktīvā izklāstīto minimālo infrastruktūras prasību ievērošanu,
 - pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka valsts politikas regulējumā ietvertie valsts uzdevumi un mērķi tiek sasniegti,
 - pasākumus, ar kuriem var veicināt alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu sabiedriskā transporta pakalpojumos,
 - to pilsētu/pielikumu aglomerāciju un citu blīvi apdzīvotu teritoriju un tīklu izraudzīšanos, kuras atbilstoši tirgus vajadzībām jāapņemas ar publiski pieejamiem uzpildes punktiem saskaņā ar 4. panta 1. punktu,
 - to pilsētu/pielikumu aglomerāciju un citu blīvi apdzīvotu teritoriju un tīklu izraudzīšanos, kuras atbilstoši tirgus vajadzībām jāapņemas ar CNG uzpildes punktiem saskaņā ar 6. panta 7. punktu,
 - novērtējumu par LNG uzpildes punktu uzstādīšanas nepieciešamību ostās, kas ir ārpus TEN-T pamattīkla,
 - izvērtējumu par to, vai lidostās ir jāierīko elektropadeve, ko izmantotu stacionētas lidmašīnas.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts politikas regulējumā tiek ņemtas vērā to teritorijās esošo dažādo transporta veidu vajadzības, tostarp to transporta veidu vajadzības, kuriem ir pieejamas tikai nedaudzas alternatīvas fosilajām degvielām.
3. Valsts politikas regulējumā vajadzības gadījumā ņem vērā reģionālo un vietējo iestāžu intereses, kā arī attiecīgo ieinteresēto personu intereses.
4. Vajadzības gadījumā dalībvalstis sadarbojas, konsultējoties vai izmantojot kopīgus politikas regulējumus, lai nodrošinātu, ka pasākumi, kas vajadzīgi šīs direktīvas mērķu sasniegšanai, ir saskaņoti un koordinēti.
5. Pasākumus alternatīvo degvielu infrastruktūras atbalstam īsteno saskaņā ar LESD ietvertajiem noteikumiem par valsts atbalstu.
6. Valsts politikas regulējums atbilst spēkā esošajiem Savienības vides un klimata aizsardzības tiesību aktiem.
7. Dalībvalstis savu valsts politikas regulējumu paziņo Komisijai līdz 2016. gada 18. novembrim.
8. Balstoties uz valsts politikas regulējumiem, Komisija publicē un regulāri atjaunina informāciju par valsts uzdevumiem un mērķiem, ko katra dalībvalsts iesniegusi attiecībā uz:
- publiski pieejamo uzlādes punktu skaitu,
 - LNG uzpildes punktiem jūras un iekšzemes ostās,
 - publiski pieejamajiem LNG uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem,
 - publiski pieejamajiem CNG uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem.
- Attiecīgos gadījumos publicē arī šādu informāciju attiecībā uz:
- publiski pieejamajiem ūdeņraža uzpildes punktiem,
 - infrastruktūru krasta elektropadevei jūras un iekšzemes ostās,
 - infrastruktūru elektropadevei stacionētām lidmašīnām.
9. Komisija palīdz dalībvalstīm ziņot par valsts politikas regulējumiem, izmantojot 10. panta 4. punktā minētās pamatnostādnes, izvērtē valsts politikas regulējumu saskaņotību Savienības līmenī un palīdz dalībvalstīm sadarbības procesā, kas paredzēts šā panta 4. punktā.

4. pants

Elektropadeve transportam

1. Dalībvalstis ar savu valsts politikas regulējumu nodrošina, ka līdz 2020. gada 31. decembrim tiek izveidots atbilstošs skaits publiski pieejamu uzlādes punktu, lai panāktu, ka elektrotransportlīdzekļi var cirkulēt vismaz pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās, un attiecīgos gadījumos dalībvalstu noteiktos tīklos. Šādu uzlādes punktu skaitu nosaka, *inter alia* ņemot vērā reģistrēto elektrotransportlīdzekļu paredzamo skaitu līdz 2020. gada beigām, kā norādīts valsts politikas regulējumos, kā arī paraugpraksi un Komisijas sniegtos ieteikumus. Attiecīgos gadījumos ņem vērā konkrētas vajadzības, kas saistītas ar publiski pieejamu uzlādes punktu uzstādīšanu sabiedriskā transporta stacijās.

2. Komisija izvērtē 1. punkta prasību piemērošanu un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu šīs direktīvas grozīšanai, ņemot vērā elektrotransportlīdzekļu tirgus attīstību, lai nodrošinātu, ka katrā dalībvalstī līdz 2025. gada 31. decembrim vismaz *TEN-T* pamattīklā, pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās tiktu izveidots papildu skaits publiski pieejamu uzlādes punktu.

3. Dalībvalstis arī veic pasākumus sava valsts politikas regulējuma ietvaros, lai veicinātu un atvieglotu tādu uzlādes punktu ierīkošanu, kas nav publiski pieejami.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka tie parastās jaudas uzlādes punkti elektrotransportlīdzekļiem – izņemot bezvadu vai indukcijas ierīces –, kas izveidoti vai atjaunoti, sākot ar 2017. gada 18. novembri, atbilst vismaz II pielikuma 1.1. apakšpunktā noteiktajām tehniskajām specifikācijām un konkrētām drošības prasībām, kas ir spēkā valsts līmenī.

Dalībvalstis nodrošina, ka tie lieljaudas uzlādes punkti elektrotransportlīdzekļiem – izņemot bezvadu vai indukcijas ierīces –, kas izveidoti vai atjaunoti, sākot ar 2017. gada 18. novembri, atbilst vismaz II pielikuma 1.2. apakšpunktā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka valsts politikas regulējumā tiek izvērtēts, vai ir vajadzīga krasta elektropadeve iekšzemes ūdensceļu transportlīdzekļiem un jūras kuģiem jūras un iekšzemes ostās. Šādu krasta elektropadevi līdz 2025. gada 31. decembrim prioritāri uzstāda *TEN-T* pamattīkla ostās un citās ostās, izņemot gadījumus, kad nav pieprasījuma un izmaksas ir nesamērīgas salīdzinājumā ar ieguvumiem, tostarp ieguvumiem vides jomā.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka tās krasta elektropadeves iekārtas jūras transportlīdzekļiem, kas izvietotas vai atjaunotas, sākot ar 2017. gada 18. novembri, atbilst II pielikuma 1.7. apakšpunktā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.

7. Elektrotransportlīdzekļu uzlādei publiski pieejamos uzlādes punktus, ja tas ir tehniski iespējams un ekonomiski pamatoti, izmanto viedo mērāparātu sistēmas, kas definētas Direktīvas 2012/27/ES 2. panta 28. punktā, un ievēro prasības, kuras noteiktas minētās direktīvas 9. panta 2. punktā.

8. Dalībvalstis nodrošina, ka publiski pieejamu uzlādes punktu operatori var brīvi iepirkt elektrību no jebkura Savienības elektroenerģijas piegādātāja, ja piegādātājs tam piekrīt. Uzlādes punktu operatori ir atļauts sniegt patērētājiem transportlīdzekļu uzlādes pakalpojumus uz līgumiska pamata, tostarp citu pakalpojumu sniedzēju vārdā.

9. Visos publiski pieejamajos uzlādes punktos elektrotransportlīdzekļu lietotājiem nodrošina arī *ad hoc* uzlādes iespēju, neslēdzot līgumu ar attiecīgo elektroenerģijas piegādātāju vai operatoru.

10. Dalībvalstis nodrošina, ka cenas, ko nosaka publiski pieejamo uzlādes punktu operatori, ir saprātīgas, viegli un skaidri salīdzināmas, pārredzamas un nediskriminējošas.

11. Dalībvalstis nodrošina, ka sadales sistēmu operatori bez diskriminācijas sadarbojas ar jebkuru personu, kas izveido vai ekspluatē publiski pieejamus uzlādes punktus.

12. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesiskais regulējums ļauj līgumu par elektroenerģijas piegādi uzlādes punktam slēgt ar piegādātāju, kas nav vienība, kura piegādā elektroenerģiju tai mājsaimniecībai vai ēkai, kurā atrodas šāds uzlādes punkts.

13. Neskarot Regulu (ES) Nr. 1025/2012, Savienība sekmē to, lai atbilstīgās standartizācijas iestādes izstrādātu Eiropas standartus, kuros ietvertas detalizētas tehniskās specifikācijas bezvadu uzlādes punktiem un akumulatoru apmaiņai mehāniskajiem transportlīdzekļiem, un uzpildes punktiem L kategorijas mehāniskajiem transportlīdzekļiem un elektriskajiem autobusiem.

14. Saskaņā ar 8. pantu Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai:

- a) papildinātu šo pantu un II pielikuma 1.3., 1.4., 1.5., 1.6. un 1.8. apakšpunktu ar mērķi pieprasīt, lai ieviešamā vai atjaunojamā infrastruktūra atbilstu tehniskajām specifikācijām, kas iekļautas atbilstīgi šā panta 13. punktam izstrādājamajos Eiropas standartos, ja attiecīgās ESO ir ieteikušas tikai vienu tehnisko risinājumu ar tehniskajām specifikācijām, kas aprakstītas attiecīgā Eiropas standartā;
- b) atjauninātu atsauces uz standartiem, kas minēti II pielikuma 1. punktā noteiktajās tehniskajās specifikācijās, ja minētos standartus aizstāj ar jaunām versijām, ko pieņēmušas attiecīgās standartizācijas iestādes.

Ir īpaši svarīgi, lai pirms minēto deleģēto aktu pieņemšanas Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar ekspertiem, tostarp dalībvalstu ekspertiem.

Ar minētajiem deleģētajiem aktiem paredz pārejas posmus – vismaz 24 mēnešus, pirms tajos ietvertās tehniskās specifikācijas vai to grozījumi kļūst saistoši attiecībā uz ieviešamo vai atjaunojamo infrastruktūru.

5. pants

Ūdeņraža padeve autotransportam

1. Dalībvalstis, kuras nolemj savos valsts politikas regulējumos ietvert publiski pieejamus ūdeņraža uzpildes punktus, nodrošina, ka līdz 2025. gada 31. decembrim ir pieejams atbilstošs skaits šādu punktu, lai nodrošinātu ar ūdeņraža dzinējiem darbināmu transportlīdzekļu, tostarp ar degvielas elementiem darbināmu transportlīdzekļu, kustību šo dalībvalstu noteiktajos tīklos, tostarp vajadzības gadījumā pārrobežu savienojumos.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka publiski pieejami ūdeņraža uzpildes punkti, kas izveidoti vai atjaunoti, sākot ar 2017. gada 18. novembri, atbilst II pielikuma 2. punktā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 8. pantu, lai atjauninātu atsauces uz standartiem, kas minēti II pielikuma 2. punktā noteiktajās tehniskajās specifikācijās, ja minētos standartus aizstāj ar jaunām versijām, ko pieņēmušas attiecīgās standartizācijas iestādes.

Ir īpaši svarīgi, lai pirms minēto deleģēto aktu pieņemšanas Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar ekspertiem, tostarp dalībvalstu ekspertiem.

Ar minētajiem deleģētajiem aktiem paredz pārejas posmus – vismaz 24 mēnešus, pirms tajos ietvertās tehniskās specifikācijas vai to grozījumi kļūst saistoši attiecībā uz ieviešamo vai atjaunojamo infrastruktūru.

6. pants

Dabāsgāzes padeve transportam

1. Dalībvalstis ar savu valsts politikas regulējumu nodrošina, ka līdz 2025. gada 31. decembrim jūras ostās tiek izveidots atbilstošs skaits LNG uzpildes punktu, lai LNG iekšzemes ūdensceļu kuģu vai jūras kuģu kustība būtu iespējama visā TEN-T pamattīklā. Dalībvalstis vajadzības gadījumā sadarbojas ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm, lai nodrošinātu atbilstīgu TEN-T pamattīkla pārklājumu.

2. Dalībvalstis ar savu valsts politikas regulējumu nodrošina, ka līdz 2030. gada 31. decembrim iekšzemes ostās tiek izveidots atbilstošs skaits LNG uzpildes punktu, lai LNG iekšzemes ūdensceļu kuģu vai jūras kuģu kustība būtu iespējama visā TEN-T pamattīklā. Dalībvalstis vajadzības gadījumā sadarbojas ar kaimiņos esošajām dalībvalstīm, lai nodrošinātu atbilstīgu TEN-T pamattīkla pārklājumu.

3. Dalībvalstis savos valsts politikas regulējumos nosaka tās jūras un iekšzemes ostas, kam jāsniedz piekļuve LNG uzpildes punktiem, kuri minēti 1. un 2. punktā, ņemot vērā arī faktiskās tirgus vajadzības.

4. Dalībvalstis ar saviem valsts politikas regulējumiem nodrošina, ka līdz 2025. gada 31. decembrim vismaz pastāvošajā TEN-T pamattīklā tiek izveidots atbilstošs skaits publiski pieejamu LNG uzpildes punktu, lai panāktu, ka ar LNG darbināmi lielas celtspējas/kravnesības transportlīdzekļi var cirkulēt visā Savienībā, ja ir pieprasījums un ja vien izmaksas nav nesamērīgas salīdzinājumā ar ieguvumiem, tostarp vides ieguvumiem.

5. Komisija izvērtē 4. punkta prasības piemērošanu un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu šīs direktīvas grozīšanai līdz 2027. gada 31. decembrim, ņemot vērā ar LNG darbināmu lielas celtspējas/kravnesības transportlīdzekļu tirgu, lai nodrošinātu, ka katrā dalībvalstī tiek izveidots atbilstošs skaits publiski pieejamu LNG uzpildes punktu.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka to teritorijās ir pieejama pienācīga sadales sistēma LNG piegādei, tostarp uzpildīšanas iekārtas LNG autocisternām, lai apgādātu 1., 2. un 4. punktā minētos uzpildes punktus. Atkāpjoties no minētā, kaimiņos esošās dalībvalstis saistībā ar saviem valsts politikas regulējumiem var rīkoties kopīgi šīs prasības izpildes nolūkā. Uz vienošanos par kopīgu rīcību attiecas dalībvalstu pienākums sniegt ziņojumu saskaņā ar šo direktīvu.

7. Dalībvalstis ar savu valsts politikas regulējumu nodrošina, ka līdz 2020. gada 31. decembrim tiek izveidots atbilstošs skaits publiski pieejamu CNG uzpildes punktu, lai panāktu, ka atbilstīgi 3. panta 1. punkta sestajam ievilkumam ar CNG darbināmi mehāniskie transportlīdzekļi var cirkulēt pilsētu/piepilsētu aglomerācijās un citās blīvi apdzīvotās vietās, un attiecīgos gadījumos dalībvalstu noteiktos tīklos.

8. Dalībvalstis ar savu valsts politikas regulējumu nodrošina, ka līdz 2025. gada 31. decembrim vismaz pastāvošajā TEN-T pamattīklā tiek izveidots atbilstošs skaits publiski pieejamu CNG uzpildes punktu, lai panāktu, ka ar CNG darbināmi mehāniskie transportlīdzekļi var cirkulēt visā Savienībā.

9. Dalībvalstis nodrošina, ka tie CNG uzpildes punkti mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas izveidoti vai atjaunoti sākot no 2017. gada 18. novembra, atbilst II pielikuma 3.4. apakšpunktā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.

10. Neskarot Regulu (ES) Nr. 1025/2012, Savienība sekmē to, lai atbilstīgās Eiropas vai starptautiskās standartizācijas iestādes izstrādātu standartus, tostarp detalizētas tehniskas specifikācijas attiecībā uz:

a) LNG uzpildes punktiem, kas paredzēti jūras un iekšzemes ūdensceļu transportlīdzekļiem;

b) LNG un CNG uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem.

11. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 8. pantu, lai:

a) papildinātu šo pantu un II pielikuma 3.1., 3.2. un 3.4. apakšpunktu ar mērķi noteikt prasību ieviešamām vai atjaunojamām infrastruktūrām ievērot atbilstību tehniskajām specifikācijām, kuras iekļautas standartos, ko paredzēts izstrādāt saskaņā ar šā panta 10. punkta a) un b) apakšpunktu, ja attiecīgās ESO ir ieteikušas tikai vienu tehnisko risinājumu ar tehniskajām specifikācijām, kas aprakstītas attiecīgā Eiropas standartā, attiecīgā gadījumā – saderīgi ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem;

b) atjauninātu atsauces uz standartiem, kas minēti tehniskajās specifikācijās, kas ir izklāstītas vai ko ir paredzēts izklāstīt II pielikuma 3. punktā, ja minētos standartus aizstāj ar jaunām versijām, ko pieņēmušas attiecīgās Eiropas vai starptautiskās standartizācijas iestādes.

Ir īpaši svarīgi, lai pirms minēto deleģēto aktu pieņemšanas Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar ekspertiem, tostarp dalībvalstu ekspertiem.

Ar minētajiem deleģētajiem aktiem paredz pārejas posmus – vismaz 24 mēnešus, pirms tajos ietvertās tehniskās specifikācijas vai to grozījumi kļūst saistoši attiecībā uz ieviešamo vai atjaunojamo infrastruktūru.

12. Ja nav standarta, kurā būtu detalizētas tehniskās specifikācijas 10. punkta a) apakšpunktā minētajiem LNG uzpildes punktiem, kas paredzēti jūras un iekšzemes ūdensceļu transportlīdzekļiem, un jo īpaši, ja nav specifikāciju attiecībā uz LNG bunkurēšanu, Komisija, ņemot vērā pašreizējo darbu IMO, CCNR, Donavas komisijā un citos attiecīgajos starptautiskajos forumos, tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 8. pantu, lai noteiktu:

- prasības LNG pārsūkņēšanas saskarnēm jūras un iekšzemes ūdensceļu transportā,
- prasības attiecībā uz LNG krasta uzglabāšanas un bunkurēšanas procedūras drošības aspektiem jūras un iekšzemes ūdensceļu transportā.

Ir īpaši svarīgi, lai pirms minēto deleģēto aktu pieņemšanas Komisija ievērotu savu ierasto praksi un apspriestos ar attiecīgajām ekspertu grupām jūras transporta un iekšzemes ūdensceļu transporta jomā, tostarp ekspertiem no valstu jūras un iekšzemes kuģošanas iestādēm.

7. pants

Lietotājiem sniedzamā informācija

1. Neskarot Direktīvu 2009/30/EK, dalībvalstis nodrošina, ka tiek darīta pieejama būtiska, konsekventa un skaidra informācija par tiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurus var regulāri uzpildīt ar atsevišķām tirgū laistām degvielām vai uzlādēt uzlādes punktos. Minēto informāciju dara pieejamu mehānisko transportlīdzekļu rokasgrāmatās, uzpildes un uzlādes punktos, uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem un mehānisko transportlīdzekļu tirdzniecības vietās minēto dalībvalstu teritorijā. Šī prasība attiecas uz visiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem un to rokasgrāmatām, kas laisti tirgū pēc 2016. gada 18. novembra.

2. Šā panta 1. punktā minētās informācijas sniegšanas pamatā ir marķēšanas noteikumi attiecībā uz degvielas atbilstību ESO standartiem, ar kuriem nosaka degvielu tehniskās specifikācijas. Ja minētie standarti attiecas uz grafisku attēlojumu, tostarp krāsu kodējuma shēmu, grafiskais attēlojums ir vienkāršs un viegli saprotams un to izvieto skaidri redzamā veidā:

- a) uz attiecīgajiem sūkņiem un to sprauslām visos uzpildes punktos – no dienas, kad degvielas tiek laistas tirgū;
- b) uz visiem degvielas tvertņu uzpildes vāciņiem visiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas ir ieteikti un piemēroti attiecīgajai degvielai, vai šādu vāciņu tiešā tuvumā, un transportlīdzekļu rokasgrāmatās, kad šādi mehāniskie transportlīdzekļi tiek laisti tirgū pēc 2016. gada 18. novembra.

3. Attiecīgos gadījumos un jo īpaši attiecībā uz dabasgāzi un ūdeņradi, kad degvielas stacijā ir norādītas degvielas cenas, informēšanas nolūkā norāda salīdzinājumu starp attiecīgajām cenām par vienību. Šīs informācijas norādīšana nemaldina lietotāju un nerada tam neskaidrības.

Lai palielinātu patērētāju informētību un konsekventi nodrošinātu degvielas cenu pārredzamību visā Savienībā, Komisija tiek pilnvarota ar īstenošanas aktiem pieņemt kopīgu metodoloģiju alternatīvu degvielu vienības cenu salīdzināšanai.

4. Ja ESO standarti, kas paredz degvielas tehniskās specifikācijas, neietver marķēšanas noteikumus par atbilstību attiecīgajiem standartiem vai ja marķēšanas noteikumi neattiecas uz grafisku attēlojumu, tostarp krāsu kodējuma shēmām, vai ja marķēšanas noteikumi nav piemēroti šīs direktīvas mērķu sasniegšanai, Komisija 1. un 2. punkta vienādas īstenošanas nolūkā var pilnvarot ESO izstrādāt saderības marķējuma specifikācijas vai var pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka saderības grafisku atainojumu, tostarp krāsu kodējuma shēmu, attiecībā uz degvielām, kuras ir ieviestas Savienības tirgū un kuras saskaņā ar Komisijas novērtējumu veido vismaz 1 % no kopējā pārdotā apjoma vairāk nekā vienā dalībvalstī.

5. Ja tiek atjaunināti attiecīgo ESO standartu marķēšanas noteikumi, pieņemti īstenošanas akti par marķēšanu vai vajadzības gadījumā izstrādāti jauni ESO standarti alternatīvām degvielām, attiecīgās marķēšanas prasības piemēro visiem degvielas uzpildes un uzlādes punktiem un mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas reģistrēti dalībvalstu teritorijā, kad pagājuši 24 mēneši pēc to attiecīgās atjaunināšanas vai pieņemšanas.

6. Šajā pantā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 9. panta 2. punktā.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem lietotājiem atklātā un nediskriminējošā veidā ir pieejami dati, kuros norādīts šajā direktīvā ietvertu alternatīvo degvielu publiski pieejamo uzpildes un uzlādes punktu ģeogrāfiskais izvietojums, ja minētie dati ir pieejami. Šādi dati par uzlādes punktiem, ja tie ir pieejami, var ietvert informāciju par reāllaika pieejamību, kā arī vēsturisko un reāllaika uzlādes informāciju.

8. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 4., 5. un 6. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2014. gada 17. novembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4., 5. un 6. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
5. Saskaņā ar 4., 5. un 6. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par trim mēnešiem.

9. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu. Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.
3. Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma iesniegšanas termiņā tā nolēm j komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa komitejas loceklis ar vienkāršu balsu vairākumu.

10. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Katra dalībvalsts līdz 2019. gada 18. novembrim un pēc tam reizi trijos gados iesniedz Komisijai ziņojumu par valsts politikas regulējuma īstenošanu. Minētajos ziņojumos ietver I pielikumā uzskaitīto informāciju un vajadzības gadījumā attiecīgu pamatojumu par to, kādā līmenī ir sasniegti 3. panta 1. punktā minētie valsts uzdevumi un mērķi.

2. Līdz 2017. gada 18. novembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par valstu politikas regulējumu novērtējumu un to saskaņotību Savienības līmenī, tostarp izvērtējumu par to, kādā līmenī ir sasniegti 3. panta 1. punktā minētie valsts uzdevumi un mērķi.

3. Komisija ik pēc trim gadiem, sākot ar 2020. gada 18. novembri, Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

Komisijas ziņojumā iekļauj šādus elementus:

- dalībvalstu īstenoto pasākumu novērtējumu,
- novērtējumu par šīs direktīvas ietekmi uz alternatīvo degvielu infrastruktūras tirgus attīstību un tās devumu transporta alternatīvo degvielu tirgum, kā arī tās ietekmi uz ekonomiku un vidi,
- informāciju par to, kāds ir tehniskais progress un kā attīstās tirgus attiecībā uz alternatīvajām degvielām transporta nozarē un attiecīgā infrastruktūra, uz ko attiecas šī direktīva, un par jebkuras citas alternatīvās degvielas tehnisko progresu un tirgus attīstību.

Komisija var izklāstīt paraugprakses piemērus un sniegt atbilstīgus ieteikumus.

Komisijas ziņojumā arī novērtē šajā direktīvā noteiktās prasības un termiņus attiecībā uz infrastruktūras izbūvi un specifikāciju ieviešanu, ņemot vērā attiecīgo alternatīvo degvielu tehnoloģisko, ekonomisko un tirgus attīstību, – vajadzības gadījumā tam pievienojot leģislatīvā akta priekšlikumu.

4. Komisija pieņem pamatnostādnes attiecībā uz dalībvalstu ziņojumiem par elementiem, kas uzskaitīti I pielikumā.

5. Līdz 2020. gada 31. decembrim Komisija pārskata šīs direktīvas īstenošanu un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumu tās grozīšanai, nosakot jaunas kopīgas tehniskās specifikācijas alternatīvo degvielu infrastruktūrai, kas ietilpst šīs direktīvas darbības jomā.

6. Ja Komisija uzskata par vajadzīgu, tā līdz 2018. gada 31. decembrim pieņem rīcības plānu, lai īstenotu stratēģiju, kas izklāstīta paziņojumā “Nepiesārņojoša enerģija transportam – Eiropas alternatīvo degvielu stratēģija”, lai panāktu iespējami plašāko alternatīvo degvielu lietojumu transportam, vienlaikus nodrošinot tehnoloģisku neitralitāti, un lai veicinātu ilgtspējīgu elektrisko mobilitāti visā Savienībā. Šajā nolūkā tā var ņemt vērā tirgus vajadzības un attīstību katrā dalībvalstī atsevišķi.

11. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2016. gada 18. novembrim. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmu to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

12. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

*13. pants***Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2014. gada 22. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
B. DELLA VEDOVA

I PIELIKUMS

ZIŅOJUMS

Ziņojumā apraksta pasākumus, kas dalībvalstī ir veikti, lai atbalstītu alternatīvo degvielu infrastruktūras izbūvi. Ziņojumā ietver vismaz šādus elementus:

1. Juridiski pasākumi

Informācija par juridiskiem pasākumiem, kas var būt leģislatīvi, normatīvi vai administratīvi pasākumi, ar ko atbalsta alternatīvo degvielu infrastruktūras izbūvi, piemēram, būvatļaujas, stāvvietu būvatļaujas, uzņēmumu ekoloģisko rādītāju sertifikācija un degvielas uzpildes staciju koncesijas.

2. Politikas pasākumi valsts politiskā regulējuma īstenošanas atbalstam

Informācija par minētajiem pasākumiem ietver šādus elementus:

- tieši stimuli tādu transportlīdzekļu iegādei, kuros izmanto alternatīvās degvielas, vai infrastruktūras izbūvei,
- nodokļu atvieglojumu pieejamība, lai atbalstītu transportlīdzekļus, kas izmanto alternatīvās degvielas, un attiecīgo infrastruktūru,
- publiskā iepirkuma – tostarp kopējā iepirkuma – izmantošana alternatīvo degvielu atbalstam,
- nefinanšu stimuli pieprasījuma pusē, piemēram, preferenciāla piekļuve ierobežotas piekļuves zonām, transportlīdzekļu novietošanas politika un īpašas transporta joslas,
- apsvērumi attiecībā uz to, vai TEN-T pamattīklā ir vajadzīgi no atjaunojamiem avotiem iegūtas reaktīvo dzinēju degvielas uzpildes punkti lidostās,
- tehniskas un administratīvas procedūras un tiesību akti attiecībā uz alternatīvo degvielu piegādes atļaušanu, lai sekmētu atļaušanas procesu.

3. Ieviešanas un ražošanas atbalsta pasākumi

Ikgadējais publiskais budžets, kas piešķirts alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanai, ar sadalījumu pa alternatīvajām degvielām un transporta veidiem (autotransports, dzelzceļa, ūdens un gaisa transports).

Ikgadējais publiskais budžets, kas piešķirts alternatīvo degvielu tehnoloģiju ražotņu atbalstam, ar sadalījumu pa alternatīvajām degvielām un transporta veidiem.

Jebkādu konkrētu vajadzību apsvēršana alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanas sākotnējā posmā.

4. Pētniecība, tehnoloģiju izstrāde un demonstrējumi

Ikgadējais publiskais budžets, kas piešķirts alternatīvo degvielu pētniecības, tehnoloģiskās izstrādes un demonstrējumu atbalstam, ar sadalījumu pa degvielām un transporta veidiem.

5. Uzdevumi un mērķi

- aplēse par alternatīvas degvielas transportlīdzekļu paredzamo skaitu līdz 2020., 2025. un 2030. gadam,
- līmenis, kādā sasniegti valsts mērķi alternatīvo degvielu ieviešanā dažādos transporta veidos (autotransports, dzelzceļa, ūdens un gaisa transports),
- līmenis, kādā sasniegti valsts mērķi (katru gadu) alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanai dažādos transporta veidos,
- informācija par metodoloģiju, kas piemērota, lai noteiktu lieljaudas uzlādes punktu uzlādes efektivitāti.

6. Alternatīvo degvielu infrastruktūras dinamika

Izmaiņas piegādē (infrastruktūras papildu jauda) un pieprasījumā (faktiski izmantotā jauda).

II PIELIKUMS

TEHNISKĀS SPECIFIKĀCIJAS

1. **Uzlādes punktu tehniskās specifikācijas**

1.1. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzēti parastas jaudas uzlādes punkti

Lai nodrošinātu savstarpēju savietojamību, parastas jaudas maiņstrāvas uzlādes punktus elektrotransportlīdzekļiem aprīko ar vismaz 2. tipa kontaktligzdām vai transportlīdzekļa savienotājiem, kas aprakstīti standartā EN62196-2. Minētās kontaktligzdas var aprīkot ar tādiem elementiem kā mehāniski vāka slēgi, vienlaikus saglabājot savietojamību ar 2. tipu.

1.2. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzēti lieljaudas uzlādes punkti

Lai nodrošinātu savstarpēju savietojamību, lieljaudas maiņstrāvas uzlādes punktus elektrotransportlīdzekļiem aprīko ar vismaz 2. tipa savienotājiem, kas aprakstīti standartā EN62196-2.

Lai nodrošinātu savstarpēju savietojamību, lieljaudas līdzstrāvas uzlādes punktus elektrotransportlīdzekļiem aprīko vismaz ar kombinēto uzlādes sistēmu "Combo 2" savienotājiem, kas aprakstīti standartā EN62196-3.

1.3. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzēti bezvadu uzlādes punkti

1.4. Mehānisko transportlīdzekļu akumulatoru apmaiņa

1.5. L kategorijas mehāniskajiem transportlīdzekļiem paredzēti uzlādes punkti

1.6. Elektriskajiem autobusiem paredzēti uzlādes punkti

1.7. Krasta elektropadeve jūras kuģiem

Krasta elektropadeve jūras kuģiem, tostarp sistēmu projektēšanā, uzstādīšanā un testēšanā, nodrošina atbilstību standartā IEC/ISO/IEEE 80005-1 sniegtajām tehniskajām specifikācijām.

1.8. Krasta elektropadeve iekšējo ūdensceļu kuģiem

2. **Tehniskās specifikācijas ūdeņraža uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem**

2.1. Attiecībā uz ūdeņraža ārpustelpu uzpildes punktiem, kuros izsniedz gāzveida ūdeņradi lietošanai mehāniskajos transportlīdzekļos, nodrošina atbilstību gāzveida ūdeņraža uzpildes specifikācijā ISO/TS 20100 sniegtajām tehniskajām specifikācijām.

2.2. Attiecībā uz ūdeņraža uzpildes punktus izsniegtā ūdeņraža tīrību nodrošina atbilstību standartā ISO 14687-2 sniegtajām tehniskajām specifikācijām.

2.3. Ūdeņraža uzpildes punktus izmanto uzpildes algoritmus un aprīkojumu, kas atbilst gāzveida ūdeņraža uzpildes specifikācijai ISO/TS 20100.

2.4. Attiecībā uz savienojumiem mehānisko transportlīdzekļu uzpildei ar gāzveida ūdeņradi nodrošina atbilstību ISO 17268 standartam, ko piemēro ar gāzveida ūdeņradi darbināmu mehānisko transportlīdzekļu uzpildes savienojuma ierīcēm.

3. **Tehniskās specifikācijas dabasgāzes uzpildes punktiem**

3.1. Tehniskās specifikācijas LNG uzpildes punktiem, kas paredzēti iekšējo ūdensceļu kuģiem vai jūras kuģiem

3.2. Tehniskās specifikācijas LNG uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem

3.3. Tehniskās specifikācijas CNG savienotājiem/ieplūdes elementiem

Nodrošina CNG savienotāju/ieplūdes elementu atbilstību ANO Eiropas Ekonomikas komisijas Noteikumiem Nr. 110 (kas ietver atsauces uz ISO 14469 I un II daļu).

3.4. Tehniskās specifikācijas CNG uzpildes punktiem, kas paredzēti mehāniskajiem transportlīdzekļiem

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1134/2014**(2014. gada 23. oktobris),****ar ko nosaka aizliegumu Beļģijas karoga kuģiem zvejot pikšu VIIb-k, VIII, IX un X zonā un Savienības ūdeņos CECAF 34.1.1. zonā**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2009. gada 20. novembra Regulu (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 36. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Padomes Regulā (ES) Nr. 43/2014 ⁽²⁾ ir noteiktas kvotas 2014. gadam.
- (2) Saskaņā ar Komisijas rīcībā esošo informāciju šīs regulas pielikumā minētās dalībvalsts karoga kuģi vai kuģi, kas reģistrēti šajā dalībvalstī, ar nozveju no pielikumā norādītā krājuma ir pilnībā apguvuši 2014. gadam iedalīto kvotu.
- (3) Tāpēc jāaizliedz ar šo krājumu saistītas zvejas darbības,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

*1. pants***Kvotas pilnīga apguve**

Nozvejas kvotu 2014. gadam, kura šīs regulas pielikumā minētajai dalībvalstij iedalīta pielikumā norādītajam krājumam, uzskata par pilnībā apgūtu no pielikumā noteiktās dienas.

*2. pants***Aizliegumi**

Ar šīs regulas pielikumā norādīto krājumu saistītas zvejas darbības, kuras veic pielikumā minētās dalībvalsts karoga kuģi vai kuģi, kas reģistrēti šajā dalībvalstī, ir aizliegtas no minētajā pielikumā noteiktās dienas. Konkrēti, pēc minētās dienas ir aizliegts paturēt uz kuģa, pārvietot, pārkraut citā kuģī vai izkraut zivis, ko minētie kuģi nozvejojuši no šā krājuma.

⁽¹⁾ OV L 343, 22.12.2009., 1. lpp.⁽²⁾ Padomes 2014. gada 20. janvāra Regula (ES) Nr. 43/2014, ar ko 2014. gadam nosaka konkrētu zivju krājumu un zivju krājumu grupu zvejas iespējas, kuras piemērojamas Savienības ūdeņos un – attiecībā uz Savienības kuģiem – konkrētos ūdeņos, kas nav Savienības ūdeņi (OV L 24, 28.1.2014., 1. lpp.).

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 23. oktobrī

Komisijas
un tās priekšsēdētāja vārdā –
jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektore
Lowri EVANS

PIELIKUMS

Nr.	21/TQ43
Dalībvalsts	Beļģija
Krājums	HAD/7X7A34
Suga	Pikša (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)
Zona	VIIb-k, VIII, IX un X zona un Savienības ūdeņi CECAF 34.1.1. zonā
Aizlieguma datums	30.7.2014.

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1135/2014**(2014. gada 24. oktobris)****par atļaujas piešķiršanu veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem, kuras attiecas uz slimības riska samazināšanu****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1924/2006 par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 17. panta 3. punktu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1924/2006 veselīguma norādes uz pārtikas produktiem ir aizliegtas, ja vien Komisija tās nav atļāvusi saskaņā ar minēto regulu un tās nav iekļautas atļauto norāžu sarakstā.
- (2) Regulā (EK) Nr. 1924/2006 paredzēts arī, ka uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas aprītē, veselīguma norāžu atļaujas pieteikumus var iesniegt dalībvalsts kompetentajai iestādei. Dalībvalsts kompetentā iestāde nosūta derīgus pieteikumus Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (EFSA), turpmāk "iestāde".
- (3) Pēc pieteikuma saņemšanas iestāde par to nekavējoties informē pārējās dalībvalstis un Komisiju, kā arī sniedz atzinumu par attiecīgo veselīguma norādi.
- (4) Komisija, ņemot vērā iestādes sniegto atzinumu, lemj par veselīguma norāžu atļaujas piešķiršanu.
- (5) Uzņēmums *Rank Nutrition Ltd* iesniedza pieteikumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu, un iestāde tika aicināta sniegt atzinumu par veselīguma norādi saistībā ar "folātu līmeņa paaugstināšanu mātes organismā, uzņemot papildu folātus, un nervu caurulītes defektu riska mazināšanu" (jautājums Nr. EFSA-Q-2013-00265) ⁽²⁾. Pieteikuma iesniedzējs ierosināja šādu norādes formulējumu: "Folskābes papildināšana palielina folātu līmeni mātes sarkanajās asinīs šūnās. Zems folātu līmenis mātes sarkanajās asinīs šūnās ir riska faktors saistībā ar nervu caurulītes defektiem augļa attīstības gaitā."
- (6) Komisija un dalībvalstis 2013. gada 26. jūlijā saņēma iestādes atzinumu, kurā tā, pamatojoties uz iesniegtajiem datiem, secināja, ka ir noteikta cēloņsakarība starp folātu līmeņa paaugstināšanu mātes organismā, uzņemot papildu folātus, un nervu caurulītes defektu riska mazināšanu. Attiecīgi veselīguma norāde, kas ir saskaņā ar šo secinājumu, būtu jāuzskata par atbilstošu Regulā (EK) Nr. 1924/2006 noteiktajām prasībām, un tā būtu jāiekļauj Savienības atļauto norāžu sarakstā.
- (7) Regulas (EK) Nr. 1924/2006 16. panta 4. punktā ir noteikts – ja atzinums ir labvēlīgs attiecībā uz atļaujas piešķiršanu veselīguma norādei, tajā jāiekļauj konkrētas ziņas. Attiecīgi šai informācijai būtu jābūt minētai šīs regulas pielikumā attiecībā uz atļauto veselīguma norādi, un vajadzības gadījumā tajā būtu jāiekļauj pārskatītais norādes formulējums, īpašie norādes lietošanas nosacījumi un attiecīgā gadījumā pārtikas produkta lietošanas nosacījumi vai ierobežojumi un/vai papildu paziņojums vai brīdinājums saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1924/2006 noteikumiem un atbilstoši iestādes atzinumiem.
- (8) Viens no Regulas (EK) Nr. 1924/2006 mērķiem ir nodrošināt, lai veselīguma norādes ir patiesas, skaidras, uzticamas un lietderīgas patērētājam un saistībā ar iepriekš minēto tiek ņemts vērā veselīguma norāžu formulējums un noformējums. Tāpēc gadījumos, kad norāžu formulējums patērētājiem nozīmē to pašu, ko veselīguma norāde, par kuru jau ir izsniegta atļauja, jo tas liecina, ka pastāv tāda pati saikne, kāda ir starp pārtikas produktu kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un veselību, uz to būtu jāattiecinā tādi paši lietošanas nosacījumi, kā minēts šīs regulas pielikumā.
- (9) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 404, 30.12.2006., 9. lpp.⁽²⁾ EFSA Journal 2013; 11(7):3328.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

1. Šīs regulas pielikumā minēto veselīguma norādi ir atļauts lietot uz pārtikas produktiem, kas laisti Savienības tirgū saskaņā ar minētajā pielikumā paredzētajiem nosacījumiem.
2. Šā panta 1. punktā minēto veselīguma norādi iekļauj Regulas (EK) Nr. 1924/2006 14. panta 1. punktā paredzētajā Savienības atļauto norāžu sarakstā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 24. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
José Manuel BARROSO

PIELIKUMS

ATĻAUTĀ VESELĪGUMA NORĀDE

Pieteikums – Regulas (EK) Nr. 1924/2006 attiecīgie noteikumi	Pieteikuma iesniedzējs, adrese	Uzturviela, viela, pārtikas produkts vai pārtikas produktu kategorija	Norāde	Norādes izmantošanas nosacījumi	Pārtikas produkta lietošanas nosacījumi un/vai ierobežojumi un/vai papildu paziņojums vai brīdinājums	Atsauce uz EFSA atzinumu
14. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā veselīguma norāde, kas attiecas uz slimības riska samazināšanu	Rank Nutrition Ltd, Long Barn, Etchden Court, Bethersden, Kent TN26 3DP, United Kingdom	Folijskābe	Papildu folijskābes uzņemšana palielina folātu līmeni mātes organismā. Zems folātu līmenis mātes organismā ir riska faktors saistībā ar nervu caurulītes defektu veidošanos auglim attīstības posmā.	Norādi drīkst izmantot tikai uz uztura bagātinātājiem, kas dienas devā nodrošina vismaz 400 µg folijskābes. Patērētāji jāinformē, ka mērķpopulācija ir sievietes reproduktīvā vecumā un labvēlīgā iedarbība tiek panākta, uzņemot papildu 400 µg folijskābes dienā vismaz vienu mēnesi pirms ieņemšanas un vismaz trīs mēnešus pēc tās.		Q-2013-00265

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1136/2014**(2014. gada 24. oktobris),****ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 283/2013 attiecībā uz pārejas posma pasākumiem, ko piemēro procedūrām, kas saistītas ar augu aizsardzības līdzekļiem****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 78. panta 1. punkta b) apakšpunktu,

tā kā:

- (1) Komisijas Regula (ES) Nr. 283/2013 ⁽²⁾ atcēla Komisijas Regulu (ES) Nr. 544/2011 ⁽³⁾ un noteica jaunas darbīgo vielu datu prasības.
- (2) Lai dalībvalstis un ieinteresētās personas varētu sagatavoties jauno prasību pildīšanai, Regula (ES) Nr. 283/2013 nosaka pārejas pasākumus gan attiecībā uz datu iesniegšanu saistībā ar pieteikumiem uz darbīgo vielu apstiprināšanu, apstiprinājumu atjaunošanu vai apstiprinājumu nosacījumu grozīšanu, gan attiecībā uz datu iesniegšanu saistībā ar pieteikumiem uz augu aizsardzības līdzekļu atļaujām, atļauju atjaunošanu vai grozīšanu.
- (3) Lai atsevišķos gadījumos ļautu iesniegt datus par darbīgajām vielām pieteikumos uz augu aizsardzības līdzekļu atļaujām vai atļauju grozīšanu saskaņā ar datu prasībām, kas ir spēkā to apstiprināšanas vai atjaunošanas dienā, būtu jāgroza pārejas pasākumi attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu atļauju procedūrām. Šādu pārmaiņu mērķis ir neatbilstību novēršana, vērtējot pie atšķirīgām zonām piederošu dalībvalstu datus, kas iegūti saskaņā ar jaunajām datu prasībām, un tādējādi saglabāt vienotu un saskaņotu pieeju šo datu vērtēšanā, novērtējot tos Savienības līmenī.
- (4) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 283/2013 4. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Attiecībā uz atļaujas pieteikumiem, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1107/2009 28. pantā, kuri attiecas uz augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur vienu vai vairākas darbīgās vielas, par kurām iesniegta dokumentācija saskaņā ar 3. pantu vai kurām apstiprinājums nav atjaunots saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1107/2009 14. pantu un saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 844/2012 ^(*), attiecībā uz datu sniegšanu par šo (šīm) darbīgo (darbīgajām) vielu (vielām) turpina piemērot Regulu (ES) Nr. 544/2011.

^(*) Komisijas 2012. gada 18. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 844/2012, ar ko nosaka noteikumus, kas vajadzīgi darbīgo vielu apstiprinājumu atjaunošanas procedūras īstenošanai, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 252, 19.9.2012., 26. lpp.).”

⁽¹⁾ OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2013. gada 1. marta Regula (ES) Nr. 283/2013, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū nosaka datu prasības attiecībā uz darbīgajām vielām (OV L 93, 3.4.2013., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2011. gada 10. jūnija Regula (ES) Nr. 544/2011, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 attiecībā uz darbīgo vielu datu prasībām (OV L 155, 11.6.2011., 1. lpp.).

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 24. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
José Manuel BARROSO

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1137/2014**(2014. gada 27. oktobris),****ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 853/2004 III pielikumu attiecībā uz konkrētu subproduktu apstrādi, kas iegūti no dzīvniekiem, kas paredzēti lietošanai pārtikā****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulu (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 10. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Regulā (EK) Nr. 853/2004 ir izklāstīti īpaši dzīvnieku izcelsmes pārtikas higiēnas noteikumi pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem. Minētā regula paredz, ka pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem ir jānodrošina atbilstība īpašām prasībām turpmākai subproduktu, piemēram, atgremotāju kuņģu un nagaiņu kāju, apstrādei.
- (2) Saskaņā ar minētās regulas III pielikumu, pirms transportēšanas uz citu uzņēmumu, tālākai apstrādei paredzētām nagaiņu kājām jābūt nodīrātām vai noplaucētām un atspalvotām un atgremotājiem kuņģi ir jāplaucē vai jāiztīra kautuvē.
- (3) Dīrāšanai vai plaucēšanai un atspalvošanai vajadzīgajam aprīkojumam ir nepieciešami lieli ieguldījumi. Tādēļ jo īpaši nelielas un vidēji lielas kautuves nav spējīgas rentabli apstrādāt kājas, kas paredzētas lietošanai pārtikā.
- (4) Savukārt tehnoloģiju attīstība ļauj paaugstināt nagaiņu kāju vērtību pārtikā, tādējādi mazinot pārtikas atkritumus. Ar praktiskām sekām, kas kavē šādas vērtības palielināšanu, jo īpaši saskaras nelielas un vidēji lielas kautuves.
- (5) Himozīns tiek rafinēts siera ražošanai, un to iegūst no jaunu atgremotāju kuņģiem šim nolūkam paredzētos uzņēmumos. Kuņģu plaucēšana vai tīrīšana ievērojami samazina no šiem kuņģiem iegūtā himozīna daudzumu, bet tas neveicina himozīna drošumu, ko pēc tam stipri attīra.
- (6) Lai veicinātu labāku regulējumu un konkurētspēju, ir jāsaglabā augsts pārtikas nekaitīguma līmenis, vienlaikus piedāvājot līdzvērtīgus darbības apstākļus pārtikas aprītē iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, kas ir ilgtspējīgi arī attiecībā uz nelielām un vidēji lielām kautuvēm.
- (7) Atgremotāju kuņģi un nagaiņu kājas ir iekļautas Regulas (EK) Nr. 853/2004 I pielikumā sniegtajā subprodukta definīcijā. Subproduktu apstrādes prasības minētajā regulā, tostarp prasības attiecībā uz temperatūru glabāšanas un pārvadāšanas laikā, nodrošina, ka šos produktus var droši apstrādāt un transportēt uz uzņēmumu ārpus kautuves, savākt no dažādām kautuvēm un palielināt vērtību. Tādēļ kompetentajai iestādei būtu jāatļauj nedīrātu vai noplaucētu un neatspalvotu nagaiņu kāju pārvadāšana uz citu uzņēmumu.
- (8) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Regulas (EK) Nr. 853/2004 III pielikums.
- (9) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (EK) Nr. 853/2004 III pielikuma I sadaļas IV nodaļas 18. punktu aizstāj ar šādu:

“18. Ja paredzēti tālākai apstrādei:

- a) kuņģi ir jāplaucē vai jāiztīra, taču jaunu atgremotāju kuņģi, kas paredzēti himozīna ražošanai, ir tikai jāiztukšo;
- b) zarnas ir jāiztukšo un jāiztīra;
- c) galvas un kājas ir jānodirā vai jāplaucē un jāatpalvo, taču, ja to atļauj kompetentā iestāde, redzami tīras kājas var pārvest uz apstiprināto uzņēmumu un nodirāt vai noplaucēt un atpalcot apstiprinātā uzņēmumā, kas veic turpmāku kāju apstrādi pārstrādei pārtikā.”

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 27. oktobrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 1138/2014

(2014. gada 27. oktobris)

par atļauju lietot no *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu kā barības piedevu sivēnmātēm (atļaujas turētājs *Adisseo France S.A.S.*)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regulu (EK) Nr. 1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1831/2003 7. pantu tika iesniegts pieteikums, lai saņemtu atļauju lietot no *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu. Minētajam pieteikumam bija pievienotas Regulas (EK) Nr. 1831/2003 7. panta 3. punktā prasītās ziņas un dokumenti.
- (2) Minētais pieteikums attiecas uz atļauju lietot no *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu kā barības piedevu sivēnmātēm, klasificējot to piedevu kategorijā “zootehniskās piedevas”.
- (3) No *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu desmit gadus atļāva lietot mājputniem, atšķirtiņiem sivēniem un nobarojamām cūkām ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 290/2014 ⁽²⁾.
- (4) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (“iestāde”) 2014. gada 20. maija atzinumā ⁽³⁾ secināja, ka ierosinātajos lietošanas apstākļos no *Talaromyces versatilis* sp. nov. IMI CC 378536 iegūtās endo-1,4-beta-ksilanāzes EC 3.2.1.8 un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes EC 3.2.1.6 preparātam nav nelabvēlīgas ietekmes uz dzīvnieku veselību, cilvēku veselību vai vidi. Iestāde uzskata, ka īpašas prasības uzraudzībai pēc laišanas tirgū noteikt nav vajadzīgs. Iestāde arī pārbaudīja ar Regulu (EK) Nr. 1831/2003 izveidotās references laboratorijas iesniegto ziņojumu par barībā esošās barības piedevas analīzes metodi.
- (5) Iestāde arī noteica, ka metaanalīzes rezultāti liecina, ka sivēnmātes uztura papildināšana ar piedevu ieteiktajā devā rada sivēnmātei statistiski ievērojami zemāku ķermeņa svara zudumu laktācijas periodā, neietekmējot citus izvērtētos parametrus. Tā kā zema svara samazināšanas līmenis, kuru iestāde apšaubīja sakarā ar bioloģiskās/fizioloģiskās sakarības trūkumu, tika atzīts par nozīmīgu zootehnisko parametru, tika uzskatīts, ka veiktie *in vivo* pētījumi atbilst nosacījumiem, lai pierādītu to iedarbīgumu uz sivēnmātēm laktācijas periodā.
- (6) No *Talaromyces versatilis* sp. nov. (IMI CC 378536) iegūtās endo-1,4-beta-ksilanāzes EC 3.2.1.8 un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes EC 3.2.1.6 preparāta novērtējums liecina, ka Regulas (EK) Nr. 1831/2003 5. pantā paredzētie atļaujas piešķiršanas nosacījumi ir izpildīti. Tāpēc šo preparātu būtu jāļauj lietot atbilstīgi šīs regulas pielikumam.
- (7) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgās komitejas atzinumu,

⁽¹⁾ OV L 268, 18.10.2003., 29. lpp.⁽²⁾ Komisijas 2014. gada 21. marta Īstenošanas regula (ES) Nr. 290/2014, ar ko atļauj lietot no *Talaromyces versatilis* sp. nov. (IMI CC 378536) iegūtu endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparātu kā barības piedevu mājputniem, atšķirtiņiem sivēniem un nobarojamām cūkām un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1259/2004, (EK) Nr. 943/2005, (EK) Nr. 1206/2005 un (EK) Nr. 322/2009 (atļaujas turētājs *Adisseo France S.A.S.*) (OV L 87, 22.3.2014., 84. lpp.).⁽³⁾ EFSA Journal, 2014; 12(6):3722.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Atļauja

Pielikumā aprakstīto preparātu, kas iekļauts piedevu kategorijā “zootehniskās piedevas” un funkcionālajā grupā “gremošanas veicinātāji”, ir atļauts lietot kā dzīvnieku barības piedevu saskaņā ar minētajā pielikumā izklāstītajiem nosacījumiem.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 27. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
José Manuel BARROSO

Piedevas identifikācijas numurs	Atļaujas turētāja nosaukums	Piedevas	Sastāvs, ķīmiskā formula, apraksts, analītiskā metode	Dzīvnieku suga vai kategorija	Maksimālais vecums	Minimālais saturs	Maksimālais saturs	Citi noteikumi	Atļaujas derīguma termiņš
						Aktīvās vienības/kg kompleksās barības ar 12 % mitruma saturu			

Zootehnisko piedevu kategorija. Funkcionālā grupa: gremošanas veicinātāji

4a1604i	Adisseo France S.A.S.	Endo-1,3(4)-beta-glikanāze EC 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanāze EC 3.2.1.8	<i>Piedevas sastāvs</i> No <i>Talaromyces versatilis</i> sp. nov. IMI CC 378536 iegūtas endo-1,4-beta-ksilanāzes un endo-1,3(4)-beta-glikanāzes preparāts ar šādu minimālo aktivitāti: — cietā veidā: endo-1,3(4)-beta-glikanāze 30 000 VU/g ⁽¹⁾ un endo-1,4-beta-ksilanāze 22 000 VU/g, — šķidrā veidā: endo-1,3(4)-beta-glikanāze ar aktivitāti 7 500 VU/ml un endo-1,4-beta-ksilanāze ar aktivitāti 5 500 VU/ml. <i>Aktīvās vielas raksturojums</i> No <i>Talaromyces versatilis</i> sp. nov. IMI CC 378536 iegūta endo-1,4-beta-ksilanāze un endo-1,3(4)-beta-glikanāze. <i>Analītiskā metode</i> ⁽²⁾ Endo-1,3(4)-beta-glikanāzes aktivitātes kvantificēšanai: — viskozimetriskā metode, kas pamatojas uz viskozitātes samazināšanos, ko radījusi endo-1,3(4)-beta-glikanāzes iedarbība uz glikānu saturošu substrātu (miežu betaglikānu) pie pH = 5,5 un 30 °C temperatūrā.	Sivēnmātes	—	endo-1,3(4)-beta-glikanāze 1 500 VU endo-1,4-beta-ksilanāze 1 100 VU	—	1. Piedevas un premiksa lietošanas noteikumos norāda glabāšanas nosacījumus un noturību pret granulēšanos. 2. Izmantošanai sivēnmātēm sākot no vienas nedēļas pirms atnešanās un beidzot ar visu laktācijas periodu. 3. Drošības apsvērumi: rīkojoties ar piedevu, jāizmanto elpceļu aizsarglīdzekļi, aizsargbrilles un cimdi.	2024. gada 17. novembris
---------	-----------------------	---	---	------------	---	---	---	---	--------------------------

Piedevas identifikācijas numurs	Atļaujas turētāja nosaukums	Piedevas	Sastāvs, ķīmiskā formula, apraksts, analītiskā metode	Dzīvnieku suga vai kategorija	Maksimālais vecums	Minimālais saturs	Maksimālais saturs	Citi noteikumi	Atļaujas derīguma termiņš
						Aktīvās vienības/kg kompleksās barības ar 12 % mitruma saturu			
			Endo-1,4-beta-ksilanāzes aktivitātes kvantificēšanai: — viskozimetriskā metode, kas pamatojas uz viskozitātes samazināšanos, ko radījusi endo-1,4-beta-ksilanāzes iedarbība uz ksilānu saturošu substrātu (kviešu arabinoksilānu).						

(¹) 1 VU (viskozimetriskā vienība) ir fermenta daudzums, kas hidrolizē substrātu (attiecīgi miežu betaglikānu un kviešu arabinoksilānu), samazinot šķīduma viskozitāti, kā rezultātā relatīvā plūstamība mainās par 1 (bezdimensiālo vienību)/minūtē 30 °C temperatūrā pie pH 5,5.

(²) Sīkāka informācija par analītiskajām metodēm atrodama references laboratorijas tīmekļa vietnē: <https://ec.europa.eu/jrc/en/eurl/feed-additives/evaluation-reports>.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 1139/2014**(2014. gada 27. oktobris),****ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011 par apjomiem, kuri iedarbina papildu nodokļu uzlikšanas mehānismu attiecībā uz artišokiem, kabačiem, apelsīniem, klementīniem, mandarīniem, sacumām, citroniem, āboliem un bumbieriem**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 183. panta b) punktu,

tā kā:

- (1) Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 543/2011 ⁽²⁾ ir paredzēta tās XVIII pielikumā uzskaitīto produktu importa uzraudzība. Šī uzraudzība tiek veikta atbilstīgi Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 ⁽³⁾ 308.d pantā noteiktajai kārtībai.
- (2) Lai piemērotu 5. panta 4. punktu Līgumā par lauksaimniecību ⁽⁴⁾, kas noslēgts daudzpusējo tirdzniecības sarunu Urugvajes kārtas ietvaros, un pamatojoties uz jaunākajiem pieejamajiem datiem par 2011., 2012. un 2013. gadu, no 2014. gada 1. novembra būtu jāgroza apjomi, kas iedarbina papildu nodokļu uzlikšanas mehānismu attiecībā uz artišokiem, klementīniem, mandarīniem un sacumām, no 2014. gada 1. decembra – attiecībā uz apelsīniem, bet no 2015. gada 1. janvāra – attiecībā uz kabačiem, citroniem, āboliem un bumbieriem.
- (3) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011. Skaidrības labad būtu jāaizstāj viss minētās regulas XVIII pielikums.
- (4) Tā kā jānodrošina šā pasākuma piemērošana iespējami drīz pēc atjaunināto datu nosūtīšanas, šai regulai būtu jāstājas spēkā tās publicēšanas dienā,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 XVIII pielikumā apjomus, kas iedarbina papildu nodokļu uzlikšanas mehānismu attiecībā uz artišokiem, kabačiem, apelsīniem, klementīniem, mandarīniem, sacumām, citroniem, āboliem un bumbieriem, aizstāj ar apjomiem, kas norādīti minētā pielikuma atbilstīgajā slejā, kā noteikts šīs regulas pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 27. oktobrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2011. gada 7. jūnija Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari (OV L 157, 15.6.2011., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regula (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 11.10.1993., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ OV L 336, 23.12.1994., 22. lpp.

PIELIKUMS

"XVIII PIELIKUMS

PAPILDU IEVEDMUITAS NODOKĻI – IV SADAĻAS I NODAĻAS 2. IEDAĻA

Neskarot kombinētās nomenklatūras interpretācijas noteikumus, uzskata, ka preču apraksta formulējumam ir vienīgi orientējoša nozīme. Šajā pielikumā papildu nodokļu piemērošanas jomu nosaka pēc tādiem KN kodiem, kādi tie ir šīs regulas pieņemšanas dienā.

Kārtas numurs	KN kods	Preču apraksts	Piemērošanas laikposms	Apjoms, kas iedarbina papildu nodokļu mehānismu (tonnās)
78.0015	0702 00 00	Tomāti	No 1. oktobra līdz 31. maijam	445 127
78.0020			No 1. jūnija līdz 30. septembrim	27 287
78.0065	0707 00 05	Gurķi	No 1. maija līdz 31. oktobrim	12 678
78.0075			No 1. novembra līdz 30. aprīlim	12 677
78.0085	0709 91 00	Artišoki	No 1. novembra līdz 30. jūnijam	7 421
78.0100	0709 93 10	Kabači	No 1. janvāra līdz 31. decembrim	263 359
78.0110	0805 10 20	Apelsīni	No 1. decembra līdz 31. maijam	251 798
78.0120	0805 20 10	Klementīni	No 1. novembra līdz februāra beigām	81 399
78.0130	0805 20 30 0805 20 50 0805 20 70 0805 20 90	Mandarīni (arī tanžerīni un sacumas); vilkingi un tamlīdzīgi citrusaugu hibrīdu augļi	No 1. novembra līdz februāra beigām	101 160
78.0155	0805 50 10	Citroni	No 1. jūnija līdz 31. decembrim	302 950
78.0160			No 1. janvāra līdz 31. maijam	41 410
78.0170	0806 10 10	Galda vīnogas	No 21. jūlija līdz 20. novembrim	69 907
78.0175	0808 10 80	Āboli	No 1. janvāra līdz 31. augustam	558 203
78.0180			No 1. septembra līdz 31. decembrim	464 902
78.0220	0808 30 90	Bumbieri	No 1. janvāra līdz 30. aprīlim	184 269
78.0235			No 1. jūlija līdz 31. decembrim	235 468
78.0250	0809 10 00	Aprikozes	No 1. jūnija līdz 31. jūlijam	5 630
78.0265	0809 29 00	Ķirši, izņemot skābos ķiršus	No 21. maija līdz 10. augustam	32 371
78.0270	0809 30	Persiki, arī gludie persiki un nektarīni	No 11. jūnija līdz 30. septembrim	3 146
78.0280	0809 40 05	Plūmes	No 11. jūnija līdz 30. septembrim	16 404"

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 1140/2014**(2014. gada 27. oktobris),****ar kuru nosaka standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾,ņemot vērā Komisijas 2011. gada 7. jūnija Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari ⁽²⁾, un jo īpaši tās 136. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Īstenošanas regulā (ES) Nr. 543/2011, piemērojot Urugvajas kārtas daudzpusējo tirdzniecības sarunu iznākumu, paredzēti kritēriji, pēc kuriem Komisija nosaka standarta importa vērtības minētās regulas XVI pielikuma A daļā norādītajiem produktiem no trešām valstīm un laika periodiem.
- (2) Standarta importa vērtību aprēķina katru darbdienu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 136. panta 1. punktu, ņemot vērā mainīgos dienas datus. Tāpēc šai regulai būtu jāstājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Standarta importa vērtības, kas paredzētas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 136. pantā, ir tādas, kā norādīts šīs regulas pielikumā.

2. pantsŠī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2014. gada 27. oktobrī

Komisijas

un tās priekšsēdētāja vārdā –

lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektors

Jerzy PLEWA

⁽¹⁾ OVL 347, 20.12.2013., 671. lpp.⁽²⁾ OVL 157, 15.6.2011., 1. lpp.

PIELIKUMS

Standarta importa vērtības atsevišķu veidu augļu un dārzeņu ieviešanas cenas noteikšanai

(EUR/100 kg)		
KN kods	Trešās valsts kods ⁽¹⁾	Standarta importa vērtība
0702 00 00	AL	55,3
	MA	105,2
	MK	84,3
	ZZ	81,6
0707 00 05	AL	59,9
	MK	80,7
	TR	133,3
	ZZ	91,3
0709 93 10	MA	99,6
	TR	108,6
	ZZ	104,1
0805 50 10	AR	78,7
	TR	99,7
	UY	86,1
	ZA	84,3
	ZZ	87,2
0806 10 10	BR	278,9
	MD	39,0
	PE	350,2
	TR	147,0
	ZZ	203,8
0808 10 80	BR	53,3
	CL	86,3
	CN	117,7
	MD	27,7
	NZ	148,8
	US	191,0
	ZA	157,5
	ZZ	111,8
0808 30 90	CN	106,3
	TR	114,2
	ZZ	110,3

⁽¹⁾ Valstu nomenklatūra, kas paredzēta Komisijas 2012. gada 27. novembra Regulā (ES) Nr. 1106/2012, ar ko attiecībā uz valstu un teritoriju nomenklatūras atjaunināšanu īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 471/2009 par Kopienas statistiku attiecībā uz ārējo tirdzniecību ar ārpuskopienas valstīm (OV L 328, 28.11.2012., 7. lpp.). Kods "ZZ" nozīmē "cita izcelsme".

LĒMUMI

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

(2014. gada 9. oktobris),

ar ko pieņem labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (LPTP) secinājumus par minerāleļļas un gāzes pārstrādi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām

(izziņots ar dokumenta numuru C(2014) 7155)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2014/738/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīvu 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 13. panta 5. punktu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2010/75/ES 13. panta 1. punktā paredzēts, ka Komisija organizē informācijas apmaiņu par rūpnieciskajām emisijām starp to un dalībvalstīm, attiecīgajām nozarēm un nevalstiskajām organizācijām, kas veicina vides aizsardzību, lai sekmētu labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (LPTP) atsaucis dokumentu sagatavošanu, kā noteikts minētās direktīvas 3. panta 11. punktā.
- (2) Saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 13. panta 2. punktu informācijas apmaiņai ir jābūt saistītai ar iekārtu darbību un tehniskajiem paņēmieniem attiecībā uz emisijām, kas attiecīgā gadījumā izteikta kā īstermiņa vai ilgtermiņa vidējais rādītājs, un saistītajiem atsaucis nosacījumiem, izejvielu patēriņu un veidu, ūdens patēriņu, enerģijas izmantošanu un atkritumu radīšanu, un izmantotajiem tehniskajiem paņēmieniem, saistīto monitoringu, iedarbību starp vidēm, ekonomisko un tehnisko pamatotību un to attīstību, un labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem un jauniem tehniskajiem paņēmieniem, kas apzināti, ņemot vērā minētās direktīvas 13. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētos jautājumus.
- (3) "LPTP secinājumi", kā definēts Direktīvas 2010/75/ES 3. panta 12. punktā, ir LPTP atsaucis dokumentu pamatelements, un tajos ir izklāstīti secinājumi par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, to apraksts, informācija to piemērotības izvērtēšanai, ar labākajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie emisiju līmeņi, saistītais monitorings, saistītie patēriņa līmeņi un vajadzības gadījumā atbilstīgi teritorijas sanācijas pasākumi.
- (4) Saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 14. panta 3. punktu LPTP secinājumi jāizmanto kā atsauce, nosakot atļaujas nosacījumus iekārtām, kas ietvertas minētās direktīvas II nodaļā.
- (5) Direktīvas 2010/75/ES 15. panta 3. punkts paredz, ka kompetentajai iestādei jānosaka emisiju robežvērtības, ar kurām nodrošina, ka parastos ekspluatācijas apstākļos emisijas nepārsniedz emisiju līmeni, kas saistīts ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, kā noteikts lēmumos par LPTP secinājumiem, kas minēti Direktīvas 2010/75/ES 13. panta 5. punktā.
- (6) Direktīvas 2010/75/ES 15. panta 4. punktā ir paredzētas atkāpes no 15. panta 3. punktā noteiktās prasības tikai tad, ja ģeogrāfiskās atrašanās vietas, vietējo vides apstākļu vai attiecīgo iekārtu tehniskā raksturojuma dēļ ar emisiju līmeņu, kas saistīti ar LPTP, sasniegšanu saistītās izmaksas nesamērīgi pārsniedz labvēlīgo ietekmi uz vidi.
- (7) Direktīvas 2010/75/ES 16. panta 1. punktā paredzēts, ka monitoringa prasībām atļaujā, kas minēta minētās direktīvas 14. panta 1. punkta c) apakšpunktā, ir jāpamatojas uz secinājumiem par monitoringu, kā aprakstīts LPTP secinājumos.

⁽¹⁾ OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.

- (8) Saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 21. panta 3. punktu četru gadu laikā pēc lēmumu par LPTP secinājumiem publicēšanas kompetentajai iestādei ir jāpārskata un, ja nepieciešams, jāatjaunina visi atļaujas nosacījumi un jānodrošina iekārtas atbilstība šādās atļaujas nosacījumiem.
- (9) Ar Komisijas 2011. gada 16. maija Lēmumu, ar ko izveido forumu informācijas apmaiņai saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām ⁽¹⁾ 13. pantu, ir izveidots forums, kura dalībnieki ir dalībvalstu, attiecīgo nozaru un vides aizsardzību veicinošo nevalstisko organizāciju pārstāvji.
- (10) Saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 13. panta 4. punktu 2013. gada 20. septembrī Komisija saņēma ar 2011. gada 16. maija Lēmumu izveidotā foruma atzinumu par LPTP atsaucis dokumenta ierosināto saturu attiecībā uz minerāleļļu un gāzes pārstrādi un darīja to publiski pieejamu.
- (11) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar tās komitejas atzinumu, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 2010/75/ES 75. panta 1. punktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

Tiek pieņemti LPTP secinājumi par minerāleļļu un gāzes pārstrādi, kas izklāstīti šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2014. gada 9. oktobrī

*Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Janez POTOČNIK*

⁽¹⁾ OVC 146, 17.5.2011., 3. lpp.

PIELIKUMS

LPTP SECINĀJUMI PAR MINERĀLEĻĻU UN GĀZES PĀRSTRĀDI

DARBĪBAS JOMA	41
VISPĀRĪGI APSVĒRUMI	43
Vidējošanas periodi un standartapstākļi emisijām gaisā	43
Emisiju koncentrācijas pārveidošana skābekļa references saturā	44
Vidējošanas periodi un standartapstākļi emisijām ūdenī	44
DEFINĪCIJAS	44
1.1. Vispārīgi LPTP secinājumi par minerāleļļu un gāzes pārstrādi	46
1.1.1. Vides vadības sistēmas	46
1.1.2. Energoefektivitāte	47
1.1.3. Rīkošanās ar cietajiem materiāliem un to uzglabāšana	48
1.1.4. Emisiju gaisā un galveno procesa parametru monitorings	48
1.1.5. Dūmgāzu attīrīšanas sistēmas	49
1.1.6. Emisiju ūdenī monitorings	50
1.1.7. Emisijas ūdenī	50
1.1.8. Atkritumu rašanās un apsaimniekošana	52
1.1.9. Troksnis	53
1.1.10. LPTP secinājumi par integrētu rūpnīcas vadību	53
1.2. LPTP secinājumi par alkilēšanas procesu	54
1.2.1. Alkilēšana ar fluorūdeņražskābi	54
1.2.2. Alkilēšana ar sērskābi	54
1.3. LPTP secinājumi par pamateļļas ražošanas procesiem	54
1.4. LPTP secinājumi par bitumena ražošanas procesu	55
1.5. LPTP secinājumi par plūstoša slāņa katalītiskā krekinga procesu	55
1.6. LPTP secinājumi par katalītiskā riforminga procesu	59
1.7. LPTP secinājumi par koksēšanas procesiem	60
1.8. LPTP secinājumi par atsāļošanas procesu	62
1.9. LPTP secinājumi par sadedzināšanas blokiem	62
1.10. LPTP secinājumi par ēterificēšanas procesu	68
1.11. LPTP secinājumi par izomerizācijas procesu	69
1.12. LPTP secinājumi par dabasgāzes pārstrādi	69
1.13. LPTP secinājumi par destilācijas procesu	69
1.14. LPTP secinājumi par produktu apstrādes procesu	69

1.15.	LPTP secinājumi par glabāšanu un rīkošanos	70
1.16.	LPTP secinājumi par viskozitātes samazināšanu un citiem termiskiem procesiem	71
1.17.	LPTP secinājumi par dūmgāzu atsērošanu	72
1.18.	LPTP secinājumi par lāpām	72
1.19.	LPTP secinājumi par integrētu emisiju pārvaldību	73
GLOSĀRIJS		75
1.20.	Emisijas gaisā – novēršanas un kontroles paņēmieni apraksts	75
1.20.1.	Putekļi	75
1.20.2.	Slāpekļa oksīdi (NO _x)	76
1.20.3.	Sēra oksīdi (SO _x)	77
1.20.4.	Kombinētie paņēmieni (SO _x , NO _x un putekļi)	79
1.20.5.	Oglekļa monoksīds (CO)	79
1.20.6.	Gaistoši organiskie savienojumi (GOS)	79
1.20.7.	Citi paņēmieni	81
1.21.	Emisijas ūdenī – novēršanas un kontroles paņēmieni apraksts	82
1.21.1.	Notekūdeņu priekšattīrīšana	82
1.21.2.	Notekūdeņu attīrīšana	82

DARBĪBAS JOMA

Šie LPTP secinājumi attiecas uz vairākām Direktīvas 2010/75/ES I pielikuma 1.2. punktā minētajām rūpnieciskajām darbībām, proti: “1.2. Enerģētikas nozares: Minerāleļļas un gāzes pārstrāde”.

Konkrētāk, šie LPTP secinājumi aptver šādus procesus un darbības:

Darbība	Apakšdarbības vai darbībā iekļautie procesi
Alkilēšana	Visi alkilēšanas procesi: hlorūdeņražskābe (HF), sērskābe (H ₂ SO ₄) un cietās skābes
Pamatēļļas ražošana	Deasfaltizācija, aromātisko savienojumu ekstrakcija, deparafinizācija un ziežu tīrošā hidrēšana
Bitumena ražošana	Visi paņēmieni, sākot ar glabāšanu un beidzot ar galaprodukta piedevām
Katalītiskais krekings	Visi katalītiskā krekina veidi, piem., plūstoša slāņa katalītiskais krekings
Katalītiskais riformings	Nepārtraukts, cikliskais un semireģeneratīvs katalītiskais riformings
Koksēšana	Palēnināta koksēšana un plūstoša slāņa koksēšana. Koksa kalcinēšana
Dzesēšana	Rūpnīcās izmantotie dzesēšanas paņēmieni
Atsāļošana	Jēlnaftas atsāļošana
Sadedzināšanas bloki enerģijas ražošanai	Sadedzināšanas bloki, kuros sadedzina naftas pārstrādes kurināmo, izņemot blokus, kuros izmanto tikai konvencionālo vai komerciālo kurināmo

Darbība	Apakšdarbības vai darbībā iekļautie procesi
Ēterificēšana	Tādu ķīmikāliju ražošana (piem., spirti un ēteri, kā MTBE, ETBE un TAME), ko izmanto par motoru degvielu piedevām
Gāzu separācija	Jēlnaftas vieglo frakciju, piem., naftas pārstrādes deggāzes (NPD), sašķidrinātas naftas gāzes (SNG) separācija
Ūdeņradi patērējoši procesi	Hidrokrekingi, hidrorafinēšana, hidroattīrīšana, hidrokonversija, hidropārstrāde un hidrogenēšana
Ūdeņraža ražošana	Daļēja oksidācija, tvaika reformings, reformings, izmantojot ar gāzi sildītu katalizatoru, ūdeņraža attīrīšana
Izomerizācija	Oglūdeņraža savienojumu C ₄ , C ₅ un C ₆ izomerizācija
Dabaszgāzes rūpnīcas	Dabaszgāzes (DG) pārstrāde, t. sk. dabaszgāzes sašķidrināšana
Polimerizācija	Polimerizācija, dimerizācija un kondensācija
Primārā destilācija	Destilācija atmosfērā un vakuumā
Produktu apstrāde	Atsērošana un galaproduktu apstrāde
Pārstrādes materiālu uzglabāšana un pārvietošana	Pārstrādes materiālu glabāšana, sajaukšana, iekraušana un izkraušana
Viskozitātes samazināšana un cita veida termiskā konversija	Termiskā apstrāde, piem., viskozitātes samazināšana vai termiskais gāzeļļas process
Dūmgāzu attīrīšana	Paņēmieni, ar kuriem samazina vai apkaro emisijas gaisā
Notekūdeņu attīrīšana	Paņēmieni, ar kuriem attīra notekūdeņus pirms to nonākšanas apkārtējā vidē
Atkritumu apsaimniekošana	Paņēmieni, ar kuriem novērš vai samazina atkritumu rašanos

Šie LPTP secinājumi neattiecas uz šādām darbībām:

- jēlnaftas un dabaszgāzes izpēte un ieguve,
- jēlnaftas un dabaszgāzes transportēšana,
- produktu tirgvedība un izplatīšana.

Citi atsauces dokumenti, kuri var skart šajos LPTP secinājumos aplūkotās darbības:

Atsauces dokuments	Priekšmets
LPTP atsauces dokuments par kopējām notekūdeņu un dūmgāzu attīrīšanas vadības sistēmām ķīmijas sektorā (CWW)	Notekūdeņu apsaimniekošana un attīrīšanas paņēmieni
Rūpnieciskās dzesēšanas sistēmas (ICS)	Dzesēšanas procesi
Ekonomika un mijiedarbība ar vides faktoriem (ECM)	Tehnisko paņēmienų ekonomiskā ietekme un mijiedarbība ar vides faktoriem

Atsauces dokuments	Priekšmets
Emisijas no uzglabāšanas vietām (EFS)	Pārstrādes materiālu glabāšana, sajaukšana, iekraušana un izkraušana
Energoefektivitāte (ENE)	Energoefektivitāte un integrēta rūpnīcas vadība
Lielas sadedzināšanas iekārtas (LCP)	Konvencionālā un komerciālā kurināmā sadedzināšana
Neorganisko pamatvielu – amonjaka, skābju un mēslojuma – rūpniecība (LVIC-AAF)	Tvaika riformings un ūdeņraža attīrīšana
Organisko ķīmisko pamatvielu ražošana (LVOC)	Ēterificēšanas process (MTBE, ETBE un TAME ražošana)
Atkritumu sadedzināšana (WI)	Atkritumu sadedzināšana
Atkritumu apstrāde (WT)	Atkritumu apstrāde
Vispārīgie monitoringa principi (MON)	Emisiju gaisā un ūdenī monitorings

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

Šajos LPTP secinājumos uzskaitītie un aprakstītie tehniskie paņēmieni nav ne obligāti, ne pilnīgi. Drīkst izmantot citus tehniskos paņēmienus, kas nodrošina vismaz līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni.

Ja vien nav norādīts citādi, LPTP secinājumi ir vispārizmantojami.

Vidējošanas periodi un standartapstākļi emisijām gaisā

Ja vien nav noteikts citādi, šajos LPTP secinājumos dotie ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie emisiju līmeņi (LPTP-SEL) attiecībā uz emisijām gaisā ir norādīti kā koncentrācijas, ko izsaka kā emitētās vielas masu dūmgāzes tilpuma vienībā šādos standartapstākļos: sausa gāze, temperatūra 273,15 K, spiediens 101,3 kPa.

Nepārtraukti mērījumi	LPTP-SEL attiecas uz mēneša vidējām vērtībām, kas ir visu viena mēneša laikā izmērīto derīgo vidējo stundas rādītāju vidējā vērtība.
Periodiski mērījumi	LPTP-SEL ir trīs punktparaugu vidējā vērtība, no kuriem katrs ņemts vismaz 30 minūtes.

Attiecībā uz sadedzināšanas blokiem, katalītiskā krekinga procesiem un dūmgāzu sēra reģenerācijas blokiem skābekļa standartapstākļus sk. 1.tabulu.

1. tabula

LPTP-SEL standartapstākļi emisijām gaisā

Darbības	Vienība	Standartapstākļi – skābeklis
Sadedzināšanas bloks, kurā izmanto šķidro vai gāzveida kurināmo, izņemot gāzturbīnas un gāzdzinējus	mg/Nm ³	Skābekļa tilpumkoncentrācija – 3 %
Sadedzināšanas bloks, kurā izmanto cieta kurināmo	mg/Nm ³	Skābekļa tilpumkoncentrācija – 6 %

Darbības	Vienība	Standartapstākļi – skābeklis
Gāzturbīnas (ieskaitot kombinētā cikla gāzturbīnas – KCGT) un gāzdzinēji	mg/Nm ³	Skābekļa tilpumkoncentrācija – 15 %
Katalītiskā krekinga process (reģenerators)	mg/Nm ³	Skābekļa tilpumkoncentrācija – 3 %
Dūmgāzu sēra reģenerācijas bloks ⁽¹⁾	mg/Nm ³	Skābekļa tilpumkoncentrācija – 3 %

⁽¹⁾ Ja piemēro LPTP 58.

Emisiju koncentrācijas pārveidošana skābekļa references saturā

Formula emisiju koncentrācijas aprēķināšanai atbilstoši skābekļa references saturam (sk. 1. tabulu) ir šāda:

$$E_R = \frac{21 - O_R}{21 - O_M} \times E_M$$

kur:

E_R (mg/Nm³): emisiju koncentrācija, kas attiecināma uz skābekļa references saturu O_R ;

O_R (vol %): skābekļa references saturs;

E_M (mg/Nm³): emisiju koncentrācija, kas attiecināma uz izmērīto skābekļa saturu O_M ;

O_M (vol %): izmērītais skābekļa saturs.

Vidējošanas periodi un standartapstākļi emisijām ūdenī

Ja vien nav noteikts citādi, šajos LPTP secinājumos dotie ar labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem saistītie emisiju līmeņi (LPTP-SEL) attiecībā uz emisijām ūdenī ir norādīti kā koncentrācijas vērtības (emitēto vielu masa ūdens tilpuma vienībā), ko izsaka kā mg/l.

Ja nav norādīts citādi, ar LPTP-SEL saistītos vidējošanas periodus definē šādi:

Dienas vidējais rādītājs	Vidējais rādītājs no plūsmas proporcionāli 24 stundu laikā ņemta apvienotā parauga vai, ar nosacījumu, ka ir pierādīta pietiekama plūsmas stabilitāte, no laika proporcionāli ņemta parauga.
Gada/mēneša vidējais rādītājs	Vidējais rādītājs no visiem gada/mēneša laikā iegūtajiem dienas vidējiem rādītājiem, kas svērts atkarībā no dienas plūsmām.

DEFINĪCIJAS

Šajos LPTP secinājumos izmanto šādas definīcijas:

Termins	Definīcija
Bloks	Iekārtas segments/daļa, kurā notiek konkrētā tehnoloģiskā operācija.
Jauns bloks	Bloks, kura ekspluatācijai objektā, kur atrodas iekārta, pirmā atļauja izsniegta pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas, vai bloks, kas, saglabājot iekārtas esošos pamatus, pēc šo LPTP secinājumu publicēšanas tiek pilnībā nomainīts.
Esošs bloks	Bloks, kas nav jauns bloks.

Termins	Definīcija
Procesa atgāze	Savāktā, procesa laikā radusies gāze, kas ir jāattīra, piem., skābās gāzes atdalīšanas blokā un sēra reģenerācijas blokā (SRB).
Dūmgāze	Izplūdes gāze, kas no bloka izplūst pēc oksidācijas, parasti sadedzināšanas (piem., reģenerators, Klausa bloks).
Pēcgāze	SRB izplūdes gāzes triviālais nosaukums (parasti Klausa process).
GOS	Gaistošie organiskie savienojumi, kā definēts Direktīvas 2010/75/ES 3. panta 45. punktā.
NMGOS	Gaistošie organiskie savienojumi, izņemot metānu.
Difūzās GOS emisijas	Nevirzītas GOS emisijas, kas netiek emitētas specifiskos emisijas punktos, piem., dūmeņos. Tās var rasties no difūziem avotiem (piem., cisternām) vai punktveida avotiem (piem., cauruļvadu atlokiem).
NO _x , ko izsaka kā NO ₂	Slāpekļa oksīda (NO) un slāpekļa dioksīda (NO ₂) summa, ko izsaka kā NO ₂ .
SO _x , ko izsaka kā SO ₂	Sēra dioksīda (SO ₂) un sēra trioksīda (SO ₃) summa, ko izsaka kā SO ₂ .
H ₂ S	Sērūdeņradis. Neietver karbonilsulfīdu un merkaptānu.
Hlorūdeņradis, kas izteikts kā HCl	Visi gāzveida hlorīdi, kas izteikti kā HCl.
Fluorūdeņradis, kas izteikts kā HF	Visi gāzveida fluorīdi, kas izteikti kā HF.
PKK bloks	Plūstoša slāņa katalītiskais krekings: smago ogļūdeņražu konversijas process, kura laikā notiek lielo ogļūdeņražu molekulu sašķelšana mazākās siltuma un katalizatora klātbūtnē.
SRB	Sēra reģenerācijas bloks. Sk. definīciju 1.20.3. punktā.
Naftas pārstrādes kurināmais	Ciets, šķidrums vai gāzveida degmateriāls, kas radies jēlnaftas destilācijas un konversijas procesos, piem., naftas pārstrādes deggāze (NPD), sintēzes gāze, pārstrādes rūpnīcas eļļas, naftas kokss.
NPG	Naftas pārstrādes deggāze: destilācijas vai konversijas bloku atgāzes, ko izmanto par kurināmo.
Sadedzināšanas bloks	Bloks, kurā sadedzina vai nu naftas pārstrādes kurināmo vienu pašu, vai kopā ar citiem kurināmajiem enerģijas ražošanai pārstrādes rūpnīcā, piem., katli (izņemot CO katlus), krāsnis un gāzturbīnas.
Nepārtraukti mērījumi	Mērījumi ar objektā pastāvīgi uzstādītu automātisku mērīšanas sistēmu (AMS) vai nepārtrauktu emisiju monitoringa sistēmu (NEMS).
Periodiski mērījumi	Mērāmā lieluma noteikšana norādītos laika intervālos ar manuālām vai automātiskām references metodēm.
Emisiju gaisā netiešais monitoring	Aplēse par piesārņotāja emisiju koncentrāciju dūmgāzēs, ko iegūst ar surogātparametru (piem., O ₂ saturs, sēra vai slāpekļa saturs izejvielās/kurināmajā) mērījumiem, aprēķiniem un periodiskiem mērījumiem dūmenī. Netiešais monitoring ir, piem., emisiju attiecību izmantošana, pamatojoties uz S saturu kurināmajā. Cits netiešais monitoringa piemērs ir PEMS izmantošana.

Termins	Definīcija
Prognostiskā emisiju monitoringa sistēma (PEMS)	Sistēma, ar kuras palīdzību nosaka piesārņotāja emisiju koncentrāciju, pamatojoties uz sakarībām starp vairākiem parasti pastāvīgi monitorētiem procesa parametriem (piem., deggāzes patēriņš, gaisa/kurināmā attiecība) un datiem par emisijas avota kurināmā vai izejvielu kvalitāti (piem., sēra saturs).
Gaistošie šķidrie oglekļa savienojumi	Naftas derivāti, kuru tvaika spiediens pēc Reida (TSR) pārsniedz 4 kPa, piem., ligroīns vai aromātiskie savienojumi.
Reģenerācijas intensitāte	NMGOS procentuālais apjoms, kas reģenerēti no tvaika reģenerācijas blokā (TRB) nonākušajām plūsmām.

1.1. Vispārīgi LPTP secinājumi par minerāleļļu un gāzes pārstrādi

Papildus vispārīgajiem šajā nodaļā izklāstītajiem LPTP piemēro arī 1.2. līdz 1.19. punktā iekļautos LPTP attiecībā uz konkrētiem procesiem.

1.1.1. Vides vadības sistēmas

LPTP 1. Lai uzlabotu minerāleļļas un gāzes pārstrādes rūpnīcu vispārējos ekoloģiskos rādītājus, LPTP ir ieviest un konsekventi īstenot vides vadības sistēmu (VVS), kam piemīt visas šīs iezīmes:

- i) vadības, tostarp augstākā līmeņa vadītāju, atbalsts;
- ii) vides politikas definēšana, kas ietver vadības veiktus pastāvīgus iekārtas uzlabojumus;
- iii) vajadzīgo procedūru, mērķu un uzdevumu plānošana un noteikšana saistībā ar finanšu plānošanu un ieguldījumiem;
- iv) procedūru īstenošana, īpašu uzmanību pievēršot šādiem aspektiem:
 - a) struktūra un atbildības sadalījums;
 - b) mācības, izpratnes palielināšana un kompetence;
 - c) informācijas sniegšanas līdzekļi;
 - d) darbinieku iesaistīšana;
 - e) dokumentācija;
 - f) efektīva procesu vadība;
 - g) tehniskās apkopes programmas;
 - h) gatavība ārkārtas situācijām un reaģēšana uz tām;
 - i) tiesību aktu vides jomā prasību ievērošanas nodrošināšana;
- v) darbības rezultātu pārbaude un koriģējošu pasākumu veikšana, īpašu uzmanību pievēršot šādiem aspektiem:
 - a) monitorings un mērījumi (skatīt arī atsaucē dokumentu par monitoringa vispārīgajiem principiem);
 - b) koriģējoši un profilaktiski pasākumi;
 - c) uzskaitvedība;
 - d) neatkarīgas (ja praktiski iespējams) iekšējās un ārējās revīzijas, lai konstatētu, vai VVS atbilst plānam un vai tā ir pienācīgi ieviesta un tiek ievērota;

- vi) VVS un tās pastāvīgās piemērotības, atbilstības un efektivitātes pārbaudīšana, kuru veic augstākā līmeņa vadītāji;
- vii) sekošana līdzīgai videi mazāk kaitīgu tehnoloģiju izstrādes gaitai;
- viii) vides ietekmējuma izvērtēšana gadījumā, ja iekārtas ekspluatācija tiek pārtraukta jaunas ražotnes projektēšanas posmā, kā arī visa darbības laikā;
- ix) regulāra nozares procesu mērījumu salīdzinoša novērtēšana.

Izmantojamība

VVS (piem., standarta vai nestandarta) piemērošanas joma (piem., detalizācijas līmenis) un veids vispārēji saistīts ar iekārtas veidu, apmēru un sarežģītību un potenciālā apkārtējās vides ietekmējuma pakāpi.

1.1.2. Energoefektivitāte

LPTP 2. Lai panāktu enerģijas efektīvu izmantošanu, LPTP ir izmantot tālāk aprakstīto tehnisko paņēmieni piemērotu kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts
i) Plānošanas paņēmieni	
a) Pinčanalīze (<i>pinch analysis</i>)	Metodika, kuras pamatā ir termodinamisko mērķvērtību sistematiskais aprēķins nolūkā samazināt procesu energopatēriņu. Izmanto kā visas sistēmas plānojuma novērtēšanas rīku.
b) Siltumintegrācija	Procesa sistēmu siltumintegrācija nodrošina, ka ievērojamu daļu no siltuma, kas nepieciešams dažādos procesos, iegūst siltumapmaiņas ceļā starp sildāmajām un dzesējamajām plūsmām.
c) Siltuma un enerģijas atgūšana	Izmanto enerģijas atgūšanas paņēmienus, piem.: — siltuma utilizācijas katlus, — ekspanderus/enerģijas atgūšanu PKK blokā, — siltuma pārpalikuma izmantošanu centralizētajā siltumapgādē.
ii) Procesu vadības un uzturēšanas paņēmieni	
a) Procesu optimizācija	Automātiska sadedzināšana kontrolētos apstākļos, kuras nolūks ir samazināt kurināmā patēriņu uz vienu tonnu pārstrādāto izejvielu, bieži vien kombinācijā ar siltumintegrāciju, lai uzlabotu krāsns efektivitāti.
b) Tvaika patēriņa vadība un samazināšana	Izlaišanas vārstu sistēmu sistematiska kartēšana, lai samazinātu tvaika patēriņu un optimizētu tā lietošanu.
c) Enerģijas līmeņatzīmes izmantošana	Iesaistīšanās salīdzinošā novērtēšanā un sarindošanā, lai mācītos no paraugprakses un tādējādi nemitīgi uzlabotu stāvokli.
iii) Energoefektīvi ražošanas paņēmieni	
a) Koģenerācijas izmantošana	Sistēma paredzēta siltuma (piem., tvaika) un elektroenerģijas koģenerācijai no tā paša kurināmā.
b) Integrēts gazifikācijas kombinētais cikls (IGKC)	Paņēmieni, kura mērķis ir ražot tvaiku, ūdeņradi (nav obligāti) un elektroenerģiju no dažāda veida kurināmā (piem., mazuts vai kokss) ar lielu pārveidošanas efektivitāti.

1.1.3. Rīkošanās ar cietajiem materiāliem un to uzglabāšana

LPTP 3. Lai novērstu vai – gadījumā, ja tas nav praktiski realizējams, – samazinātu putekļu emisijas, kas rodas, rīkojoties ar putekļainiem materiāliem un tos uzglabājot, LPTP ir izmantot kādu no turpmāk minētajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

- i) Beztaras pulverveida materiāli jāglabā noslēgtās glabātavās, kas aprīkotas ar atputeļošanas sistēmu (piem., auduma filtru).
- ii) Sikgraudaini materiāli jāglabā noslēgtos konteineros vai hermētiski noslēgtos maisos.
- iii) Rupjgraudainu, putekļainu izejvielu kaudzes jāuztur samitrinātas, kaudžu virsa jāstabilizē ar garozu veidojošiem aģentiem vai arī kaudzes jāglabā zem pārsega.
- iv) Jāizmanto ceļu tīrīšanas mašīnas.

1.1.4. Emisiju gaisā un galveno procesa parametru monitorings

LPTP 4. LPTP ir emisiju gaisā monitorings, izmantojot monitoringa paņēmienus vismaz norādītajā biežumā un saskaņā ar EN standartiem. Ja EN standarti nav pieejami, LPTP ir izmantot ISO, valsts vai citus starptautiskos standartus, kas nodrošina, ka iegūtajiem datiem ir līdzvērtīga zinātniskā kvalitāte.

Apraksts	Bloks	Minimālais biežums	Monitoringa metodes
i) SO _x , NO _x un putekļu emisijas	Katalītiskā krekinga bloks	Nepārtraukti ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Tiešie mērījumi
	Sadedzināšanas bloki ≥ 100 MW ⁽³⁾ un kalcinēšanas bloki	Nepārtraukti ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Tiešie mērījumi ⁽⁴⁾
	Sadedzināšanas bloki 50 līdz 100 MW ⁽³⁾	Nepārtraukti ⁽¹⁾ ⁽²⁾	Tiešie mērījumi vai netiešais monitorings
	Sadedzināšanas bloki < 50 MW ⁽³⁾	Reizi gadā un pēc ievērojamām kurināmā izmaiņām ⁽⁵⁾	Tiešie mērījumi vai netiešais monitorings
	Sēra reģenerācijas bloki (SRB)	Nepārtraukti SO ₂ mērījumi	Tiešie mērījumi vai netiešais monitorings ⁽⁶⁾
ii) NH ₃ emisijas	Visi ar SEK vai SNKR aprīkoti bloki	Pastāvīgi	Tiešie mērījumi
iii) CO emisijas	Katalītiskā krekinga un sadedzināšanas bloki ≥ 100 MW ⁽³⁾	Pastāvīgi	Tiešie mērījumi
	Citi sadedzināšanas bloki	Reizi sešos mēnešos ⁽⁵⁾	Tiešie mērījumi
iv) Metālu emisijas: niķelis (Ni), anti-mons (Sb) ⁽⁷⁾ , vanādijs (V)	Katalītiskā krekinga bloks	Reizi sešos mēnešos un pēc ievērojamas bloka pārveides ⁽⁵⁾	Tiešie mērījumi vai analīze, pamatojoties uz metālu saturu katalizatora pulverī un kurināmajā
	Sadedzināšanas bloks ⁽⁸⁾		

Apraksts	Bloks	Minimālais biežums	Monitoringa metodes
v) Polihlorēto dibenzo-p-dioksīnu/furānu (PHDD/F) emisijas	Katalītiskā riforminga bloks	Reizi gadā vai pēc katras katalizatora reģenerācijas, atkarībā no tā, kas ir ilgāk	Tiešie mērījumi

- (1) SO₂ emisiju nepārtraukto mērījumu vietā var izmantot aprēķinus, kuru pamatā ir sēra satura mērījumi kurināmajā vai izejvielās, ja var pierādīt, ka pareizības līmenis ir līdzvērtīgs.
- (2) Kas attiecas uz SO_x, nepārtraukti mēra tikai SO₂, savukārt SO₃ mēra tikai periodiski (piem., SO₂ monitoringa sistēmas kalibrēšanas laikā).
- (3) Attiecas uz visu to sadedzināšanas bloku kopējo ievadīto siltuma jaudu, kas pievienoti dūmvadam, kurā notiek emisijas.
- (4) Vai SO_x netiešais monitorings.
- (5) Monitoringa biežumu var mainīt, ja pēc viena gada datu sērijas skaidri liecina, ka pastāv pietiekama stabilitāte.
- (6) SO₂ emisiju mērījumus no SRB var aizstāt ar nepārtrauktiem materiālu bilances vai citu būtisku procesa parametru mērījumiem, ar nosacījumu, ka attiecīgās SRB efektivitātes mērījumi ir balstīti uz periodiski (piem., reizi divos gados) veiktiem ražotnes veikspējas testiem.
- (7) Antimona (Sb) monitoringu veic tikai katalītiskā krekina blokos, ja procesā izmanto Sb inžekciju (piem., metālu pasivēšanā).
- (8) Izņemot sadedzināšanas blokus, ko darbina tikai ar gāzveida kurināmo.

LPTP 5. LPTP ir visu to procesu būtisko parametru monitorings, kas saistīti ar piesārņotāju emisijām, katalītiskā krekina un sadedzināšanas blokos, izmantojot piemērotus paņēmienus un vismaz norādītajā biežumā.

Apraksts	Minimālais biežums
Ar piesārņotāju emisijām saistīto parametru monitorings, piem., O ₂ saturs dūmgāzēs, N un S saturs kurināmajā vai izejvielās (1)	Nepārtraukti O ₂ satura mērījumi. N un S mērījumi ir periodiski, un to biežums ir atkarīgs no būtiskām kurināmā/izejvielu izmaiņām.
(1) N un S satura monitorings kurināmajā var nebūt vajadzīgs, ja dūmvadā veic nepārtrauktus NO _x un SO ₂ emisiju mērījumus.	

LPTP 6. LPTP ir monitorings attiecībā uz difūzajām GOS emisijām gaisā no visa objekta, izmantojot šādus paņēmienus:

- i) osmes metodes, kas saistītas ar nozīmīgāko ietaišu korelācijas līknēm;
- ii) gāzu detektēšana ar optiskās attēlveidošanas paņēmieniem;
- iii) hronisko emisiju aprēķins, balstoties uz emisijas faktoriem, ko periodiski (piem., reizi divos gados) validē ar mērījumiem.

Lietderīga ir arī objekta emisiju detektēšana un kvantificēšana, periodiski izmantojot optiskās absorbcijas metodes, piem., diferenciālās absorbcijas LIDAR (DIAL) vai saules starojuma plūsmas aptumšojuma metodi (SOF).

Apraksts

Sk. 1.20.6. punktu.

1.1.5. Dūmgāzu attīrīšanas sistēmas

LPTP 7. Lai novērstu vai samazinātu emisijas gaisā, LPTP ir nodrošināt skābās gāzes atdalīšanas bloku, sēra reģenerācijas bloku un citu dūmgāzu attīrīšanas sistēmu paaugstinātu pieejamību un optimālu jaudu.

Apraksts

Netipiskiem ekspluatācijas apstākļiem var paredzēt īpašas procedūras, jo īpaši:

- i) iedarbināšanas un apturēšanas laikā;
- ii) citos īpašos apstākļos, kas var ietekmēt sistēmu pareizu darbību (piem., regulārie un neplānotie bloku un/vai dūmgāzu attīrīšanas sistēmu tehniskās apkopes un tīrīšanas darbi);
- iii) ja dūmgāzu plūsma vai temperatūra ir nepietiekama un tas liedz izmantot dūmgāzu attīrīšanas sistēmu ar pilnu jaudu.

LPTP 8. Lai novērstu un samazinātu amonjaka (NH_3) emisijas gaisā, kad tiek izmantota selektīvā katalītiskā reducēšana (SEK) vai selektīvā nekatalītiskā reducēšana (SNKR), LPTP ir uzturēt piemērotus SEK un SNKR dūmgāzu attīrīšanas sistēmu ekspluatācijas apstākļus nolūkā ierobežot neizreaģējušā NH_3 emisijas.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 2. tabulu.

2. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi amonjaka (NH_3) emisijām gaisā no sadedzināšanas vai tehnoloģiskā bloka, kad tiek izmantota SEK vai SNKR

Parametrs	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm^3
Amonjaks, izteikts kā NH_3	< 5–15 ⁽¹⁾ ⁽²⁾
⁽¹⁾ Diapazona augšējā robeža ir saistīta ar augstākām NO_x koncentrācijām ieejā, lielāku NO_x reducēšanos un katalizatora nolietošanos.	
⁽²⁾ Diapazona apakšējā robeža ir saistīta ar SEK izmantošanu.	

LPTP 9. Lai novērstu un samazinātu emisijas gaisā, kad tiek izmantota kolonna skābā ūdens atdestilēšanai ar tvaiku, LPTP ir skābās atgāzes no šā bloka novadīt uz SRB vai citu līdzvērtīgu gāzu attīrīšanas sistēmu.

LPTP nav tieši sadedzināt neattīrītas gāzes no skābā ūdens atdestilēšanas bloka.

1.1.6. Emisiju ūdenī monitorings

LPTP 10. LPTP ir emisiju ūdenī monitorings, izmantojot monitoringa paņēmienus vismaz 3. tabulā norādītajā biežumā un saskaņā ar EN standartiem. Ja EN standarti nav pieejami, LPTP ir izmantot ISO, valsts vai citus starptautiskos standartus, kas nodrošina, ka iegūtajiem datiem ir līdzvērtīga zinātniskā kvalitāte.

1.1.7. Emisijas ūdenī

LPTP 11. Lai samazinātu ūdens patēriņu un piesārņotā ūdens daudzumu, LPTP ir izmantot visus tālāk aprakstītos tehniskos paņēmienus.

Paņēmiens	Apraksts	Izmantojamība
i) Ūdens plūsmu integrācija	Samazināt bloku līmenī izmantotā tehniskā ūdens daudzumu pirms tā novadīšanas, proti, pašā ražotnē otrreizēji izmantot ūdens plūsmas no, piem., dzesēšanas vai kondensācijas sistēmām, jo īpaši jēlnaftas atsāļošanā.	Vispārizmantojams jaunajos blokos. Lai paņēmieni varētu izmantot esošajos blokos, var nākties pilnībā pārbūvēt bloku vai iekārtu.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
ii) Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma, kurā iespējams nošķirt piesārņotās ūdens plūsmas	Rūpniecības objekta plānošana nolūkā optimizēt ūdenssaimniecību, proti, katru ūdens plūsmu pienācīgi attīra, piem., skābo ūdeni (no destilācijas, krekinga, koksēšanas blokiem u. tml.) aizvada uz attiecīgām priekšapstrādes sistēmām, piem., atdestilēšanas kolonnu.	Vispārizmantojams jaunos blokos. Lai paņēmieni varētu izmantot esošos blokos, var nākties pilnībā pārbūvēt bloku vai iekārtu.
iii) Nepiesārņoto ūdens plūsmu (piem., tiešplūsmas dzesēšanas, lietuss ūdens plūsmu) nošķiršana	Rūpniecības objekta plānošana tā, lai nepieļautu nepiesārņotā ūdens nonākšanu centrālajā notekūdeņu attīrīšanas sistēmā un lai šo plūsmu pēc potenciālās otrreizējās izmantošanas novadītu atsevišķi.	Vispārizmantojams jaunos blokos. Lai paņēmieni varētu izmantot esošos blokos, var nākties pilnībā pārbūvēt bloku vai iekārtu.
iv) Izlijumu un noplūžu novēršana	Te var minēt īpašas procedūras un/vai provizorisks ietaises, lai nodrošinātu funkcionēšanu laikā, kad jātiek galā ar neordinārām situācijām, piem., kad radies izlijums, zudusi piesārņojuma ietvēruma integritāte utt.	Vispārizmantojams

LPTP 12. Lai samazinātu notekūdeņos esošo piesārņotāju emisijas slodzi saņemtajās ūdenstilpēs, LPTP ir atdalīt nešķīstošās un šķīstošās piesārņojošās vielas, izmantojot visus šos paņēmienus:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Nešķīstošo vielu atdalīšana, izmantojot eļļas reģenerāciju	Sk. 1.21.2. punktu	Vispārizmantojams
ii) Nešķīstošo vielu atdalīšana, reģenerējot suspendētās cietās daļiņas un disperģēto eļļu	Sk. 1.21.2. punktu	Vispārizmantojams
iii) Šķīstošo vielu atdalīšana, t. sk. bioloģiskā attīrīšana un dzidrināšana	Sk. 1.21.2. punktu	Vispārizmantojams

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 3. tabulu.

LPTP 13. Ja ir vajadzīga pamatīgāka attīrīšana no organiskām vielām vai slāpekļa, LPTP ir izmantot papildu attīrīšanu, kā aprakstīts 1.21.2. punktā.

3. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi attiecībā uz tādu notekūdeņu tiešu novadīšanu, kas radušies naftas un gāzes pārstrādes procesos, un ar LPTP saistītais monitoringa biežums ⁽¹⁾

Parametrs	Vienība	LPTP-SEL (gada vidējais rādītājs)	Monitoringa ⁽²⁾ biežums un analītiskā metode (standarts)
Naftas produktu oglekļaūdeņražu indekss (HOI)	mg/l	0,1–2,5	Katru dienu EN 9377-2 ⁽³⁾
Kopējās suspendētās cietvielu daļiņas	mg/l	5–25	Katru dienu
Ķīmiskais skābekļa patēriņš (KSP) ⁽⁴⁾	mg/l	30–125	Katru dienu

Parametrs	Vienība	LPTP-SEL (gada vidējais rādītājs)	Monitoringa ⁽²⁾ biežums un analītiskā metode (standarts)
BSP ₅	mg/l	LPTP-SEL nav	Reizi nedēļā
Kopējais slāpeklis ⁽⁵⁾ , ko izsaka kā N	mg/l	1–25 ⁽⁶⁾	Katru dienu
Svins, ko izsaka kā Pb	mg/l	0,005–0,030	Reizi ceturksnī
Kadmija, ko izsaka kā Cd	mg/l	0,002–0,008	Reizi ceturksnī
Niķelis, ko izsaka kā Ni	mg/l	0,005–0,100	Reizi ceturksnī
Dzīvsudrabs, ko izsaka kā Hg	mg/l	0,0001–0,001	Reizi ceturksnī
Vanādijs	mg/l	LPTP-SEL nav	Reizi ceturksnī
Fenolu indekss	mg/l	LPTP-SEL nav	Reizi mēnesī EN 14402
Benzols, toluols, etilbenzols, ksilols (BTEX)	mg/l	Benzols: 0,001–0,050 T, E, X nav LPTP-SEL	Reizi mēnesī

⁽¹⁾ Ne visi parametri un paraugu ņemšanas biežumi ir attiecināmi uz efluentiem no gāzes pārstrādes ražotnēm.

⁽²⁾ Plūsmai proporcionāli 24 stundu laikā ņemts apvienotais paraugs vai, ar nosacījumu, ka ir pierādīta pietiekama plūsmas stabilitāte, laikam proporcionāli ņemts paraugs.

⁽³⁾ Pārejai no pašreizējā paņēmiena uz EN 9377-2 var būt nepieciešams pielāgošanās periods.

⁽⁴⁾ Ja ir iespējama korelācija *in situ*, KSP var aizstāt ar KOO (kopējais organiskā oglekļa daudzums). Korelācija starp KSP un KOO jānosaka katrā gadījumā atsevišķi. Priekšroka dodama KOO monitoringam, jo tad nav vajadzīgs izmantot ļoti toksiskus savienojumus.

⁽⁵⁾ Kopējais slāpeklis ir ar Kjeldāla metodi noteiktā kopējā slāpekļa (KKS), nitrātu un nitrītu summa.

⁽⁶⁾ Ja izmanto nitrifikāciju/denitrifikāciju, var sasniegt līmeni zem 15 mg/l.

1.1.8. Atkritumu rašanās un apsaimniekošana

LPTP 14. Lai novērstu vai – gadījumos, kad tas nav iespējams, – samazinātu atkritumu rašanos, LPTP ir pieņemt un īstenot atkritumu apsaimniekošanas plānu, lai nodrošinātu, ka atkritumi tiek sagatavoti otrreizējai izmantošanai, pārstrādei, reģenerācijai vai apglabāšanai (likvidēšanai) (šādā secībā).

LPTP 15. Lai samazinātu apstrādājamo vai likvidējamo notekūdeņu dūņu daudzumu, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Dūņu priekšapstrāde	Pirms galīgās apstrādes (piem., incinerācijas blokos ar verdošo slāni) dūņas atūdeņo un/vai atdala no tām naftu (piem., nogulsnešanas centrifūgās vai tvaika žāvētājos), lai samazinātu to tilpumu un reģenerētu naftas atkritumproduktu ietaisēs esošo eļļu.	Vispārizmantojams
ii) Dūņu otrreizēja izmantošana tehnoloģiskajos blokos	Dažu veidu dūņas (piem., naftu saturošas dūņas) var apstrādāt (piem., koksēšanas blokos) kā izejvielas, jo tām ir paaugstināts naftas saturs.	Izmantot var tikai tādas dūņas, kas atbilst prasībām, kas izvirzītas dūņām, kādas (pienācīgi attīrītas) drīkst apstrādāt attiecīgajos blokos.

LPTP 16. Lai samazinātu izlietotā cietā katalizatora daudzumu, LPTP ir izmantot tālāk aprakstīto tehnisko paņēmieni kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts
i) Izlietotā cietā katalizatora apsaimniekošana	Plānota un droša apiešanās ar materiāliem, ko izmanto par katalizatoriem (piem., no apakšuzņēmēju puses), lai tos reģenerētu vai otrreizēji izmantotu ārpus objekta. Šīs operācijas atkarīgas no katalizatora veida un procesa.
ii) Katalizatora atdalīšana no nogulsņu suspensijas	Nogulsnējušās dūņas no tehnoloģiskajiem blokiem (piem., PKK blokiem) var saturēt katalizatora smelkni ievērojamās koncentrācijās. Pirms nogulsnējušos suspensiju var otrreizēji izmantot par izejvielu, šāda smelkne ir jāatdala.

1.1.9. Troksnis

LPTP 17. Lai novērstu vai samazinātu troksni, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

- i) Veikt trokšņa ietekmes uz vidi novērtējumu un izstrādāt vietējai videi piemērotu trokšņa mazināšanas plānu.
- ii) Pārcelt trokšņainas ietaises/procesus uz atsevišķu struktūrvienību/bloku.
- iii) Izmantot norobežojošas konstrukcijas trokšņa avota slāpēšanai.
- iv) Izmantot trokšņa aizsargsienas.

1.1.10. LPTP secinājumi par integrētu rūpnīcas vadību

LPTP 18. Lai novērstu vai samazinātu difūzās GOS emisijas, LPTP ir izmantot tālāk aprakstītos paņēmienus.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
I. Ar ražotnes plānošanu saistīti paņēmieni	i) Ierobežot potenciālo emisijas avotu skaitu. ii) Optimizēt pašam procesam raksturīgos parametrus, kas nodrošina emisiju lokalizēšanu. iii) Izvēlēties paaugstinātas integritātes ietaises. iv) Atvieglināt monitoringa un apkopes darbus, proti, nodrošināt piekļuvi mezgliem, no kuriem var rasties noplūde.	Esošos blokos izmantojamība var būt ierobežota.
II. Paņēmieni, kas saistīti ar ražotnes montāžu un laišanu ekspluatācijā	i) Pienācīgi definētas būvniecības un montāžas procedūras. ii) Stingras ekspluatācijā laišanas un nodošanas procedūras, lai nodrošinātu, ka ražotne atbilst projekta prasībām.	Esošos blokos izmantojamība var būt ierobežota.
III. Ar ražotnes ekspluatāciju saistīti paņēmieni	Izmantot uz riska novērtējumu balstītu noplūžu atklāšanas un novēršanas programmu, lai atklātu, no kādiem mezgliem notiek noplūdes, un tās novērstu. Sk. 1.20.6. punktu.	Vispārizmantojams

1.2. LPTP secinājumi par alkilēšanas procesu

1.2.1. Alkilēšana ar fluorūdeņražskābi

LPTP 19. Lai novērstu fluorūdeņražskābes emisijas gaisā no alkilēšanas ar fluorūdeņražskābi, LPTP ir izmantot slapjo skruberi ar sārmainu šķīdumu, lai nekondensējamās gāzes attīrītu pirms to novadīšanas uz lāpu.

Apraksts

Sk. 1.20.3. punktu.

Izmantojamība

Tehniskais paņēmieni ir vispārizmantojams. Fluorūdeņražskābe ir bīstama, tāpēc jāņem vērā drošības prasības.

LPTP 20. Lai samazinātu fluorūdeņražskābes emisijas ūdenī no alkilēšanas ar fluorūdeņražskābi, LPTP ir izmantot tālāk aprakstīto tehnisko paņēmieni kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Izgulsnēšanas/neitralizācijas posms	Izgulsnēšana (piem., ar piedevām uz kalcija vai alumīnija bāzes) vai neitralizācija (efluentu netieši neitralizē ar kālija hidroksīdu).	Vispārizmantojams. Fluorūdeņražskābe ir bīstama, tāpēc jāņem vērā drošības prasības.
ii) Atdalīšanas posms	Pirmajā posmā radušos nešķīstošos komponentus (piem., CaF_2 vai AlF_3) atdala, piem., nosēdbaseinos.	Vispārizmantojams

1.2.2. Alkilēšana ar sērskābi

LPTP 21. Lai samazinātu emisijas ūdenī no alkilēšanas ar sērskābi, LPTP ir samazināt sērskābes izmantošanu (proti, reģenerēt izlietoto skābi) un neitralizēt procesā radušos notekūdeņus pirms to novadīšanas uz attīrīšanas blokiem.

1.3. LPTP secinājumi par pamatēlles ražošanas procesiem

LPTP 22. Lai novērstu un samazinātu bīstamo vielu emisijas gaisā un ūdenī no pamatēlles ražošanas procesiem, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Process slēgtā kontūrā ar šķīdinātāja reģenerāciju	Process, kur pamatēlles ražošanā (piem., ekstrakcijas, deparafinēšanas blokos) izmantotais šķīdinātājs tiek reģenerēts destilācijas un atdestilēšanas ceļā. Sk. 1.20.7. punktu.	Vispārizmantojams
ii) Šķīdumu vairākpakāpju ekstrakcijas process	Šķīdumu ekstrakcija ietver vairākus ietvaicēšanas posmus (piem., divpakāpju vai trīspakāpju ekstrakcija), lai samazinātu emisijas.	Vispārizmantojams jaunos blokos. Ir gadījumi, kad trīspakāpju procesu var izmantot tikai ar nesārnīgām izejvielām.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
iii) Ekstrakcijas bloku procesi, kuros izmanto mazāk bīstamas vielas	Projektēt (jaunas) vai pārveidot (esošas) ražotnes tā, lai tajās izmantotu ekstrakciju ar mazāk bīstamiem šķīdinātājiem, piem., furfurāla vai fenola vietā izmanto n-metilpirolidonu (NMP).	Vispārizmantojams jaunus blokus. Esošu bloku pārveidošana, lai tajos varētu izmantot citus šķīdinātājus ar atšķirīgām fizikālķīmiskajām īpašībām, var prasīt ievērojamus pārveidojumus.
iv) Katalītiskie procesi, kuru pamatā ir hidroģenēšana	Procesi, kuru laikā nevēlami savienojumi tiek pārveidoti, izmantojot katalītisko hidroģenēšanu (līdzīgi kā hidroattīrīšanā). Sk. 1.20.3 punktu (Hidroattīrīšana).	Vispārizmantojams jaunus blokus

1.4. LPTP secinājumi par bitumena ražošanas procesu

LPTP 23. Lai novērstu un samazinātu emisijas gaisā no bitumena ražošanas procesa, LPTP ir sākumfrakcijas gāzu attīrīšana, izmantojot vienu no tālāk aprakstītajiem paņēmieniem.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Sākumfrakcijas gāzu termiska oksidēšana pie temperatūras, kas pārsniedz 800 °C	Sk. 1.20.6. punktu	Vispārizmantojams bitumena oksidēšanas blokā
ii) Sākumfrakcijas gāzu attīrīšana slapajā skruberī	Sk. 1.20.3. punktu	Vispārizmantojams bitumena oksidēšanas blokā

1.5. LPTP secinājumi par plūstoša slāņa katalītiskā krekinga procesu

LPTP 24. Lai novērstu vai samazinātu NO_x emisijas gaisā no katalītiskā krekinga procesa (reģenerators), LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
Procesa optimizācija un promotoru vai piedevu izmantošana		
i) Procesa optimizācija	Ekspluatācijas apstākļu vai darba paņēmieni kombinācija, kuras mērķis ir samazināt NO _x veidošanos, piem., samazināt skābekļa pārpalikumu dūmgāzēs pilnīgas sadedzināšanas režīmā, pakāpeniska gaisa padeve CO katlam daļējas sadedzināšanas režīmā, ar nosacījumu, ka CO katla konstrukcija tam ir piemērota.	Vispārizmantojams
ii) CO oksidēšanas promotori, kas rada zemas NO _x emisijas	Tādas vielas izmantošana, kas selektīvi veicina tikai CO sadegšanu un novērš tāda slāpekļa oksidēšanos, kas satur NO _x prekursorus, piem., neplatina promotori.	Izmantojams tikai pilnīgas sadedzināšanas režīmā, lai aizstātu platīna CO promotorus. Lai iegūtu maksimālu efektu, var būt vajadzīgs nodrošināt pienācīgu gaisa sadalīšanu reģeneratorā.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
iii) Specifiskas piedevas NO _x reducēšanai	Specifisku katalītisko piedevu izmantošana, lai veicinātu NO reducēšanos CO klātbūtnē.	Izmantojams tikai pilnīgas sadedzināšanas režīmā, piemērotas konstrukcijas ietaisē un tad, ja ir iespējams panākt skābekļa pārpalikumu. To, vai un kādā mērā var izmantot NO _x reducēšanas piedevas uz vara bāzes, nosaka gāzes kompresora jauda.

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Selektīva katalītiskā reducēšana (SEK)	Sk. 1.20.2. punktu	Lai novērstu iespējamo piesārņojumu pēc operācijām SEK blokā, var būt vajadzīga papildu filtrēšana pirms SEK. Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Selektīva nekatalītiskā reducēšana (SNKR)	Sk. 1.20.2. punktu	Daļējas sadedzināšanas PKK ietaisēs, kas aprīkotas ar CO katliem, ir nepieciešams pietiekami ilgs ekspozīcijas laiks piemērotā temperatūrā. Pilnīgas sadedzināšanas PKK ietaisēs, kas nav aprīkotas ar palīgkatliem, var būt nepieciešama papildu kurināmā (piem., ūdeņraža) inžekcija, lai pielāgotos zemākam temperatūras diapazonam.
iii) Oksidēšana zemā temperatūrā	Sk. 1.20.2. punktu	Nepieciešamas lielākas skruberu jaudas. Pienācīgi jārisina jautājums par ozona veidošanos un ar to saistīto risku vadību. Izmantojamību var ierobežot nepieciešamība pēc notekūdeņu papildu attīrīšanas un saistītā mijiedarbība ar vides faktoriem (piem., nitrātu emisijas), kā arī nepietiekama šķidrā skābekļa padeve (bez kā nav iespējama ozona veidošanās). Paņēmiena izmantojamība var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 4. tabulu.

4. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi NO_x emisijām gaisā no reģeneratora katalītiskā krekinga procesā

Parametrs	Bloka veids/sadedzināšanas režīms	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
NO _x , izteikts kā NO ₂	Jauns bloks/visi sadedzināšanas režīmi	< 30–100
	Esošs bloks/pilnīgas sadedzināšanas režīms	< 100–300 ⁽¹⁾
	Esošs bloks/daļējas sadedzināšanas režīms	100–400 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Ja metālu pasivēšanā izmanto antimona (Sb) inžekciju, var veidoties NO_x līdz pat 700 mg/Nm³ lielā koncentrācijā. Diapazons apakšējai robežai tuvākas vērtības var panākt ar SEK paņēmieni.

Attiecīgais monitoringa izklāsts LPTP 4.

LPTP 25. Lai novērstu vai samazinātu putekļu un metālu emisijas gaisā no katalītiskā krekinga procesa (reģenerators), LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Izmantot pret noberzi izturīgu katalizatoru	Izvēlēties tādu katalizatora vielu, kas ir izturīga pret abrāziju un sabīršanu, lai samazinātu putekļu emisijas.	Vispārizmantojams ar nosacījumu, ka katalizatora aktivitāte un selektivitāte ir pietiekama
ii) Izmantot izejvielas ar zemu sēra saturu (piem., vai nu izvēlēties piemērotu izejvielu, vai izmantot izejvielas hidroattīrīšanu)	Piemērotas izejvielas izvēle nozīmē, ka apstrādei blokā priekšroku dod izejvielām ar zemu sēra saturu. Hidroattīrīšanas mērķis ir samazināt sēra, slāpekļa un metāla saturu izejvielās. Sk. 1.20.3. punktu.	Nepieciešams, lai būtu pietiekamā apjomā pieejamas izejvielas ar zemu sēra saturu, kā arī pietiekamas ūdeņraža ražošanas jaudas un sērūdeņraža (H_2S) attīrīšanas jaudas (piem., amīnu bloki, Klauša procesa bloki).

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
I. Elektrostatiskais filtrs (ESF)	Sk. 1.20.1. punktu	Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Vairāpkāpju ciklona separatori	Sk. 1.20.1. punktu	Vispārizmantojams
iii) Trešās pakāpes pretplūsmas filtrs	Sk. 1.20.1. punktu	Izmantojamība var būt ierobežota.
iv) Gāzu attīrīšana slapajā skruberī	Sk. 1.20.3. punktu	Izmantojamība var būt ierobežota sausās zonās, kā arī gadījumā, ja attīrīšanas blakusproduktus (t. sk., piem., notekūdeņus ar lielu sāļu koncentrāciju) nevar otrreizēji izmantot vai pienācīgi likvidēt. Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 5. tabulu.

5. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi putekļu emisijām gaisā no reģeneratora katalītiskā krekinga procesā

Parametrs	Bloka veids	LPTP-SEL (mēneša vidējā vērtība) ⁽¹⁾ mg/Nm ³
Putekļi	Jauns bloks	10–25
	Esošs bloks	10–50 ⁽²⁾

⁽¹⁾ Neietilpst kvēpu caurpūte CO katlā un cauri gāzes dzesinātājam.

⁽²⁾ Diapazona apakšējai robežai tuvākas vērtības var panākt ar 4 lauku ESF.

Attiecīgais monitoringa izklāstīts LPTP 4.

LPTP 26. Lai novērstu vai samazinātu SO_x emisijas gaisā no katalītiskā krekinga procesa (reģenerators), LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Izmantot SO_x emisijas samazinošas katalizatora piedevas	Izmanto vielas, kas ar koksu saistīto sēru pārnes no reģeneratora atpakaļ uz reaktoru. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamība var būt ierobežota atkarībā no reģeneratora konstrukcijas. Ir nepieciešamas piemērotas sērūdeņraža daudzuma samazināšanas jaudas (piem., SRB).
ii) Izmantot izejvielas ar zemu sēra saturu (piem., vai nu izvēlēties piemērotu izejvielu, vai izmantot izejvielas hidroattīrīšanu)	Piemērotas izejvielas izvēle nozīmē, ka apstrādei blokā priekšroku dod izejvielām ar zemu sēra saturu. Hidroattīrīšanas mērķis ir samazināt sēra, slāpekļa un metāla saturu izejvielās. Sk. 1.20.3. punktu.	Nepieciešams, lai būtu pietiekamā apjomā pieejamas izejvielas ar zemu sēra saturu, kā arī pietiekamas ūdeņraža ražošanas jaudas un sērūdeņraža (H_2S) attīrīšanas jaudas (piem., amīnu bloki, Klausa procesa bloki).

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Nereģeneratīva attīrīšana skruberī	Attīrīšana slapjajā skruberī vai jūras ūdens skruberī Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamība var būt ierobežota sausās zonās, kā arī gadījumā, ja attīrīšanas blakusproduktus (t. sk., piem., notekūdeņus ar lielu sāļu koncentrāciju) nevar otrreizēji izmantot vai pienācīgi likvidēt. Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Reģeneratīva attīrīšana skruberī	Izmanto specifisku SO_x absorbējošu reaģentu (piem., absorbēšanas šķīdumu), kas parasti dod iespēju reģenerēt sēru kā blakusproduktu reģenerācijas ciklā, kur reaģentu izmanto atkārtoti. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojams tikai gadījumos, kad reģenerētos blakusproduktus var pārdot. Esošos blokos izmantojamību var ierobežot esošās sēra reģenerācijas jaudas, kā arī vietas trūkums.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 6.tabulu.

6. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi SO₂ emisijām gaisā no reģeneratora katalītiskā krekinga procesā

Parametrs	Bloka veids/režīms	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
SO ₂	Jauns bloks	≤ 300
	Esošs bloks/pilnīgas sadedzināšanas režīms	< 100–800 ⁽¹⁾
	Esošs bloks/daļējas sadedzināšanas režīms	100–1 200 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Ja izmanto izejvielas ar zemu sēra saturu (piem., < 0,5 % masas) (vai hidroattīrīšanu) un/vai attīrīšanu skruberī, tad visiem sadedzināšanas režīmiem LPTP-SEL diapazona augšējā robeža ir ≤ 600 mg/Nm³.

Attiecīgais monitoringa izklāsts LPTP 4.

LPTP 27. Lai samazinātu oglekļa monoksīda (CO) emisijas gaisā no katalītiskā krekinga procesa (reģenerators), LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem pasākumiem vai to kombināciju.

Pasākums	Apraksts	Izmantojamība
i) Sadedzināšanas procesu regulēšana	Sk. 1.20.5. punktu	Vispārizmantojams
ii) Katalizatori, kas satur oglekļa monoksīda (CO) oksidēšanas promotorus	Sk. 1.20.5. punktu	Vispārizmantojams tikai pilnīgas sadedzināšanas režīmā
iii) Oglekļa monoksīda (CO) katls	Sk. 1.20.5. punktu	Vispārizmantojams tikai daļējas sadedzināšanas režīmā

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 7. tabulu.

7. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi oglekļa monoksīda emisijām gaisā no reģeneratora katalītiskā krekinga procesā daļējas sadedzināšanas režīmā

Parametrs	Sadedzināšanas režīms	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
Oglekļa monoksīds, ko izsaka kā CO	Daļējas sadedzināšanas režīms	≤ 100 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Vērtības var nebūt iespējams sasniegt, ja CO katlu nedarbina ar pilnu jaudu.

Attiecīgais monitoringa izklāsts LPTP 4.

1.6. LPTP secinājumi par katalītiskā riforminga procesu

LPTP 28. Lai samazinātu polihlorēto dibenzo-p-dioksīnu/furānu (PHDD/F) emisijas gaisā no katalītiskā riforminga bloka, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem pasākumiem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Katalizatora promotora izvēle	Izmantot katalizatora promotoru, lai samazinātu polihlorēto dibenzo-p-dioksīnu/furānu (PHDD/F) veidošanos reģenerācijas procesā. Sk. 1.20.7. punktu.	Vispārizmantojams
ii) Reģenerācijas dūmgāzu attīrīšana		
a) Reģenerācijas gāzu reciklēšanas kontūrs ar adsorbējošo slāni	Reģenerācijas posmā radušās dūmgāzes apstrādā, lai atdalītu hlorētos savienojumus (piem., dioksīnus).	Vispārizmantojams jaunos blokos. Esošos blokos izmantojamība var būt atkarīga no reģenerācijas bloka konstrukcijas.
b) Gāzu attīrīšana slapjajā skruberī	Sk. 1.20.3. punktu.	Nav izmantojams semireģeneratīvos riforminga blokos.
c) Elektrostatiskais filtrs (ESF)	Sk. 1.20.1. punktu.	Nav izmantojams semireģeneratīvos riforminga blokos.

1.7. LPTP secinājumi par koksēšanas procesiem

LPTP 29. Lai samazinātu emisijas gaisā no koksēšanas procesiem, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Savākt un reciklēt koksa smelkni	Visā koksēšanas procesa gaitā (urbšana, manipulācijas, drupināšana, dzesēšana utt.) radušās koksa smelknes sistemātiska savākšana un reciklēšana.	Vispārizmantojams
ii) Uzglabāt koksu un darboties ar to saskaņā ar LPTP 3	Sk. LPTP 3.	Vispārizmantojams
iii) Izmantot noslēgtu spiedienskalošanas sistēmu	Aretiersistēma spiediena izlīdzināšanai koksa mucās.	Vispārizmantojams
iv) Reģenerēt gāzi (tas ietver gāzes izlaišanu pirms kameras atvēršanas, kad tām pieklūst gaiss) kā naftas pārstrādes deggāzes komponentu	Gāzi no koksēšanas kameras aizvada uz gāzes kompresoru, kur to reģenerē kā naftas pārstrādes deggāzi, nevis sadedzina lāpā. Fleksikoksēšanas procesā ir nepieciešams pārvēršanas posms (karbonilsulfīdu pārvērš H ₂ S), pirms gāzi no koksēšanas bloka var attīrīt.	Paņēmienu izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.

LPTP 30. Lai samazinātu NO_x emisijas gaisā no jēlkoka kalcinēšanas procesa, LPTP ir izmantot selektīvo nekatalītisko reducēšanu (SNKR).

Apraksts

Sk. 1.20.2. punktu.

Izmantojamība

SNKR izmantojamība (jo īpaši attiecībā uz ekspozīcijas laiku un temperatūras diapazonu) var būt ierobežota kalcinēšanas procesa specifikas dēļ.

LPTP 31. Lai samazinātu SO_x emisijas gaisā no jēlkoksa kalcinēšanas procesa, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Neregeneratīva attīrīšana skrubērī	Attīrīšana slapjajā skrubērī vai jūras ūdens skrubērī Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamība var būt ierobežota sausās zonās, kā arī gadījumā, ja attīrīšanas blakusproduktus (t. sk., piem., notekūdeņus ar lielu sāļu koncentrāciju) nevar otrreizēji izmantot vai pienācīgi likvidēt. Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Reģeneratīvā attīrīšana skrubērī	Izmantot specifisku SO_x absorbējošu reaģentu (piem., absorbēšanas šķīdumu), kas parasti dod iespēju reģenerēt sēru kā blakusproduktu reģenerācijas ciklā, kur reaģentu izmanto atkārtoti. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojams tikai gadījumos, kad reģenerētos blakusproduktus var pārdot. Esošos blokos izmantojamību var ierobežot esošās sēra reģenerācijas jaudas, kā arī vietas trūkums.

LPTP 32. Lai samazinātu putekļu emisijas gaisā no jēlkoksa kalcinēšanas procesa, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Elektrostatiskais filtrs (ESF)	Sk. 1.20.1. punktu	Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ. Grafīta un anodu koksa kalcinēšanā izmantojamība var būt ierobežota, jo koksa daļiņām piemīt augsta pretestība.
ii) Vairākpakāpju ciklona separatori	Sk. 1.20.1. punktu	Vispārizmantojams

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 8. tabulu.

8. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi putekļu emisijām gaisā no jēlkoksa kalcinēšanas bloka

Parametrs	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm^3
Putekļi	10–50 ⁽¹⁾ ⁽²⁾

⁽¹⁾ Diapazona apakšējai robežai tuvākas vērtības var panākt ar 4 lauku ESF.

⁽²⁾ Ja ESF nav izmantojams, vērtības var sasniegt līdz $150 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

Attiecīgais monitoringa izklāsts LPTP 4.

1.8. LPTP secinājumi par atsāļošanas procesu

LPTP 33. Lai samazinātu ūdens patēriņu un emisijas ūdenī no atsāļošanas procesa, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Ūdens reciklēšana un atsāļošanas procesa optimizēšana	Ūdens atsāļošanas labā prakse, kuras mērķis ir palielināt atsāļotāja efektivitāti un samazināt skalošanas ūdens patēriņu, piem., izmantojot maisītājus ar mazu bīdes spēku vai pazeminot ūdens spiedienu. Tas nozīmē, ka jāoptimizē arī galvenie parametri šādos darba posmos: skalošana (piem., laba sajaukšana) un separācija (piem., pH, blīvums, viskozitāte, koalescences elektriskā lauka potenciāls).	Vispārizmantojams
ii) Vairākpakāpju atsāļotājs	Vairākpakāpju atsāļotāju darbības princips ir ūdens pievienošana un dehidratācija, ko atkārto vismaz divas reizes, lai panāktu labāku separācijas efektivitāti un tādējādi samazinātu koroziju tālākajos procesos.	Izmantojams jaunos blokos
iii) Papildu separācija	Papildu un uzlabota eļļas/ūdens un cietas vielas/ūdens separācija, kuras mērķis ir samazināt eļļas daudzumu, kas nonāk notekūdeņu attīrīšanas ietaisē, un eļļu atgriezt tehnoloģiskajā ciklā. Te izmanto, piem., nostādināšanas tvertnes, optimālu starpfāzu līmeņa regulēšanu.	Vispārizmantojams

1.9. LPTP secinājumi par sadedzināšanas blokiem

LPTP 34. Lai novērstu vai samazinātu NO_x emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Kurināmā izvēle vai attīrīšana		
a) Izmantot gāzi šķidrā kurināmā vietā	Gāze parasti satur mazāk slāpekļa nekā šķidrā kurināmais, un tās sadedzināšanā rodas mazāk NO _x emisiju. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamību var ierobežot sarežģījumi, kas saistīti ar tāda gāzveida kurināmā pieejamību, kam ir zems sēra saturs, un to var ietekmēt dalībvalsts enerģētikas politika.
b) Izmantot naftas pārstrādes kurināmo ar zemu slāpekļa saturu, piem., izvēlēties piemērotu kurināmo vai izmantot hidroattīrīšanu	Izvēloties, kādu šķidro kurināmo izmantot attiecīgajā blokā, priekšroku dod šķidrajam kurināmajam ar zemu slāpekļa saturu. Hidroattīrīšanas mērķis ir samazināt sēra, slāpekļa un metāla saturu kurināmajā. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamību var ierobežot tas, kādā mērā ir pieejams šķidrā kurināmais ar zemu slāpekļa saturu, kā arī pietiekamas ūdeņraža ražošanas jaudas un sērūdeņraža (H ₂ S) attīrīšanas jaudas (piem., amīnu bloki, Klauša procesa bloki).

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
ii) Sadedzināšanas modifikācijas		
a) Pakāpeniska sadedzināšana: — pakāpeniska gaisa padeve, — pakāpeniska kurināmā padeve.	Sk. 1.20.2. punktu.	Ja izmanto jauktu kurināmo vai šķidro kurināmo, var būt vajadzīga īpaša degļa konstrukcija, lai realizētu pakāpenisko kurināmā padevi.
b) Sadedzināšanas optimizācija	Sk. 1.20.2. punktu.	Vispārizmantojams
c) Dūmgāzu recirkulācija	Sk. 1.20.2. punktu.	Izmantojams, ja ir speciāli degļi, kas aprīkoti ar dūmgāzu recirkulācijas funkciju. Izmantojamība var aprobežoties ar dūmgāzu ārējo recirkulācijas bloku aprīkošanu ar piespiedu vilkmes/mākslīgās vilkmes režīmu.
d) Atšķaidītāja inžekcija	Sk. punktu 1.20.2.	Vispārizmantojams gāzturbīnās, ja ir pieejami piemēroti inerti atšķaidītāji
e) Zemu NO _x emisiju degļi (ZND)	Sk. 1.20.2. punktu.	Vispārizmantojams jaunos blokos, ņemot vērā ar kurināmo saistītos ierobežojumus (piem., mazutam). Esošos blokos izmantojamību var ierobežot objektam specifisko parametru sarežģītība, piem., krāšņu konstrukcija, apkārtējās ierīces. Ļoti specifiskos gadījumos var būt vajadzīgas ievērojamas modifikācijas. Izmantojamība var būt ierobežota krāsnis palēninātās koksēšanas procesā, jo krāsnīs var veidoties kokss. Gāzturbīnās paņēmieni izmantojami tikai tad, ja ir kurināmais ar zemu ūdeņraža saturu (parasti < 10 %).

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Selektīva katalītiskā reducēšana (SEK)	Sk. 1.20.2. punktu.	Vispārizmantojams jaunos blokos. Esošos blokos izmantojamība var būt ierobežota, jo ir vajadzīga liela platība un optimāla reaģenta inžekcija.
ii) Selektīva nekatalītiskā reducēšana (SNKR)	Sk. 1.20.2. punktu.	Vispārizmantojams jaunos blokos. Esošos blokos izmantojamība var būt ierobežota, jo ir nepieciešams noteikts temperatūras diapazons un eksponēšanas laiks, kas jāievēro reaģenta inžekcijas laikā.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
iii) Oksidēšana zemā temperatūrā	Sk. 1.20.2. punktu.	Izmantojamība var būt ierobežota, jo ir nepieciešamas papildu skruberu jaudas, kā arī pienācīgi jārisina jautājums par ozona veidošanos un attiecīgo risku vadību. Izmantojamību var ierobežot nepieciešamība pēc notekūdeņu papildu attīrīšanas un saistītā mijiedarbība ar vides faktoriem (piem., nitrātu emisijas), kā arī nepietiekama šķidrā skābekļa padeve (bez kā nav iespējama ozona veidošanās). Paņēmiena izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
iv) SNO_x kombinētais paņēmieni	Sk. punktu 1.20.4.	Izmantojams tikai lielām dūmgāzu plūsmām (piem., > 800 000 Nm^3/h) un gadījumos, kad nepieciešama gan NO_x , gan SO_x emisiju samazināšana.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 9., 10. un 11. tabulu.

9. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi NO_x emisijām no gāzturbīnas

Parametrs	Bloka veids	LPTP-SEL ⁽¹⁾ (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm^3 pie 15 % O_2
NO_x , ko izsaka kā NO_2	Gāzturbīna (t. sk. kombinētā cikla gāzturbīna – KCGT) un integrētās gazifikācijas kombinētā cikla turbīna (IGKC))	40–120 (esoša turbīna)
		20–50 (jauna turbīna) ⁽²⁾

⁽¹⁾ LPTP-SEL attiecas uz gāzturbīnas un – ja tāds uzstādīts – papildu reģenerācijas katla kopējām emisijām.

⁽²⁾ Kurināmajam ar augstu H_2 saturu (piem., lielāku par 10 %) diapazona augšējā robeža ir 75 mg/Nm^3 .

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

10. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi NO_x emisijām gaisā no sadedzināšanas bloka, ko darbina ar gāzi, izņemot gāzturbīnas

Parametrs	Sadedzināšanas veids	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm^3
NO_x , izteikts kā NO_2	Sadedzināšana ar gāzi	30–150 esošs bloks ⁽¹⁾
		30–100 jauns bloks

⁽¹⁾ Ja esošā blokā izmanto iepriekšēju sildīšanu ar gaisu augstā temperatūrā (t. i., > 200 °C) vai ja H_2 saturs deggāzē pārsniedz 50 %, LPTP-SEL diapazona augšējā robeža ir 200 mg/Nm^3 .

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

11. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi NO_x emisijām gaisā no sadedzināšanas blokiem, ko darbina ar dažādu kurināmo, izņemot gāzturbīnas

Parametrs	Sadedzināšanas veids	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm^3
NO_x , izteikts kā NO_2	Sadedzināšanas bloks, ko darbina ar dažādu kurināmo	30–300 esošs bloks ⁽¹⁾ ⁽²⁾

⁽¹⁾ Ja esošos blokos ar jaudu < 100 MW izmanto kurināmo, kura slāpekļa saturs pārsniedz 0,5 % (masas), vai vairāk par 50 % šķidrā kurināmā, vai izmanto iepriekšēju sildīšanu ar gaisu, vērtības var sasniegt $450 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

⁽²⁾ Diapazona apakšējai robežai tuvākas vērtības var panākt ar SEK paņēmieni.

Attiecīgais monitoringa izklāstīts LPTP 4.

LPTP 35. Lai novērstu vai samazinātu putekļu un metālu emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Kurināmā izvēle vai apstrāde		
a) Izmantot gāzi šķidrā kurināmā vietā	Ja šķidrā kurināmā vietā izmanto gāzi, samazinās putekļu emisijas. Sk. 1.20.3. punktu.	Piemērojamību var ierobežot sarežģījumi, kas saistīti ar tāda kurināmā pieejamību, kam ir zems sēra saturs (piem., dabasgāzes), un to var ietekmēt dalībvalsts enerģētikas politika.
b) Izmantot naftas pārstrādes kurināmo ar zemu sēra saturu, piem., izvēlēties piemērotu kurināmo vai izmantot hidroattīrīšanu	Izvēloties, kādu šķidro kurināmo izmantot attiecīgajā blokā, priekšroku dod šķidrajam kurināmajam ar zemu sēra saturu. Hidroattīrīšanas mērķis ir samazināt sēra, slāpekļa un metāla saturu kurināmajā. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamību var ierobežot tas, kādā mērā ir pieejams šķidrās kurināmais ar zemu sēra saturu, kā arī pietiekamas ūdeņraža ražošanas jaudas un sērūdeņraža (H_2S) attīrīšanas jaudas (piem., amīnu bloki, Klauza procesa bloki).
ii) Sadedzināšanas modifikācijas		
a) Sadedzināšanas optimizācija	Sk. 1.20.2. punktu.	Vispārizmantojams visiem sadedzināšanas veidiem
b) Šķidrā kurināmā izsmidzināšana	Augsta spiediena izmantošana, lai samazinātu šķidrā kurināmā pilienu izmēru. Jaunākie optimālas konstrukcijas degļi parasti aprīkoti ar tvaika izsmidzināšanas funkciju.	Vispārizmantojams šķidrā kurināmā blokiem

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Elektrostatiskais filtrs (ESF)	Sk. 1.20.1. punktu	Izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Trešās pakāpes pret-plūsmas filtrs	Sk. 1.20.1. punktu	Vispārizmantojams
iii) Gāzu attīrīšana slapajā skruberī	Sk. 1.20.3. punktu	Izmantojamība var būt ierobežota sausās zonās, kā arī gadījumā, ja attīrīšanas blakusproduktus (t. sk., piem., notekūdeņus ar lielu sāļu koncentrāciju) nevar otrreizēji izmantot vai pienācīgi likvidēt. Paņēmiena izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
iv) Centrbēdzes skruberi	Sk. 1.20.1. punktu	Vispārizmantojams

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 12. tabulu.

12. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi putekļu emisijām gaisā no sadedzināšanas bloka, ko darbina ar dažādu kurināmo, izņemot gāzturbīnas

Parametrs	Sadedzināšanas veids	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
Putekļi	Sadedzināšana, izmantojot dažādu kurināmo	5–50 esošs bloks ⁽¹⁾ ⁽²⁾
		5–25 jauns bloks < 50 MW

⁽¹⁾ Diapazona apakšējo robežu var sasniegt blokus, kur izmanto tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojamus paņēmienus.

⁽²⁾ Diapazona augšējā robeža attiecas uz gadījumiem, kad lielu proporciju naftas sadedzina un piemērojami ir tikai primārie paņēmieni.

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

LPTP 36. Lai novērstu vai samazinātu SO_x emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

I. Primārie vai ar tehnoloģisko procesu saistīti paņēmieni, kuru pamatā ir kurināmā izvēle vai apstrāde, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Izmantot gāzi šķidrā kurināmā vietā	Sk. 1.20.3. punktu.	Piemērojamību var ierobežot sarežģījumi, kas saistīti ar tāda kurināmā pieejamību, kam ir zems sēra saturs (piem., dabasgāze), un to var ietekmēt dalībvalsts enerģētikas politika.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
ii) Attīrīt naftas pārstrādes deggāzi	Atlikusī H_2S koncentrācija naftas pārstrādes deggāzē ir atkarīga no attīrīšanas procesa parametriem, piem., spiediena, ko izmanto attīrīšanā ar amīniem. Sk. 1.20.3. punktu.	Ja gāzei ir maza siltumspēja un tā satur karbonilsulfīdu, piem., no koksēšanas blokiem, tad var būt nepieciešams pirms H_2S atdalīšanas gāzi apstrādāt konverterā.
iii) Izmantot naftas pārstrādes kurināmo ar zemu sēra saturu, piem., izvēlēties piemērotu kurināmo vai izmantot hidroattīrīšanu.	Izvēloties, kādu šķidro kurināmo izmantot attiecīgajā blokā, priekšroku dod šķidrajam kurināmajam ar zemu sēra saturu. Hidroattīrīšanas mērķis ir samazināt sēra, slāpekļa un metāla saturu kurināmajā. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamību ierobežo tas, kādā mērā ir pieejams šķidrās kurināmais ar zemu sēra saturu, kā arī pietiekamas ūdeņraža ražošanas jaudas un sērūdeņraža (H_2S) attīrīšanas jaudas (piem., amīnu bloki, Klauša procesa bloki).

II. Sekundārie vai tehnoloģiskā cikla noslēgumā izmantojami paņēmieni, piemēram, šādi:

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Nereģeneratīva attīrīšana skruberī	Attīrīšana slapjajā skruberī vai jūras ūdens skruberī Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojamība var būt ierobežota sausās zonās, kā arī gadījumā, ja attīrīšanas blakusproduktus (t. sk., piem., notekūdeņus ar lielu sāļu koncentrāciju) nevar otrreizēji izmantot vai pienācīgi likvidēt. Paņēmiena izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
ii) Reģeneratīvā attīrīšana skruberī	Izmantot specifisku SO_x absorbējošu reaģentu (piem., absorbēšanas šķīdumu), kas parasti dod iespēju reģenerēt sēru kā blakusproduktu reģenerācijas ciklā, kur reaģentu izmanto atkārtoti. Sk. 1.20.3. punktu.	Izmantojams tikai gadījumos, kad reģenerētos blakusproduktus var pārdot. Esošo bloku modernizēšanas iespējas var ierobežot esošās sēra reģenerācijas jaudas. Paņēmiena izmantojamība esošos blokos var būt ierobežota vietas trūkuma dēļ.
iii) SNO_x kombinētais paņēmieni	Sk. 1.20.4. punktu.	Izmantojams tikai lielām dūmgāzu plūsmām (piem., $> 800\,000\text{ Nm}^3/\text{h}$) un gadījumos, kad nepieciešama gan NO_x , gan SO_x emisiju samazināšana.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 13 un 14. tabulu.

13. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi SO₂ emisijām gaisā no sadedzināšanas blokiem, ko darbina ar naftas pārstrādes deggāzi, izņemot gāzturbīnas

Parametrs	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
SO ₂	5–35 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Ja naftas pārstrādes deggāzes attīrīšanas procesam ir specifiska konfigurācija – skruberi ir zems darba spiediens un naftas pārstrādes deggāzes H/C molārā attiecība pārsniedz 5 – LPTP-SEL diapazona augšējā robeža var sasniegt pat 45 mg/Nm³.

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

14. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi SO₂ emisijām gaisā no sadedzināšanas blokiem, ko darbina ar dažādu kurināmo, izņemot gāzturbīnas un stacionārus gāzdzinējus

LPTP-SEL attiecas uz vidējām svērtajām emisijām no pārstrādes rūpnīcā esošiem sadedzināšanas blokiem, ko darbina ar dažādu kurināmo, izņemot gāzturbīnas un stacionārus gāzdzinējus.

Parametrs	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
SO ₂	35–600

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

LPTP 37. Lai samazinātu oglekļa monoksīda (CO) emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem, LPTP ir izmantot sadedzināšanas regulēšanu.

Apraksts

Sk. 1.20.5. punktu.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 15. tabulu.

15. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi oglekļa monoksīda emisijām no sadedzināšanas bloka

Parametrs	LPTP-SEL (mēneša vidējais rādītājs) mg/Nm ³
Oglekļa monoksīds, ko izsaka kā CO	≤ 100

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

1.10. LPTP secinājumi par ēterificēšanas procesu

LPTP 38. Lai samazinātu emisijas gaisā no ēterificēšanas procesa, LPTP ir nodrošināt pienācīgu procesa atgāzu attīrīšanu, proti, novadīt tās uz naftas pārstrādes deggāzes kontūru.

LPTP 39. Lai netraucētu bioloģisko attīrīšanu, LPTP ir izmantot glabāšanas rezervuāru un pienācīgi plānot bloka darbību, lai kontrolētu izšķīdušo toksisko sastāvdaļu (piem., metanola, skudrskābes, ēteru) saturu notekūdeņos pirms to galīgās attīrīšanas.

1.11. LPTP secinājumi par izomerizācijas procesu

LPTP 40. Lai samazinātu hlora savienojumu emisijas gaisā, LPTP ir optimizēt to hlororganisko savienojumu izmantošanu, kurus lieto, lai uzturētu katalizatora aktivitāti (ja šāds process ir ieviests), vai izmantot katalizēšanas sistēmas bez hlora.

1.12. LPTP secinājumi par dabasgāzes pārstrādi

LPTP 41. Lai samazinātu sēra dioksīda emisijas gaisā no dabasgāzes rūpnīcas, LPTP ir izmantot LPTP 54.

LPTP 42. Lai samazinātu slāpekļa oksīdu (NO_x) emisijas gaisā no dabasgāzes rūpnīcas, LPTP ir izmantot LPTP 34.

LPTP 43. Ja neapstrādātas dabasgāzes sastāvā ir dzīvsudrabs, tad, lai novērstu dzīvsudraba emisijas, LPTP ir atdalīt dzīvsudrabu un reģenerēt dzīvsudrabu saturošās dūņas, ko paredzēts likvidēt.

1.13. LPTP secinājumi par destilācijas procesu

LPTP 44. Lai novērstu vai samazinātu notekūdeņu rašanos no destilācijas procesa, LPTP ir izmantot šķidrumgrezdena vakuumsūkņus vai virsmas kondensatorus.

Izmantojamība

Dažos modernizētos blokos var nebūt izmantojams. Jaunos blokos var būt vajadzīgi vakuumsūkņi (iespējams, arī kombinācijā ar tvaika ežektoriem), lai sasniegtu augstu vakuumu (10 mm Hg). Tāpat ir nepieciešama rezerves ietaise gadījumiem, ja vakuumsūknis pārstāj darboties.

LPTP 45. Lai novērstu vai samazinātu ūdens piesārņojumu no destilācijas procesa, LPTP ir skābo ūdeni novadīt uz atdestilēšanas bloku.

LPTP 46. Lai novērstu vai samazinātu emisijas gaisā no destilācijas blokiem, LPTP ir nodrošināt procesa atgāzu (īpaši nekondensējamo atgāzu) pienācīgu attīrīšanu, proti, pirms tālākas izmantošanas atdalīt skābās gāzes.

Izmantojamība

Vispārizmantojams jēlnafts destilācijas blokos un vakuumdestilācijas blokos. Var nebūt izmantojams savrupās smērvielu un bitumena rūpnīcās, kur sēra savienojumu emisijas ir mazākas par 1 t/d. Specifiskas konfigurācijas rūpnīcās izmantojamība var būt ierobežota, jo var būt nepieciešami, piem., lieli cauruļvadi, kompresori vai papildu jaudas attīrīšanai ar amīniem.

1.14. LPTP secinājumi par produktu apstrādes procesu

LPTP 47. Lai samazinātu emisijas gaisā no produktu apstrādes procesa, LPTP ir nodrošināt, ka atgāzes (jo īpaši – smakojošs nostrādātais gaiss no atsērošanas blokiem) tiek pienācīgi likvidētas, t. i., tiek novadītas iznīcināšanai, piem., sadedzināšanai.

Izmantojamība

Vispārizmantojams produktu apstrādes procesos, kur gāzu plūsmas var droši novadīt uz iznīcināšanas blokiem. Drošības apsvērumu dēļ var nebūt izmantojams atsērošanas blokos.

LPTP 48. Lai samazinātu atkritumu un notekūdeņu rašanos gadījumos, kad produktu apstrādes procesā izmanto sārmus, LPTP ir vienā blokā daļēji nostrādāto sārmu izmantot citā blokā, kā arī pienācīgi apsaimniekot nostrādāto sārmu, tostarp pēc pienācīgas attīrīšanas (piem., atdestilēšanas) to reciklēt.

1.15. LPTP secinājumi par glabāšanu un rīkošanos

LPTP 49. Lai samazinātu GOS emisijas gaisā no gaistošu šķidro oglekļa savienojumu glabāšanas, LPTP ir izmantot cisternas ar peldošo jumtu, kas aprīkotas ar augstefektīviem blīvslēgiem, vai cisternas ar nekustīgo jumtu, kas pievienotas sistēmai, pa kuru tvaiku novada atpakaļ cisternā.

Apraksts

Augstefektīvi blīvslēgi ir īpašas ierīces, kuru uzdevums ir ierobežot tvaiku zudumus, piem., uzlaboti pirmās kārtas blīvslēgi, papildu (otrās vai trešās kārtas) blīvslēgi (atkarībā no emitētajiem daudzumiem).

Izmantojamība

Augstefektīvu blīvslēgu izmantojamība var būt ierobežota, ciktāl tas attiecas uz trešās kārtas blīvslēgu modernizāciju esošām cisternām.

LPTP 50. Lai samazinātu GOS emisijas gaisā no gaistošu šķidro oglekļa savienojumu glabāšanas, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Manuāla jēlnaftas cisternu tīrīšana	Naftas cisternas tīra strādnieki, kas iekļūst cisternā un manuāli aizvāc nogulsnes.	Vispārizmantojams
ii) Noslēgta kontūra sistēmas izmantošana	Iekšējās apskates vajadzībām cisternas periodiski iztukšo, iztīra un atbrīvo no gāzēm. Tīrīšana ietver cisternas dibenā esošo nosēdumu izšķīdināšanu. Noslēgta kontūra sistēmas, ko var kombinēt ar tehnoloģiskā cikla beigās izmantojamiem, mobiliem emisiju mazināšanas paņēmieniem, novērš vai samazina GOS emisijas.	Izmantojamība var būt ierobežota, piem., atkarībā no cisternā esošo atlikumu veida, jumta konstrukcijas vai materiāliem, no kuriem cisterna izgatavota.

LPTP 51. Lai novērstu vai samazinātu emisijas augsnē no šķidro oglekļa savienojumu glabāšanas, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Apkopes programma, t. sk. korozijas novērošana, novēršana un kontrole	Apsaimniekošanas sistēma, kas ietver šādus elementus: sūču konstatēšana un darbības regulēšana, lai nepieļautu cisternu pārpildīšanu; inventāra kontrole un uz riska novērtējumu balstītas cisternu inspicēšanas procedūras ar pietiekamiem starplaikiem, lai pārbaudītu cisternas veselumu; apkopes darbi, lai uzlabotu cisternas hermetizējumu. Te ietilpst arī sistēmiski reaģēšanas pasākumi noplūžu gadījumā, lai varētu rīkoties, pirms noplūde sasniegusi pazemes ūdeņus. Īpaši jāpastiprina apkopes periodos.	Vispārizmantojams
ii) Cisternas ar dubultdibenu	Cisternai ir otrs, necaurlaidīgs dibens, kas nodrošina zināmu aizsardzību pret noplūdēm caur pirmo dibenu.	Vispārizmantojams jaunām cisternām un esošām cisternām pēc kapitālā remonta ⁽¹⁾
iii) Necaurlaidīgs membrānas oderējums	Nepārtraukts pretinfiltrācijas segums zem visas cisternas.	Vispārizmantojams jaunām cisternām un esošām cisternām pēc kapitālā remonta ⁽¹⁾

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
iv) Cisternu parka pietiekama apvaļņošana	Cisternu parka apvaļņojums paredzēts, lai uztvertu lielas noplūdes, ko var izraisīt cisternas korpusa pārrāvums vai cisternas pārpildīšana (gan vides, gan drošības apsvērumu dēļ). Tā lielumu un attiecīgos būvnormatīvus parasti paredz pašvaldības noteikumos.	Vispārizmantojams

(¹) ii) un iii) paņēmieni var nebūt vispārizmantojami, ja cisternas paredzētas tādiem produktiem, kuru noplūdes ir maz iespējamā, jo tie parasti ir sacietējuši un ir jāsilda, lai uzturētu tos šķidrā stāvoklī (piem., bitumenam).

LPTP 52. Lai samazinātu GOS emisijas gaisā no gaistošu šķidro oglekļa savienojumu iepildīšanas un iztukšošanas operācijām, LPTP ir izmantot vienu no tālāk aprakstītajiem tehniskajiem paņēmieniem vai to kombināciju, lai sasniegtu vismaz 95 % reģenerācijas intensitātes.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība (¹)
Tvaiku pārstrāde ar šādiem paņēmieniem: i) kondensācija; ii) absorbcija; iii) adsorbācija; iv) atdalīšana ar membrānām; v) hibrīdsistēmas	Sk. 1.20.6. punktu.	Vispārizmantojams iepildīšanas/iztukšošanas operācijās, kuru ražīgums ir > 5 000 m ³ gadā. Nav izmantojams tādās iepildīšanas/iztukšošanas operācijās uz jūras kuģiem, kuru ražīgums ir < 1 milj. m ³ gadā.

(¹) Tvaiku pārstrādi var aizstāt ar tvaiku iznīcināšanu (piem., sadedzināšanu), ja tvaiku pārstrāde ir bīstama vai tehniski neiespējama atgriezenisko tvaiku dēļ.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 16 tabulu.

16. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi nemetāna GOS un benzola emisijām gaisā no gaistošu šķidro oglekļa savienojumu iepildīšanas un iztukšošanas operācijām

Parametrs	LPTP-SEL (stundas vidējais rādītājs) (¹)
NMGOS	0,15–10 g/Nm ³ (²) (³)
Benzols (³)	< 1 mg/Nm ³

(¹) Nepārtrauktas darbības stundas vērtības, ko izsaka un mēra saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/63/EK (OV L 365, 31.12.1994., 24. lpp.).

(²) Zemākā vērtība sasniedzama ar divpakāpju hibrīdsistēmām. Augstākā vērtība sasniedzama ar vienkāpju adsorbācijas vai membrānu sistēmu.

(³) Benzola monitorings var nebūt nepieciešams, ja NMGOS emisijas ir tuvu diapazona zemākajai robežai.

1.16. LPTP secinājumi par viskozitātes samazināšanu un citiem termiskiem procesiem

LPTP 53. Lai samazinātu emisijas ūdenī no viskozitātes samazināšanas un citiem termiskiem procesiem, LPTP ir nodrošināt pienācīgu notekūdeņu attīrīšanu ar LPTP 11 aprakstītajiem paņēmieniem.

1.17. LPTP secinājumi par dūmgāzu atsērošanu

LPTP 54. Lai samazinātu sēra emisijas gaisā no sērūdeņražus (H_2S) saturošām atgāzēm, LPTP ir izmantot visus tālāk aprakstītos tehniskos paņēmienus.

Paņēmiens	Apraksts	Izmantojamība ⁽¹⁾
i) Skābo gāzu atdalīšana, piem., atsērošana ar amīniem	Sk. 1.20.3. punktu.	Vispārizmantojams
ii) Sēra reģenerācijas bloks (SRB), piem., Kłausa process.	Sk. 1.20.3. punktu.	Vispārizmantojams
iii) Pēcgāzu attīrīšanas bloks (PGAB)	Sk. 1.20.3. punktu.	Attiecībā uz esošu SRB modernizāciju izmantojamība var būt ierobežota atkarībā no SRB lieluma, bloku konfigurācijas un jau izmantotā sēra reģenerācijas procesa.

⁽¹⁾ Var nebūt izmantojams savrupās smērvielu vai bitumena rūpnīcās, kur sēra savienojumu novadīšana nesasniedz 1 t/d.

Ar LPTP saistīto ekoloģisko raksturlielumu līmeņi (LPTP-SERL) Sk. 17. tabulu.

17. tabula

Ar LPTP saistīto ekoloģisko raksturlielumu līmeņi dūmgāzēs esošā sēra (H_2S) reģenerācijas sistēmai

	Ar LPTP saistītais ekoloģisko raksturlielumu līmenis (mēneša vidējais rādītājs)
Skābo gāzu atdalīšana	Panākt sērūdeņražus (H_2S) atdalīšanu attīrītājā naftas pārstrādes gāzē, lai sasniegtu LPTP-SEL, kas noteiktas sadedzināšanai ar gāzi saskaņā ar LPTP 36
Sēra reģenerācijas efektivitāte ⁽¹⁾	Jauns bloks 99,5 – > 99,9 %
	Esošs bloks ≥ 98,5 %

⁽¹⁾ Aprēķina sēra reģenerācijas efektivitāti visā attīrīšanas ciklā (ieskaitot SRB un PGAB) kā daļu no izejvielās esošā sēra, kas tiek reģenerēts sēra plūsmā, ko novada uz kolektoriem.
Ja izmanto paņēmienus, kas neparedz sēra reģenerāciju (piem., skruberi ar jūras ūdeni), sēra reģenerācijas efektivitāte nozīmē % no sēra, kas atdalīts visā attīrīšanas ciklā.

Attiecīgais monitorings izklāstīts LPTP 4.

1.18. LPTP secinājumi par lāpām

LPTP 55. Lai novērstu emisijas gaisā no lāpām, LPTP ir izmantot sadedzināšanu lāpā tikai drošības apsvērumu dēļ vai nestandarta ekspluatācijas apstākļos (piem., iedarbināšana, apturēšana).

LPTP 56. Lai samazinātu emisijas gaisā no lāpām gadījumos, kad sadedzināšana lāpā ir neizbēgama, LPTP ir izmantot tālāk aprakstītos tehniskos paņēmienus.

Paņēmieni	Apraksts	Izmantojamība
i) Pareizs ražotnes projekts	Sk. 1.20.7. punktu	Izmantojams jaunos blokos. Esošos blokos var uzstādīt lāpā sadedzināmo gāzu reģenerācijas sistēmu
ii) Ražotnes vadība	Sk. 1.20.7. punktu	Vispārizmantojams
iii) Pareiza lāpu konstrukcija	Sk. 1.20.7. punktu	Izmantojams jaunos blokos
iv) Monitorings un ziņošana	Sk. 1.20.7. punktu	Vispārizmantojams

1.19. LPTP secinājumi par integrētu emisiju pārvaldību

LPTP 57. Lai kopumā samazinātu NO_x emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem un plūstoša slāņa katalītiskā krekinga (PKK) blokiem, LPTP ir izmantot integrētu emisiju pārvaldību kā alternatīvu LPTP 24 un LPTP 34.

Apraksts

NO_x emisijas no vairākiem vai visiem ražotnes sadedzināšanas blokiem un PKK blokiem pārvalda integrēti, proti, izmanto un piemēro vispiemērotāko LPTP kombināciju attiecībā uz dažādiem blokiem, kā arī seko līdzī to efektivitātei; šādi rīkojoties, panāk, ka kopējās emisijas ir vienādas ar vai mazākas par emisijām, ko panāktu, ja katrā blokā piemērotu LPTP 24 un LPTP 34 norādītos LPTP-SEL.

Šis paņēmieni ir sevišķi piemērots tādām naftas pārstrādes rūpnīcām, kur:

- rūpnīca ir sevišķi komplicēta, tiek izmantoti ļoti daudzi sadedzināšanas un tehnoloģiskie bloki, kas ir savā starpā saistīti no izejvielu un energopadeves viedokļa,
- bieži tiek koriģēts tehnoloģiskais process atkarībā no izmantotās jēlnaftas kvalitātes,
- tehniski nepieciešams daļu no tehnoloģiskajiem atlikumiem izmantot par pašu kurināmo, kas nozīmē, ka bieži jāmaina kurināmā kombinācija atkarībā no procesa vajadzībām.

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi. Sk. 18. tabulu.

Bez tam katram jaunam sadedzināšanas blokam vai jaunam PKK blokam, kas iekļauts emisiju integrētas pārvaldības sistēmā, piemēro LPTP 24 un LPTP 34 norādītos LPTP-SEL.

18. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi NO_x emisijām gaisā, kad piemēro LPTP 57

LPTP-SEL attiecībā uz NO_x emisijām no blokiem, kam piemēro LPTP 57, ko izsaka mg/Nm^3 kā mēneša vidējo vērtību, ir vienādi ar vai mazāki par to NO_x koncentrāciju vidējo svērto vērtību (izsaka mg/Nm^3 kā mēneša vidējo vērtību), ko varētu panākt, ja praksē katrā blokā izmantotu paņēmienus, kas ļautu attiecīgajam blokam sasniegt šādus parametrus:

- a) katalītiskā krekinga procesa bloki (reģeneratori): 4. tabulā (LPTP 24) norādītie LPTP-SEL;
- b) sadedzināšanas bloki, kuros dedzina naftas pārstrādes kurināmo vai nu vienu pašu, vai kopā ar citu kurināmo: 9., 10. un 11. tabulā (LPTP 34) norādītais LPTP-SEL diapazons.

Šo LPTP-SEL izsaka ar šādu formulu:

$$\frac{\Sigma [(attiecīgā bloka dūmgāzu caurplūdums) \times (NO_x \text{ koncentrācija, ko var sasniegt attiecībā uz šo bloku)]}{\Sigma (\text{visu attiecīgo bloku dūmgāzu caurplūdums})}$$

Piezīmes

1. Piemērojamie skābekļa standartapstākļi ir norādīti 1. tabulā.
2. Atsevišķu bloku emisijas līmeņu svērumu aprēķina, pamatojoties uz attiecīgā bloka dūmgāzu caurplūdumu, ko izsaka kā mēneša vidējo vērtību (Nm^3/h), kas ir reprezentatīva šā bloka normālai ekspluatācijai rūpnīcā (1. piezīmē minētajos standartapstākļos).
3. Ja ir būtiskas un strukturālas kurināmā izmaiņas, kas ietekmē blokam piemērojamos LPTP-SEL, vai citas būtiskas un strukturālas izmaiņas, kas skar attiecīgo bloku funkcionēšanu, vai ja bloki tiek nomainīti vai paplašināti, vai ja tiek pievienoti sadedzināšanas bloki vai PKK bloki, attiecīgi jākorrigē 18. tabulā norādītais LPTP-SEL.

Ar LPTP 57 saistītais monitorings.

LPTP NO_x emisiju monitoringam atbilstīgi emisiju integrētas pārvaldības paņēmienam ir tāds pats, kā norādīts LPTP 4, un to papildina šādi elementi:

- monitoringa plāns, tostarp monitorēto procesu apraksts, katra procesa monitorēto emisijas avotu un avotu plūsmu (produkti, dūmgāzes) saraksts, izmantotās metodikas apraksts (aprēķini, mērījumi) un tās pamatā esošie pieņēmumi un attiecīgais ticamības līmenis,
- pastāvīgs attiecīgo bloku dūmgāzu caurplūduma monitorings (vai nu tieši mērījumi, vai līdzvērtīga metode),
- datu pārvaldības sistēma, kas domāta visu to monitoringa datu vākšanai, apstrādei un paziņošanai, kuri nepieciešami, lai noteiktu emisijas no integrētas emisiju pārvaldības aptvertajiem avotiem.

LPTP 58. Lai kopumā samazinātu SO_2 emisijas gaisā no sadedzināšanas blokiem, plūstoša slāņa katalītiskā krekinga (PKK) blokiem sēra reģenerēšanai no dūmgāzēm, LPTP ir izmantot integrētu emisiju pārvaldību kā alternatīvu LPTP 26, LPTP 36 un LPTP 54.

Apraksts

SO_2 emisijas no vairākiem vai visiem ražotnē esošajiem sadedzināšanas blokiem, PKK blokiem un blokiem sēra reģenerēšanai no dūmgāzēm pārvalda integrēti, proti, izmanto un piemēro vispiemērotāko LPTP kombināciju attiecībā uz dažādajiem blokiem, kā arī seko līdzi to efektivitātei; šādi rīkojoties, panāk, ka kopējās emisijas ir vienādas ar vai mazākas par emisijām, ko panāktu, ja katrā blokā piemērotu LPTP 26 un LPTP 36 norādītos LPTP-SEL, kā arī LPTP 54 norādītos LPTP-SERL.

Šis paņēmienis ir sevišķi piemērots tādām naftas pārstrādes rūpnīcām, kur:

- rūpnīca ir sevišķi komplicēta, tiek izmantoti ļoti daudzi sadedzināšanas un tehnoloģiskie bloki, kas ir savā starpā saistīti no izejvielu un energopadeves viedokļa,
- bieži tiek koriģēts tehnoloģiskais process atkarībā no izmantotās jēlnaftas kvalitātes,
- tehniski nepieciešams daļu no tehnoloģiskajiem atlikumiem izmantot par pašu kurināmo, kas nozīmē, ka bieži jāmaina kurināmā kombinācija atkarībā no procesa vajadzībām.

Ar LPTP saistītais emisiju līmenis. Sk. 19. tabulu.

Bez tam katram jaunam sadedzināšanas blokam, jaunam PKK blokam vai jaunam dūmgāzēs esošā sēra reģenerācijas blokam, kas iekļauts emisiju integrētas pārvaldības sistēmā, piemēro saskaņā ar LPTP 26 un LPTP 36 norādītos LPTP-SEL, kā arī LPTP 54 norādītos LPTP-SERL.

19. tabula

Ar LPTP saistītie emisiju līmeņi SO₂ emisijām gaisā, kad piemēro LPTP 58

LPTP-SEL attiecībā uz SO₂ emisijām no blokiem, kam piemēro LPTP 58, ko izsaka mg/Nm³ kā mēneša vidējo vērtību, ir vienādi ar vai mazāki par to SO₂ koncentrāciju vidējo svērtu vērtību (izsaka mg/Nm³ kā mēneša vidējo vērtību), ko varētu panākt, ja praksē katrā blokā izmantotu paņēmienus, kas ļautu attiecīgajam blokam sasniegt šādus parametrus:

- katalītiskā krekina procesa bloki (reģeneratori): 6. tabulā (LPTP 26) norādītie LPTP-SEL;
- sadedzināšanas bloki, kuros dedzina naftas pārstrādes kurināmo vai nu vienu pašu, vai kopā ar citu kurināmo: 13. un 14. tabulā (LPTP 36) norādītais LPTP-SEL diapazons; un
- dūmgāzu sēra reģenerācijas bloki: 17. tabulā (LPTP-54) norādītais LPTP-SEL diapazons.

Šo LPTP-SEL izsaka ar šādu formulu:

$$\frac{\Sigma [(attiecīgā bloka atgāzu caurplūdums) \times (SO_2 \text{ koncentrācija, ko var sasniegt attiecībā uz šo bloku)]}{\Sigma (\text{visu attiecīgo bloku atgāzu caurplūdums})}$$

Piezīmes

- Piemērojamie skābekļa standartapstākļi ir norādīti 1. tabulā.
- Atsevišķu bloku emisijas līmeņu svērumu aprēķina, pamatojoties uz attiecīgā bloka dūmgāzu caurplūdumu, ko izsaka kā mēneša vidējo vērtību (Nm³/h), kas ir reprezentatīvs šā bloka normālai ekspluatācijai rūpnīcā (1. piezīmē minētajos standartapstākļos).
- Ja ir būtiskas un strukturālas kurināmā izmaiņas, kas ietekmē blokam piemērojamās LPTP-SEL, vai citas būtiskas un strukturālas izmaiņas, kas skar attiecīgo bloku funkcionēšanu, vai ja bloki tiek nomainīti vai paplašināti, vai ja tiek pievienoti sadedzināšanas bloki, PKK bloki vai dūmgāzu sēra reģenerācijas bloki, attiecīgi jākorrigē 19. tabulā norādītais LPTP-SEL.

Ar LPTP 58 saistītais monitorings

LPTP SO₂ emisiju monitoringam atbilstīgi emisiju integrētas pārvaldības pieejai ir tāds pats, kā norādīts LPTP 4, un to papildina šādi elementi:

- monitoringa plāns, tostarp monitorēto procesu apraksts, katra procesa monitorēto emisijas avotu un avotu plūsmu (produkti, dūmgāzes) saraksts, izmantotās metodikas apraksts (aprēķini, mērījumi) un tās pamatā esošie pieņēmumi un attiecīgais ticamības līmenis,
- pastāvīgs attiecīgo bloku dūmgāzu caurplūduma monitorings (vai nu tieši mērījumi, vai līdzvērtīga metode),
- datu pārvaldības sistēma, kas domāta visu to monitoringa datu vākšanai, apstrādei un paziņošanai, kuri nepieciešami, lai noteiktu emisijas no integrētas emisiju pārvaldības aptvertajiem avotiem.

GLOSĀRIJS

1.20. Emisijas gaisā – novēršanas un kontroles paņēmieni apraksts

1.20.1. Putekļi

Paņēmieni	Apraksts
Elektrostatiskais filtrs (ESF)	Elektrostatiskajos filtros daļiņas uzlādē un atdala elektriskā lauka iedarbībā. Elektrostatiskos filtrus var izmantot ļoti dažādos ekspluatācijas apstākļos.

Paņēmieni	Apraksts
	Atputekļošanas efektivitāte var būt atkarīga no lauku skaita, ekspozīcijas laika (lieluma), katalizatora īpašībām un atputekļošanas ietaisēm, kas uzstādītas pirms ESF. PKK blokos parasti izmanto 3 lauku ESF un 4 lauku ESF. ESF var izmantot gan sausā režīmā, gan ar amonjaka inžekciju, lai uzlabotu daļiņu savākšanu. Jēlkoksa kalcinēšanas laikā ESF uztveršanas efektivitāte var būt mazāka, jo koksa daļiņas elektriski uzlādējas vāji.
Vairākpakāpju ciklona separatori	Cikloniska savākšanas ierīce vai sistēma, kas uzstādīta pēc divām ciklonu pakāpēm. Plašāk pazīstama ar nosaukumu "trešās pakāpes separators"; ierastā konfigurācija ir viena ciklonu baterija, kas vai nu satur daudzus tradicionālos ciklonus, vai ir aprīkota ar modernu virpuļcauruļu tehnoloģiju. Ja tos izmanto PKK blokos, to efektivitāte galvenokārt ir atkarīga no daļiņu koncentrācijas un katalizatora smeltnes dažāda lieluma daļiņu sadalījuma atkarībā no to lieluma pēc attīrīšanas reģeneratora iekšējos ciklonos.
Centrbēdzes skruberi	Centrbēdzes skruberi būtībā ir cikloni, kuros notiek intensīva saskare ar ūdeni, piemēram, Venturi skruberi.
Trešās pakāpes pretplūsmas filtrs	Reversās plūsmas (pretplūsmas) keramikas vai metālkeramikas filtri, uz kuru virsmas aizturētās cietās vielas veido nosēdumslāni, ko pēc tam izkustina ar reverso plūsmu. Pēc tam atdalītās cietās vielas aizskalo no filtra sistēmas.

1.20.2. Slāpekļa oksīdi (NO_x)

Paņēmieni	Apraksts
Sadedzināšanas modifikācijas	
Pakāpeniska sadedzināšana	— Pakāpeniska gaisa padeve: sākumā notiek aizdedzināšana ar nepietiekamu gaisa padevi, pēc tam atlikušo gaisu vai skābekli pievada krāsnī, lai notiktu pilnīga sadegšana. — Pakāpeniska kurināmā padeve: padeves kanāla apakšdaļā veidojas zema impulsa primārā liesma; sekundārā liesma aptver primārās liesmas pamatni un samazina tās iekšējo temperatūru.
Dūmgāzu recirkulācija	Krāsns dūmgāzu iepludināšana liesmās, lai samazinātu skābekļa saturu un attiecīgi liesmas temperatūru. Speciāli degļi, kas izmanto dūmgāzu iekšējo recirkulāciju, lai dzesētu liesmu pamatni un samazinātu skābekļa saturu liesmas karstākajā daļā.
Zemu NO_x emisiju degļi (ZND)	Tehniskā paņēmiena (t. sk. ultrazemu NO_x emisiju degļiem) pamatā ir šāds princips: liesmas maksimālo temperatūru samazina, degšanu palēnina, tomēr tā notiek pilnīgi, un siltumpārnesi kāpina (palielināta liesmas starojamība). Paņēmieni var būt saistīti ar mainītu krāsns degkambars konstrukciju. Ultrazemo NO_x emisiju degļu (UZND) konstrukcija ietver pakāpenisku gaisa/degvielas padevi un dūmgāzu recirkulāciju. Sausos zemu NO_x emisiju degļus (SZND) izmanto gāzturbīnās.
Degšanas optimizācija	Šā paņēmiena pamatā ir attiecīgo degšanas parametru (piem., O_2 , CO saturs, kurināmā/gaisa (vai skābekļa) attiecība, nesadedzīgais materiāls) monitorings, lai regulētu degšanu un panāktu vislabākos degšanas apstākļus.

Paņēmieni	Apraksts
Atšķaidītāja inžekcija	Dedzināšanas blokos ievada inertus atšķaidītājus, piem., dūmgāzes, tvaiku, ūdeni, slāpekli, lai samazinātu liesmas temperatūru un līdz ar to NO_x koncentrāciju dūmgāzēs.
Selektīva katalītiskā reducēšana (SEK)	Tehniskā paņēmiena pamatā ir NO_x reducēšana par slāpekli katalītiskajā vannā, izmantojot reaģēšanu ar amonjaku (parasti ūdens šķīdumā) optimālā (apmēram 300– 450 °C) darba temperatūrā. Var izmantot vienu vai divus katalizatora slāņus. Lielāku NO_x reducēšanos var sasniegt, izmantojot lielāku katalizatora daudzumu (divi slāņi).
Selektīva nekatalītiskā reducēšana (SNKR)	Tehniskā paņēmiena pamatā ir NO_x reducēšana par slāpekli, tam reaģējot ar amonjaku vai karbamīdu augstā temperatūrā. Darba temperatūras diapazonam jābūt no 900 līdz 1 050 °C, lai nodrošinātu optimālu reakciju.
NO_x oksidēšana zemā temperatūrā	Zemas temperatūras oksidēšanas procesā dūmgāzu plūsmā pie optimālās temperatūras 150 °C tiek ievadīts ozons, lai nešķīstošo NO un NO_2 oksidācijas ceļā pārvērstu ļoti šķīstošā N_2O_5 . N_2O_5 tiek atdalīts slapjajā skruberī, proti, veidojas atšķaidīts, slāpekļskābi saturošs notekūdens, ko var vai nu izmantot tehnoloģiskajos procesos, vai neitralizēt un novadīt (var būt nepieciešama slāpekļa papildu atdalīšana).

1.20.3. Sēra oksīdi (SO_x)

Paņēmieni	Apraksts
Naftas pārstrādes deggāzes attīrīšana	Dažas naftas pārstrādes deggāzes jau pašā sākumā nesatur sēru (piem., no katalītiskā riforminga un izomerizācijas procesiem), tomēr vairumā pārējo procesu rodas sēru saturošas gāzes (piem., atgāzes no viskozitātes samazināšanas, hidroattīrīšanas vai katalītiskā krekinga blokiem). Šīs gāzu plūsmas ir pienācīgi jāattīra, proti, jāatsēro (piem., izmantojot skābo gāzu atdalīšanu – metodes aprakstu sk. tālāk – lai atdalītu H_2S) pirms to novadīšanas naftas pārstrādes deggāzu sistēmā.
Naftas pārstrādes kurināmā atsērošana ar hidroattīrīšanas paņēmieni	Kurināmā atsērošanu var panākt, ne tikai izvēloties jēlnaftu ar zemu sēra saturu, bet arī hidroattīrīšanas procesā (sk. tālāk), kura laikā notiek hidrogenēšanas reakcijas un samazinās sēra saturs.
Gāzes izmantošana šķidrā kurināmā vietā	Šķidrā naftas pārstrādes kurināmā (parasti mazuta, kas satur sēru, slāpekli, metālus utt.) izmantošanu var samazināt, ja tā vietā izmanto uz vietas iegūtu sašķidrināto naftas gāzi vai naftas pārstrādes deggāzi, vai ārēja piegādātāja piegādātu gāzveida kurināmo (piem., dabasgāzi) ar zemu sēra un citu nevēlamu vielu saturu. Ja atsevišķa sadedzināšanas bloka līmenī sadedzināšana notiek, izmantojot dažādu kurināmo, ir nepieciešams minimāls šķidrā kurināmā daudzums, lai nodrošinātu liesmas stabilitāti.
SO_x saturu samazinošu katalizatora piedevu izmantošana	Izmanto vielas (piem., metāla oksīdu katalizatoru), kas ar koksu saistīto sēru pārnes no reģeneratora atpakaļ uz reaktoru. Šis paņēmieni visefektīvākais ir pilnīgas sadedzināšanas režīmā, nevis dziļās daļējās sadedzināšanas režīmā. NB! SO_x emisijas samazinošas katalizatoru piedevas var nelabvēlīgi ietekmēt putekļu emisijas, jo berzes dēļ palielinās katalizatora zudumi, un nelabvēlīgi ietekmēt NO_x emisijas, jo šīs piedevas veicina CO rašanos, kā arī SO_2 oksidēšanos par SO_3 .

Paņēmieni	Apraksts
Hidroattīrīšana	Hidroattīrīšanas pamatā ir hidroģenēšanas reakcijas; tās galvenais mērķis ir iegūt kurināmo ar zemu sēra saturu (piem., benzīnu un dīzeļdegvielu, kuru sēra saturs ir 10 ppm) un optimizēt procesu konfigurāciju (smago atliekfrakciju konversija un vidējā destilāta ieguve). Hidroattīrīšana samazina sēra, slāpekļa un metāla saturu izejvielās. Tā kā ir nepieciešams ūdeņradis, ir vajadzīga pietiekamas ražošanas jaudas. Tā kā ar šo paņēmieni izejvielās esošo sēru pārvērš tehnoloģiskajā gāzē esošā sērūdeņradī (H_2S), attīrīšanas jaudu nepietiekamība (piem., amīnu bloki, Klauza procesa bloki) var radīt sarežģījumus.
Skābo gāzu atdalīšana, piem., atsērošana ar amīniem	Skābās gāzes (lielākoties sērūdeņraža) atdalīšana no deggāzēm, tās izšķīdinot ķīmiskā šķīdinātājā (absorbēcija). Lielākoties par šķīdinātājiem izmanto amīnus. Parasti šis ir pirmais attīrīšanas posms, kas vajadzīgs, pirms sēru var reģenerēt SRB.
Sēra reģenerācijas bloks (SRB)	Īpašs bloks, kurā Klauza procesā tiek atdalīts sērs no gāzes plūsmām ar augstu sērūdeņraža (H_2S) saturu, kuras nāk no amīnu blokiem un skābā ūdens atdestilēšanas blokiem. Nākamais posms pēc SRB parasti ir pēcgāzu attīrīšanas bloks (PGAB), kurā atdala atlikušo H_2S .
Pēcgāzu attīrīšanas bloks (PGAB)	Paņēmieni kopums, ko izmanto papildus SRB, lai uzlabotu sēra savienojumu atdalīšanu. Tos var iedalīt četrās kategorijās atkarībā no izmantotā principa: — tieša oksidēšana par sēru, — Klauza reakcijas turpināšana (apstākļos zem rasas punkta), — oksidēšana par SO_2 un sēra reģenerācija no SO_2, — reducēšana par H_2S un sēra reģenerācija no H_2S (piem., amīnu process).
Gāzu attīrīšana slapjajā skrubī	Gāzes attīrot slapjajā skrubī, gāzveida savienojumus izšķīdina piemērotā šķīdumā (ūdens vai sārmu šķīdums). Tādējādi var vienlaicīgi atdalīt cietās un gāzveida sastāvdaļas. Skrubī cauri izplūdušās dūmgāzes piesātina ar ūdeni; pirms dūmgāzu aizvadišanas ir jāatdala pilieni. Iegūto šķīdumu attīra notekūdeņu attīrīšanas ietaisē, un nešķīstošās vielas savāc ar nostādināšanu vai filtrēšanu. Atkarībā no skrubī izmantotā šķīduma, tas var būt: — neregeneratīvs paņēmieni (piem., izmanto nātrija vai magnija savienojumus), — reģeneratīvs paņēmieni (piem., amīni vai sodas šķīdums). Atkarībā no saskares metodes, lai izmantotu kādu no šiem paņēmieniem, var būt nepieciešamas ietaises, piem., — Venturi ierīce, kas izmanto enerģiju no ievadītās gāzes, to apsmidzinot ar šķīdumu, — kolonna ar pildījumu, šķīvjotā kolonna, apsmidzināšanas kameras. Skrubī lielākoties paredzēti SO_x atdalīšanai, tomēr to konstrukcijai jābūt tādai, lai efektīvi varētu atdalīt arī putekļus. Tipiska indikatīvā SO_x atdalīšanas efektivitāte ir 85–98 % diapazonā.
Neregeneratīva attīrīšana skrubī	Šķīdumu uz nātrija vai magnija bāzes izmanto par sārmu reaģentu, lai absorbētu SO_x , parasti kā sulfātus. Paņēmieni pamatā ir, piem.: — slapjš kaļķakmens, — amonija hidroksīds, — jūras ūdens (sk. tālāk).

Paņēmieni	Apraksts
Attīrīšana skrubērī ar jūras ūdeni	Īpaša veida neregeneratīva attīrīšana skrubērī, kur par šķīdinātāju tam raksturīgās sārmainības dēļ izmanto jūras ūdeni. Parasti jau pirms šā posma ir vajadzīga atputeļošana.
Reģeneratīvā attīrīšana skrubērī	Izmanto specifisku SO _x absorbējošu reaģentu (piem., absorbēšanas šķīdumu), kas parasti dod iespēju reģenerēt sēru kā blakusproduktu reģenerācijas ciklā, kur reaģentu izmanto atkārtoti.

1.20.4. Kombinētie paņēmieni (SO_x, NO_x un putekļi)

Paņēmieni	Apraksts
Attīrīšana slapjajā skrubērī	Sk. 1.20.3. punktu
SNO _x kombinētais paņēmieni	SO _x , NO _x un putekļu atdalīšanas kombinētais paņēmieni; pirmajā posmā atdala putekļus (ESF), tam seko dažādi specifiski katalītiskie procesi. Sēra savienojumus reģenerē kā tehnisko sērskābi, savukārt NO _x reducē par N ₂ . Kopējā SO _x atdalīšanas efektivitāte: 94–96,6 %. Kopējā NO _x atdalīšanas efektivitāte: 87–90 %.

1.20.5. Oglekļa monoksīds (CO)

Paņēmieni	Apraksts
Sadedzināšanas procesa regulēšana	CO emisiju pieaugumu, ko izraisa sadedzināšanas modifikācijas (primārie paņēmieni) nolūkā samazināt NO _x emisijas, var ierobežot ar rūpīgu ekspluatācijas parametru kontroli.
Katalizatori, kas satur oglekļa monoksīda (CO) oksidēšanas promotorus	Tādas vielas izmantošana, kas selektīvi veicina CO oksidēšanos par CO ₂ (sadedzināšana).
Oglekļa monoksīda (CO) katls	Specifiska pēcsadedzināšanas ierīce, kur dūmgāzē esošais CO tiek izmantots pēc katalizatora reģeneratora, lai varētu reģenerēt enerģiju. Parasti to izmanto tikai ar daļējas sadedzināšanas PKK blokiem.

1.20.6. Gaistoši organiskie savienojumi (GOS)

Tvaiku reģenerācija	Gaistošo organisko savienojumu emisijas, kas rodas pašu gaistošāko produktu (īpaši jēlnafts un vieglāku frakciju) iepildīšanas/iztukšošanas operācijās, var samazināt ar dažādiem paņēmieniem, piem., šādiem: — Absorbēšana: tvaiku molekulas tiek izšķīdinātas piemērotā absorbēšanas šķīdumā (piem., glikolos vai naftas frakcijās, piem., petrolejā vai reformātā). Iepildīto skalojamo šķīdumu desorbē, nākamajā posmā atkārtoti uzsildot. Desorbētās gāzes vai nu kondensē, tālāk apstrādā un sadedzina, vai resorbē attiecīgajā plūsmā (piem., reģenerējamā produkta plūsmā).
---------------------	---

	— Adsorbcija: tvaiku molekulas tiek aizturētas adsorbējošu cietu materiālu virsmu (piem., aktīvās ogles vai ceolīta) aktīvajās zonās. Adsorbentu periodiski reģenerē. Iegūto desorbātu pēc tam absorbē reģenerējamā produkta cirkulējošā plūsmā pēc skalošanas kolonnas. Dūmgāzi no skalošanas kolonnas nosūta tālākai attīrīšanai. — Gāzu sadalīšana caur membrānu: tvaika molekulas plūst cauri selektīvām membrānām, un tvaiku/gaisa maisījums sadalās ar ogļūdeņražiem bagātā fāzē (permeāts), ko pēc tam kondensē vai absorbē, un ogļūdeņražiem nabagā fāzē (koncentrāts). — Divpakāpju dzesēšana/kondensācija: tvaiku/gāzu maisījumu atdzesē, tvaiku molekulas kondensējas un tiek atdalītas kā šķidrums. Tā kā mitruma dēļ siltummainī uzkrājas ledus, ir nepieciešams divpakāpju kondensācijas process, kas nodrošinātu darbības nepārtrauktību. — Hibrīdsistēmas: pieejamo paņēmieni kombinācija. NB! Adsorbcijas un adsorbcijas procesi nevar būtiski samazināt metāna emisijas.
Tvaiku iznīcināšana	GOS var iznīcināt, piem., šādos procesos: termiskā oksidācija (sadedzināšana) vai katalītiskā oksidācija gadījumos, kad reģenerācija ir sarežģīta. Lai novērstu sprādzienbīstamību, ir vajadzīgi drošības pasākumi (piem., liesmdzēši). Termiskā oksidācija parasti notiek vienkameras, ugunsdrošā, izoderētā oksidācijas ietaisē, kas aprīkota ar gāzes degli un dūmvadu. Benzīna klātbūtnē siltummaiņa efektivitāte ir ierobežota un iepriekšējās uzsildīšanas temperatūra tiek uzturēta zem 180 °C, lai mazinātu aizdegšanās risku. Eksploataācijas temperatūra ir diapazonā no 760 °C līdz 870 °C un ekspozīcijas laiks parasti ir viena sekunde. Ja šādi vajadzībai nav pieejams īpašs sadedzināšanas bloks, var izmantot esošo krāsni, lai nodrošinātu nepieciešamo temperatūru un ekspozīcijas laiku. Katalītiskā oksidācija: ir nepieciešams katalizators, lai oksidāciju paātrinātu, uz virsmas adsorbējot skābekli un GOS. Katalizatora klātbūtnē oksidēšanas reakcijas var notikt zemākā temperatūrā par to, kas nepieciešama termiskajai oksidācijai: parasti no 320 °C līdz 540 °C. Vispirms notiek iepriekšēja uzsildīšana (elektriski vai ar gāzi), lai sasniegtu temperatūru, kas nepieciešama, lai sāktos GOS katalītiskā oksidācija. Oksidācija notiek, kad gaiss ir izplūdis cauri cieta katalizatora slānim.
NAN programma (noplūžu atklāšanas un novēršanas programma)	NAN programma (noplūžu atklāšanas un novēršanas programma) ir strukturēta pieeja, kuras mērķis ir samazināt GOS difūzās emisijas, proti, atklāt un pēc tam salabot vai nomainīt mezglus ar sūci. Pašlaik noplūžu konstatēšanai var izmantot šādas metodes: osmes metode (aprakstīta EN 15446) un gāzu detektēšana ar optiskās attēlveidošanas paņēmieniem. Osmes metode. Pirmais posms ir noplūžu detektēšana, izmantojot pārnēsājamus GOS analizatorus, ar kuriem mēra ierīces tuvumā esošās koncentrācijas (piem., izmantojot liesmas jonizāciju vai fotojonizāciju). Otrajā posmā mezgls tiek izolēts, lai varētu izdarīt tiešus mērījumus emisiju avotā. Otrā posma vietā reizēm izmanto matemātiskas korelācijas līknes, kas atvasinātas no statistiskajiem rezultātiem, kuri iegūti no daudziem iepriekšējiem mērījumiem, kas izdarīti ar līdzīgiem mezgliem. Gāzu detektēšana ar optiskās attēlveidošanas paņēmieniem. Optiskajā attēlveidošanā izmanto nelielas, ļoti vieglas un pārvietojamas kameras, kas dod iespēju reāllaikā vizualizēt gāzes noplūdes: videokamerā tās parādās kā "dūmi", un vienlaikus ir redzams normāls attiecīgā mezgla attēls; tādējādi var viegli un ātri konstatēt ievērojamas GOS noplūdes. Aktīvās sistēmas attēlu veido ar apgriezti izkliedētu infrasarkanā lāzerstaru, kas atstarojas no mezgla un tā apkārtnes. Pasīvās sistēmas izmanto aparāta un tā apkārtības dabisko infrasarkanā starojumu.

GOS difūzo emisiju monitorings	Visas ražotnes emisijas var konstatēt un kvantificēt, izmantojot piemērotu papild-metožu kombināciju, piem., saules aptumšojuma mērīšanas metodi (SOF) vai diferenciālās absorbcijas LIDAR (DIAL). Šos rezultātus var izmantot, lai novērtētu tendences laikā, verificētu un atjauninātu/validētu LDAR programmas norisi. Saules starojuma plūsmas aptumšojuma metode (SOF). Tiek fiksēts platjoslas infrasarkanās vai ultravioletās/redzamās saules gaismas spektrs un izdarīta spektrometriska analīze ar Furjē transformāciju attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā, šķēr-seniski vēja virzienam un cauri GOS grīstei. Diferenciālās absorbcijas LIDAR (DIAL). DIAL ir lāzermetode, kurā izmanto diferenciālās absorbcijas LIDAR (gaismas uztveršana un izstarošana), kas ir opti-skais analogs skaņas/radioviļņu metodei RADAR. Paņēmieni balstās uz lāzestara impulsu izkliedēto atstarošanas dēļ atmosfērā esošajiem aerosoliem un ar tele-skopu savāktās atstarotās gaismas spektrālo īpašību analīzi.
Paaugstinātas integritātes ietaises	Paaugstinātas integritātes ietaises ir, piem.: — vārsti ar dubultām manšetblīvēm, — magnētiskās piedziņas sūkņi/kompresori/maisītāji, — ar mehāniskām blīvēm, nevis manšetblīvēm aprīkoti sūkņi/kompresori/maisītāji, — paaugstinātas integritātes blīvpaplāksnes (piem., spirālvītas, gredzenveida) kritiski svarīgiem lietojumiem.

1.20.7. Citi paņēmieni

Paņēmieni, lai novērstu vai samazinātu emisijas no sadedzināšanas lāpā	Pareizs ražotnes projekts: pietiekama lāpu gāzes reģenerācijas sistēmu jauda; paaugstinātas integritātes izlaišanas vārsti un citi pasākumi, lai sadedzināšana lāpā tiktu izmantota tikai kā drošības sistēma operācijās, kas neietilpst normālā ekspluatācijā (iedarbināšana, apturēšana, avārija). Ražotnes vadība: organizatoriski un kontroles pasākumi, lai sadedzināšanu lāpā samazinātu, izmantojot naftas pārstrādes deggāzes sistēmu, modernu procesu vadību utt. Lāpas konstrukcija: augstums, spiediens, tvaika, gaisa vai gāzes padeve, lāpas sprauslu tips utt. Mērķis ir panākt drošas bezdūmu darbības un nodrošināt gāzu pārpalikuma efektīvu sadedzināšanu, kad sadedzināšanu lāpā izmanto neikdienišķās operācijās. Monitorings un ziņošana: Uz sadedzināšanu lāpā novadītās gāzes pastāvīgs monitorings (gāzu plūsmas mērījumi, aplēses par citiem parametriem) un saistīto sadegšanas parametru (gāzu maisījums un siltumspēja plūsmā, tas, vai un kādā attiecībā tiek pievadīts tvaiks, gaiss vai cita gāze, ātrums, caurpūtes gāzes caurplūdums, piesārņotāju emisijas) pastāvīgs monitorings. Ziņošana par lāpā sadedzināšanas gadījumiem dod iespēju VVS noteikt prasību par šādu sadedzināšanu izmantošanas samēru un novērst šādus gadījumus nākotnē. Lāpas attālinātu vizuālo novērošanu var veikt, sadedzināšanas reizēs izmantojot krāsu TV ekrānus.
Katalizatora promotora izvēle, lai izvairītos no dioksīnu veidošanās	Riforminga katalizatora reģenerācijas laikā parasti ir nepieciešams kāds hlorga-niskais savienojums, lai riforminga katalizators darbotos efektīvi (lai atjaunotu pareizu hlora līdzsvaru katalizatorā un nodrošinātu pareizu metālu dispersiju). No piemērota hlora savienojuma izvēles atkarīgs, vai radīsies dioksīnu un furānu emisijas.

Šķīdinātāja reģenerācija no pamateļļas ražošanas procesiem	Šķīdinātāja reģenerācijas blokā procesu var iedalīt divos šādos posmos: destilēšana, kur šķīdinātājus reģenerē no naftas plūsmas, un vieglo frakciju atdalīšana (ar tvaiku vai inertu gāzi) frakcionēšanas agregātā. Izmantotie šķīdinātāji var būt maisījums (DiMe) no 1,2-dihloretāna (DCE) un dihlormetāna (DCM). Parafīnu apstrādes blokos šķīdinātāja (piem., DCE) reģenerācija notiek divās sistēmās: viena paredzēta atēļotam parafīnam, otra – vieglkūstošam parafīnam. Abas sistēmas sastāv no siltumintegrētiem separatoriem un vakuumseparatoriem. Deparafinēto eļļu un parafīnu plūsmas atdestilē, lai atdalītu palikušos šķīdinātājus.
--	---

1.21. Emisijas ūdenī – novēršanas un kontroles paņēmieni apraksts

1.21.1. Notekūdeņu priekšattīrīšana

Skābā ūdens plūsmu priekšattīrīšana pirms otrreizējas izmantošanas vai attīrīšanas	Skābo ūdeni (piem., no destilācijas, krekinga, koksēšanas blokiem) novada uz piemērotu priekšattīrīšanas bloku (piem., atdestilēšanas bloku).
Citu notekūdeņu plūsmu priekšattīrīšana pirms attīrīšanas	Lai saglabātu attīrīšanas efektivitāti, var būt nepieciešama priekšattīrīšana.

1.21.2. Notekūdeņu attīrīšana

Nešķīstošo vielu atdalīšana, izmantojot eļļas reģenerāciju.	Parasti paņēmieni ir šādi: — API tipa separatori — CPI (gofrētu plāksņu separatori) — PPI (paralēlplāksņu separatori) — TPI (slīpplāksņu separatori) — Bufercisternas un/vai izlīdzināšanas rezervuāri
Nešķīstošo vielu atdalīšana, reģenerējot suspendētās cietās daļiņas un disperģēto eļļu	Parasti paņēmieni ir šādi: — Izšķīdušas gāzes flotācija — Pievadītas gāzes flotācija — Filtrācija caur smiltīm
Šķīstošo vielu atdalīšana, t. sk. bioloģiskā attīrīšana un dzidrināšana	Bioloģiskās attīrīšanas paņēmieni var ietvert: — sistēmas ar fiksētu slāni — sistēmas ar suspendētu slāni Viens no naftas pārstrādes rūpnīcās visplašāk lietotajiem notekūdeņu attīrīšanas procesiem, kur izmanto sistēmu ar suspendētu slāni, ir aktīvo dūņu process. Fiksēta slāņa sistēmas var būt biofiltri vai perkolācijas filtri.
Papildu attīrīšana	Īpaša notekūdeņu attīrīšana, kuras mērķis ir papildināt iepriekš veikto attīrīšanu, piemē, vēl vairāk samazināt slāpekļa vai oglekļa savienojumu saturu. Parasti izmanto tad, ja pastāv specifiskas vietējās prasības par ūdeņu aizsardzību.

ISSN 1977-0715 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5112 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV